

ဦးဖိုးကျား

---

၃၃ မင်း

ပြန်
ပြန်

ဥဒု မင်း

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၉၉ ဇွန်လ၊ ဆုပံ့ရေ ၂၀၀၀

အဖုံးပန်းချီ နံတိုး

မျက်နှာပုံးစွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၄၂/၉၉(၅) နှင့် အဖူစွင့်ပြုချက် အမှတ် ၂၉၈/၉၉(၅)တို့အရ ဒေါ်နယ်လီ(ခေါ်)ဒေါ်ခင်လေးတင့် (၀၂၅၇၀)၊ အမျိုးသမီးဂုဏ်ရည်စာပေ၊ ၄၁/၁၉၁၊ ဒဂုံမြို့သစ် မြောက်ပိုင်းက ထုတ်ဝေ၍ မျက်နှာပုံးနှင့် အတွင်းစာသားကို ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း(၀၂၆၇၀)၊ ကလျာဆောင်ဆက်၊ ၁၅၂၊ ကျွန်းရွှေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏက ဖုံးနှိပ်သည်။

တန်ဖိုး ၄၀၀ ကျပ်

ပါရမီစာပေ

၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း(အထက်လမ်း)၊ ရန်ကုန်(ဖုံး၂၅၃၂၄၆)
၂/၄၊ ကလျာဆေးစေတီတော်မှန်ဦးစောင်းတန်း၊ ရန်ကုန်
၂၉၅၊ ရွှေအရှေ့လမ်း၊ တာဝတိံ

မာတိကာ

စကားစဉ်း

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်း	၉
၂။ အတွင်း ၃၇ မင်း	၁၂
၃။ နတ်ကြီးငါးပါး	၁၇
၄။ မဟာဝိနွဲ့နတ်	၂၃
၅။ အပြင် ၃၇ မင်း	၃၆
၆။ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ ဓာရင်းအရ မတူသောအပြင် ၃၇ မင်းတို့ကိုပြချက်	၅၅
၇။ အပြင် ၃၇ မင်းတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ပြချက်	၆၃
၈။ နတ်ကိုးကွယ်ရင်းဖြစ်လာပုံ	၆၉
၉။ အပြင် ၃၇ မင်းတွင် ပါ မပါသောနတ်များ	၇၂
၁၀။ နတ်လက်သစ်	၇၆
၁၁။ မသေမီ နတ်ဖြစ်နေသူများ (တက်ခေတ်နတ်ဓာရင်း)	၇၈
၁၂။ စိတ်၏ဆန်းကြယ်အားကြီးပုံ	၈၇
၁၃။ နတ်ပူးခြင်း ဝင်ခြင်း	၉၂

၁၄။ ဘုရင်ကစ၍ ယုံကြည်ကိုးကွယ် အားပေးခြင်း	၉၈
၁၅။ နတ်တို့အား ပြန်သောအမိန့်တော်	၁၀၁
၁၆။ သာသနာသည် နတ်ကိုးကွယ်မှုကို လုံးဝမနှိမ်နိုင်	၁၀၄
၁၇။ နတ်များ တည်ရှိသလော	၁၀၇
၁၈။ ရာဇဝင်ဇာတ်များအရ နတ်သည်များ	၁၀၉
၁၉။ ဆေးဝါးမန္တရားဖြင့် ပြုလုပ်သောသိကြား	၁၁၁
၂၀။ သိကြားလိမ်	၁၁၄
၂၁။ ဥဒိန်ကျော်ခေါင်နတ်	၁၁၆
၂၂။ သရဲတစ္ဆေများနှင့်စပ်၍ပြချက်	၁၁၉
၂၃။ ငချမ်းကောင်း	၁၂၀
၂၄။ ငအောင်ထွန်းနှင့် ဘုန်းကြီးတစ္ဆေ	၁၂၃
၂၅။ နိဂုံး	၁၂၈
၂၆။ ကိုးကားသောကျမ်းများ	၁၄၃

၃၇ စဉ်း

နမော ဗုဒ္ဓါယ

“ဆိုရေးရှိက၊ ဆိုအပ်လှ၏၊ ဆိုစများလျား၊
ထားပချေမိ၊ ငါ့ဝန်ရှိခဲ့”

(ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ)

ကျွန်ုပ်တို့ ကြားဖူးသည်ကား. . .

လွန်ခဲ့သော ကာလအတန်ကြာက ရန်ကုန်တွင်
ကျောင်းသားကြီး ၂ ယောက် ၃ ယောက်သည် ရွှေတိဂုံ
ကုန်းတော်ရှိ နတ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် နတ်မေးကြလေ
သည်။ သို့မေးရာ၌ လူငယ်လူရွယ်များဖြစ်ကြသဖြင့်
ပျော်လှိုပြောင်လှိုသောစိတ်လည်း ရှိကြလေရကား၊ ရိုးရိုး
မမေးဘဲ တစ်ယောက်က မယားသေပြီးစ မုဆိုးဖိုဟန်ပြု
၍ မေးလေသည်။

နတ်ကတော်က ထိုသေသွားသည်ဆိုသောမယား
မှာ အယူတိမ်း၍ နတ်စိမ်းဖြစ်နေကြောင်း ဟောပြော

သောအခါ ဟန်ဆောင်မှုဆိုးဖိုက မိမိ၏ မယားနှင့် စကားပြောဆိုလိုပါသဖြင့် ထိုအစိမ်းမကိုခေါ်ယူသွင်းပြီး ပူးပြုပါဟု ဆိုလေသည်။

နတ်ကတော်ကလည်း မဆိုင်းမတွ ထိုအစိမ်းမကို ခေါ်ယူ၍ မိမိကိုယ်တွင် ပူးဝင်စေလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ မှုဆိုးဖိုဟန်ဆောင်သူနှင့် အစိမ်းမဝင်နေသည် ဆိုသော နတ်ကတော်တို့သည် လင်မယားသဖွယ် မေးမြန်းပြောဆို အလွမ်းသည်နေကြရာမှ၊ အတန်ကြာ ကာလ ဟန်ဆောင်မှုဆိုးဖိုက မိမိမယားကို မခွဲနိုင်၊ ပြန်၍ မလွတ်နိုင်ဆိုပြီး နတ်ကတော်ကို အတင်းပွေ့ပိုက် ဖက်ယမ်းထားလိုက်သည် ဆိုသည်။

ဤပွေ့ပိုက် ဖက်ယမ်းမှုကိစ္စသည် အတန်စကား များကြ၍ ဘုရားလူကြီးများက ကျေအေးအောင် ဖြန့်ဖြေပေးလိုက်သော ဟူ၏။

အထက်ပါကိစ္စကို ကြားသိရပြီးနောက် ကျွန်ုပ် သည် နတ်အကြောင်းကို ပိုမိုစုံစမ်းလိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

နတ်ကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူတည်စကပင် ပေါ်ပေါက်ဟန်ရှိသည်။ လူမျိုးတိုင်း

လူမျိုးတိုင်း၌ တနည်းနည်း တဖုံဖုံဖြင့် နတ်ကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ရှိလေသည်။

မြန်မာပြည်တွင်လည်း နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း ရှိနေရင်းတွင် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀၀၀ လောက်ကစ၍ ဟိန္ဒူအယူဝါဒများ၊ နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူဝါဒများ ရောက်လာရာ၊ ထိုဝါဒနှစ်မျိုးတွင် ပါသောနတ်များကို လည်း ခံယူကိုးကွယ်ကြလေသဖြင့် နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း များပြား ပိုမိုတွင်ကျယ်လာလေသည်။

မြန်မာပြည်တွင် အကြီးအကျယ် အထင်ရှားဆုံး နတ်ကိုးကွယ်မှုမှာ ပုဂံသေဥ်လည်ကြောင်မင်းလက်ထက် (သာသနာ ၈၈၈မှ ၉၃၁၊ 4th Century A. D) တွင် ပေါ်လာသော မောင်တင့်တယ်မောင်နှမ သေ၍ နတ်ဖြစ်သည်ဆိုသော မဟာဂီရိ နတ်မောင်နှမတို့ကစ၍ အထူးကြီးကျယ်လာလေသည်။ ထို နတ်မောင်နှမကို ပုပ္ဖိုးတောင်တွင်ထား၍ ဘုရင်ကစပြီး တိုင်းသူပြည်သား ဆင်းရဲသားအထိ ကြီးကျယ်သော ပွဲလမ်းသဘင်ကို နှစ်စဉ်ပြုကာ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြလေသည်။

နောက်တစ်ဖန် အနော်ရထာလက်ထက်(သက္ကရာဇ် ၄၀၆ မှ ၄၃၉၊ 11th Century A. D) တွင် ရွှေဖျဉ်းညီနောင် နတ်တို့ပေါ်ပေါက်၍ တောင်ပြုံးတွင် နှစ်စဉ် ပွဲလမ်း

ကြီးစွာဖြင့် ပူဇော်ပသခဲ့ကြသည်မှာ ယနေ့တိုင် ထင်ရှား ခဲ့လေသည်။

ထိုသည် အတောအတွင်း အိန္ဒိယပြည်ဘက်မှ ဟိန္ဒူနတ်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနတ်များ ရောက်ရှိရောနှော တွင်ကျယ်လေတော့သည်။

ယခုအခါ မြန်မာပြည်တွင် ၃၇ မင်းနတ်ဟူ၍ ထင်ရှားရှိနေရာ ၎င်းတို့အကြောင်းကို စိစစ်၍ ပြပေအံ့။

၃၇ မင်းမှာ (၁) ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်း၊ (၂) အတွင်း ၃၇ မင်း၊ (၃) အပြင် (၃၇) မင်းဟူ၍ ၃ မျိုး ရှိသည်။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းစာအရ ရေတွက် သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်း၊ အနော်ရထာလက်ထက် မှစ၍ ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်း၌ ရုပ်ပုံနှင့် တကွထားသော အတွင်း ၃၇ မင်း၊ ၎င်း ဘုရားတံတိုင်း အပြင်ဘက်၌ ရုပ်ပုံနှင့်တကွထားသော အပြင် ၃၇ မင်း တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းစာ၊ မဟာသမယသုတ်၊ အာဠာ
 နာဠိယသုတ်တို့တွင် နတ်မင်းကြီး ၉ ပါး၊ နတ်စစ်သူ
 ကြီး ၂၈ ပါး၊ ပေါင်း ၃၇ ပါး ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကား-

၁။ ကုန္ဒ	ယက္ခ မဟာယက္ခ နတ်မင်းကြီး
၂။ သောမ	။ ။ ။
၃။ ဝရုဏ	။ ။ ။
၄။ ဘာရဒွါဇ	။ ။ ။
၅။ ပဇာပတိ	။ ။ ။
၆။ စန္ဒန	။ ။ ။
၇။ ကာမသေဋ္ဌ	။ ။ ။
၈။ ကိန္နုယက္ခ	။ ။ ။
၉။ နိယက္ခ	။ ။ ။
၁၀။ ပနာဒ	ယက္ခ သေနာပတိ နတ်စစ်သူကြီး
၁၁။ သြပမည	။ ။ ။
၁၂။ ဒေဝသုတ	။ ။ ။
၁၃။ စိတ္တသေန	။ ။ ။
၁၄။ နဠောရာဇ	။ ။ ။

၁၅။	ဇနောသဘ	။	။	။
၁၆။	သာတာဂီရိ	။	။	။
၁၇။	ဟေမဝတ	။	။	။
၁၈။	ပုဏ္ဏက	။	။	။
၁၉။	ကရတိယ	။	။	။
၂၀။	သိဝက	။	။	။
၂၁။	မုဉ္ဇလိန္ဒ	။	။	။
၂၂။	ဝေသာမိတ္တ	။	။	။
၂၃။	ယုဂန္ဓရ	။	။	။
၂၄။	ဂေါပါလ	။	။	။
၂၅။	သုပ္ပရောဓ	။	။	။
၂၆။	ဟိရိ	။	။	။
၂၇။	နေတ္ထိ	။	။	။
၂၈။	မန္ဒိလ	။	။	။
၂၉။	ပဉ္စာလစက္က	။	။	။
၃၀။	အာဠာဝက	။	။	။
၃၁။	ပဇ္ဇန္တ	။	။	။
၃၂။	သုမန	။	။	။
၃၃။	သုမုခ	။	။	။
၃၄။	ဒမိမုခ	။	။	။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်း

၃၅။ မဏိ   ॥   ॥   ॥

၃၆။ မဏိဓရ   ॥   ॥   ॥

၃၇။ သေရိသက   ॥   ॥   ॥

ဤ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်းအနက်၊ နတ်စစ်သူကြီး ၂၈ ဦးတို့၏ရုပ်ပုံတို့ကို ပုဂံကျန်စစ်သား တည်သော အာနန္ဒာဘုရားအတွင်း၌ ထားလေသည်။ ထားသည့်သဘောမှာ အစောင့်အရှောက်သဘောဖြင့် ထားဟန်တူသည်။ ၎င်းဘုရားမြောက်ဘက်မုခ် အရှေ့ဘက် တန်းတွင် ၁၄ ရုပ်၊ တောင်ဘက်မုခ် အရှေ့ဘက်တန်းတွင် ၁၄ ရုပ်၊ ပေါင်း ၂၈ ရုပ်ရှိသည်။ ရောက်ရှိကြသည့်အခါ ကြည့်ရှုမှတ်သားဖို့ကောင်း၏။

အတွင်း ၃၇ မင်း

(ပုဂံခေတ် ၃၇ မင်း)

ထို ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်းကို အတုလိုက်၍ ပုဂံ
ခေတ် အနော်ရထာတို့ ကျန်စစ်သားတို့လက်ထက်ဆီက
စ၍ ပုဂံခေတ် ၃၇ မင်းပေါ်လာသည်။ ပုဂံရွှေစည်းခုံ
ဘုရားတံတိုင်းအတွင်းတွင် ရုပ်ပုံနှင့်တကွထား၍ အတွင်း
၃၇ မင်းခေါ်သည်။ ၎င်းတို့စာရင်းကို ရုပ်ပုံထုလုပ်ဟန်
နှင့်တကွ ရှေးဦးစွာပြုဦးမည်။ ပြီးမှ မှတ်ချက်ရေးပါ
မည်။

၁။ ဓတရဋ္ဌ။ ။ (ဂန္ဓုဗ္ဗနတ် ဖြစ်သည်၊ နတ်ဝတ်
တန်ဆာဒုယင်ဝတ်၍ လက်တစ်ဘက်က သန်
လျက် ကိုင်လျက် ဒူးတစ်ဘက်ထောင် တစ်
ဘက်လှဲ။)

၂။ ဝိရူဠက။ ။ (ကုမ္ဘဏ်နတ်၊ ၎င်းအတိုင်း။)

၃။ ဝိရူပက္ခ။ ။ (နတ်နဂါး၊ ၎င်း။)

၄။ ကုဝေရ။ ။ (နတ်ဘီဘူး၊ နတ်ဝတ်တန်ဆာ၊
ဒုယင်သုံးဆင့်၊ ခြေထောက် သုံးချောင်း၊ အစွယ်
ရှစ်ချောင်း၊ သံတင်းပုတ်ကိုင်ဟန်)

(ဤ ၄ ပါးကား၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ကြီး ၄ ပါး ဖြစ်သည်။

၅။ သိကြား။ ။ (သိကြားနတ်ရုပ် အတိုင်း၊ ခရုသင်း၊ သားမြီးယပ် ကိုင်သည်။)

၆။ မဟေသရ။ ။ (နတ်အဝတ်တန်ဆာ၊ နွားလား ဥသဘကိုစီး၊ လှံသုံးခွကိုကိုင်)

၇။ မဟာပိန္နဲ။ ။ (နတ်ကိုယ်နှင့် ဆင်ဦးခေါင်း၊ လက်ယာဘက်လက်နှစ်ခွတွင် အထက်လက်မှာ ချွန်း၊ အောက်လက်မှာ သန်လျက်ကိုင်ဟန်၊ လက်ဝဲလက်တွင် နှစ်ခွ၊ အထက်လက်မှာ စက်ဝန်း၊ အောက်လက်မှာ မိမိဦးခေါင်းရှိ ဆင်နှာမောင်းကို ကိုင်ဆုပ်နေဟန် ကြွက်ယာဉ်စီးသည်။)

၈။ စန္ဒီ။ ။ (နတ်သမီး) လက်ဆယ်ဘက်၊ လက်ယာဘက် ငါးဘက်မှာ ဓားလွယ်၊ သန်လျက်၊ လှံ၊ ချွန်း၊ ဓားမြှောင်တစ်ခုစီကိုင်သည်။ လက်ဝဲ ငါးဘက်မှာ ဒိုင်း၊ ထီး၊ လေး၊ ပုတီး၊ ခရုသင်း တစ်ခုစီ ကိုင်သည်။ ပတ္တမြားနီခံသော ခြင်္သေ့ယာဉ်ဖြင့် သွားလာဟု အဒိကပ္ပကျမ်းတွင် ဆိုသည်။)

၉။ သူရသတီ။ ။ (နတ်သမီး) (ဥဂ္ဂါယဂင် စိုက်၊ နတ်တန်ဆာဆင်လျက်၊ ဟင်္သာငှက်ပေါ်တွင်

ထိုင်၍ လက်နှစ်ဘက်မှာ ကြာပန်းကို ကိုင်နေ
ဟန်)

၁၀။ ပြသမင်္ဂီ = ရသမင်္ဂီ။ ။ (နတ်သမီး) လက်က
ပန်းခိုင်ကိုင်၍ ဘုရားရှိခိုးနေဟန်။)

၁၁။ စန္ဒာ။ ။ (စန္ဒီနတ်သမီးအတိုင်း၊ နတ်သမီး
တန်ဆာနှင့် နတ်သားတန်ဆာ အဝတ်သာ ခြား
သည်။)

၁၂။ အာဠဝီ။ ။ (မတ်ရပ်ထ၍ သန်လျက်ကိုင်)

၁၃။ မာရ်နတ်။ ။ (လက်ဝဲလက်ယာ လက်ဆယ်ခွစီ၊
လက်နက်တစ်မျိုးစီ ပေါင်း လက်နက်အမျိုး
နှစ်ဆယ်ကိုင်သည်။)

၁၄။ သောတာပန်။ ။ (အင်ကြင်းပင်စောင့် အင်ကြင်း
ပန်းဖြင့် ဘုရားရှိခိုးနေဟန်)

၁၅။ အနာဂါမ်။ ။ ရွှေသပိတ်စောင့် ယင်နှင့်နတ်
(သပိတ်တော်အနီး ယပ်ခတ်နေဟန်)

၁၆။ ဇမ္ဗူဒီပါ။ ။ (မတ်ရပ်ထ သန်လျက်ကိုင်)

၁၇။ ဇမ္ဗူတံဆိပ်။ ။ ၎င်း

၁၈။ ဇမ္ဗူချမ်းသာ။ ။ ၎င်း

၁၉။ ဇမ္ဗူကျက်သရေ။ ။ ၎င်း

၂၀။ ဇမ္ဗူသပြေ။ ။ (ဒူးတစ်ဘက်ထောင်၊ တစ်ဘက်
လှဲထိုင်၍ သန်လျက်ကိုင်)

အတွင်း ၃၇ မင်း

- ၂၁။ ဇမ္ဗူတန်ဆောင်။ ။ ၎င်း
- ၂၂။ ဇမ္ဗူတပွတ် ။ ၎င်း
- ၂၃။ ဇမ္ဗူရန်အောင်။ ။ ၎င်း
- ၂၄။ ရွှေသက်စိုး။ ။ (မတ်ရပ်ထ၊ သန်လျက်ကိုင်)
- ၂၅။ ရွှေပြည်သင်။ ။ ၎င်း
- ၂၆။ ရွှေညိုသင်။ ။ ၎င်း
- ၂၇။ ရွှေစကား။ ။ (မတ်ရပ်ထ၊ သန်လျက်ကိုင်)
- ၂၈။ ခယားပင်စောင့်နတ်။ ။ (လက်တွင် ခယားပွင့်
ပန်းဖြင့် ရှိခိုးနေဟန်)
- ၂၉။ မန်ကျည်းပင်စောင့်နတ်။ ။ (မတ်ရပ်ထ၊ သန်
လျက်ကိုင်)
- ၃၀။ ဆင်ဖြူရှင်နတ်။ ။ (ဆင်ဖြူတော်စီးဟန်)
- ၃၁။ မြင်းဖြူရှင်နတ်။ ။ (မြင်းဖြူစီးဟန်)
- ၃၂။ ငဆွဲသင်။ ။ (မတ်ရပ်ထ၊ သန်လျက်ကိုင်)
- ၃၃။ ငနွဲ့သင်။ ။ ၎င်း
- ၃၄။ ပက်မသင်။ ။ ၎င်း
- ၃၅။ ဘုံမသင်။ ။ ၎င်း
- ၃၆။ ထုံသင်းကြီး။ ။ ၎င်း
- ၃၇။ ပွဲစားကြီး။ ။ ၎င်း

အထက်ပါ စာရင်းအရ လက်ဦးနတ်ကြီး ၉ ပါး ရှိရာ၊ ပထမ ၄ ပါးမှာ (တေရဌ၊ ဝိရူဠက၊ ဝိရူပက္ခ၊ ကုဝေရ) စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး ၄ ပါး ဖြစ်သည်။ ထို ၄ ပါးတို့မှာ သက္ကတဘာသာဖြင့်ရှိသော အိဒိကပ္ပ ကျမ်း၊ ကပ္ပဝဏ္ဏနာကျမ်းနှင့် ဟိန္ဒူကျမ်းများတွင်လည်း ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်း၊ အာဇာနည်ဋီယသုတ်တွင် လည်း ပါရှိသည်။ ဤတွင် ရှေးကျသော ဟိန္ဒူကျမ်းနှင့် နောက်ကျသော ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းတို့ ရောထပ်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။

နတ်ကြီးငါးပါး

နောက်နတ်ကြီးငါးပါးမှာကား ဟိန္ဒူနတ်များ သက်သက် ဖြစ်သည်။ သိကြားကာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် လည်း ပါ၏။

ထို နတ်ကြီးငါးပါးရေတွက်ပုံမှာ ၆ မျိုးမျှ တွေ့ရ သည်။ ၎င်းတို့ကား . . . ။

ရှေးကျသော နတ်ပူဇော်စာတမ်းများအရ ၃ မျိုး

(က) ၁။ ဂိကရ = သိကြား။

၂။ ဆူရိစော = သူရိယော-နေနတ်။

၃။ ဂနေသျှ = မဟာပိန္နဲ။

၄။ ကျေသျှဝ = ဗိဿနိုး။

၅။ ကောကိ = ကထဲ = သကန္တ = သကန္ဒ

(ခ) ၁။ သျှိဗား = ပရမေသွာ။

၂။ အဟစ္စကာရေး = နေနတ်။

၃။ အဂ္ဂနီ = မီးနတ်။

၄။ ကေသွဝါ = (ကျေသျှဝ) = ဝိဿနိုး။

၅။ ကိုသျှိတ္ထိ = စန္ဒီနတ်သမီး။

(ဂ) စတုမဟာရာဇ် နတ်ကြီးလေးပါးနှင့် မဟေသရ (= ပရမေသွာ = သျှိဗား) ၁ ပါးပေါင်း၍ နတ်ကြီး ငါးပါးဟု လောက ပညတ္တိကျမ်း၊ ဆဂတိ ဒီပနီကျမ်း၊ ၂ စောင်တွင် ဆိုသေးသည်။

သာလွန်မင်းလက်ထက်

(၉၉၀-၁၀၀၀) (17th Century A.D)

ရေတွက်ပုံ

(ဃ) ၁။ သျှသွတိ - သူရဿတီ။

၂။ စန္ဒီ။

၃။ ပရမီသွာ။

၄။ မဟာပိန္နဲ

၅။ ယောရမန္တ၊ (ဂေါရိဝိန္ဒဟုလည်း နတ်ခေါ်၊ နတ်ချစာတမ်းတွင် တွေ့ရသည်။)

**ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်
(၁၁၄၃-၁၁၈၁) (18th Century A.D)
ရေတွက်ပုံ**

(ဃ) ၁။ မဟေသျှ- ပရမေသွာ။
၂။ နေနတ်။
၃။ မဟာပိန္နဲ။
၄။ ဝိဿနိုး။
၅။ စန္ဒီ။
ဤ ၅ ပါးကား လောကီသမ္ဗြိတိတတ္ထ၊ တန္တရ
သာရကျမ်းများအရ ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ နောက်ဆုံးတည်ရှိနေသော ရေတွက်ပုံ

(စ) ၁။ ပရမေသွာ (မဟေသျှ)
၂။ မဟာပိန္နဲ။
၃။ ဝိဿနိုး။
၄။ စန္ဒီ (နတ်သမီး)။
၅။ သူရဿတီ (နတ်သမီး)
ယခုခေတ်အခါ ဘုရားကိုးဆူဆရာ၊ နတ်ဆရာ
စသူတို့သည် ဤယခုနောက်ဆုံး ရေတွက်နည်းကို
အသုံးပြုနေကြသည်။

အထက်ပါ ရေတွက်နည်းမျိုး ၆ မျိုးကို စစ်ကြည့်သော် ဟိန္ဒူနတ်များစွာအနက်၊ ဇပါးမျှအထဲက လှည့်၍ ကောက်ယူရေတွက်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့ရေတွက်ရာ၌ ခေတ်ကိုလိုက်၍ လိုအပ်သော နတ်တို့ကို အစားသွင်း၍-၅ ပါး ၅ ပါး ရေတွက်ဟန်တူသည်။ ထိုပါဝင်သော ဟိန္ဒူနတ်ကြီး-၉- ပါးတို့ကား။

၁။ သိကြား= ဂိကရ။ အဘိဓာန်ကျမ်းနှင့် ၎င်းဋီကာတွင် သက္က၊ ဝါသဝ၊ ဣန္ဒ စသည်ဖြင့် သိကြား၏အမည် ၃၇ ဦးမျှ ပြထားလေသည်။

ယခု မြန်မာက “သိကြား”ဟု ခေါ်နေသည်မှာ မူလရင်း သက္ကတဘာသာ “ဂိကရ”မှ= သျှိကရ= ဆိကရ = ဆိကြ = သိကြားဟု၊ မြန်မာသံဖြင့် ဖြစ်လာခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက ကိုးခန်းပျို့တွင်... “သက္က...သကြ...မဂဓနှင့်၊ သက္ကတဘာသာ၊ ဝေါဟာအပြား၊ ထိုနှစ်ပါးတွင်၊ ဣ- အား အက္ခရာ၊ လွဲကာလည်းပြု၊ မြန်မာမှုဖြင့်၊ ယခု လူတွင်၊ သိကြားထင်သည်၊ မည်ပင်လည်းကောင်း၊ နတ်စောလောင်း” ဟု စပ်ဆိုထားရာ၌၊ မဂဓခေါ် “သက္က”နှင့်၊ သက္ကတခေါ် “သကြ”တွင်၊ (ဣ)နှင့် (အား) အသံလွဲပြောင်းကာ ထည့်၍၊ “သိကြား” ဖြစ်လာဟန် ဆိုလေသည်။

ဤသိကြားနတ်သည် မိုးနှင့် မိုးကြိုးကို အစိုးရသည်။ လူတို့ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ လူတို့၏ ဆင်းရဲချမ်းသာ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး၍ စီမံ စီရင်သူ ဖြစ်သည်ဆိုသည်။

၂။ နေနတ်။ ။ အဟစ္စကာရေး = သူရိယော = ဆူရ်စော။ ။ ဤနေ- နေနတ်အမည်တို့ကို ရာဇမတ္တမ်ကျမ်းက ၁၁ မျိုး၊ အမရ ကောသ အဘိဓာန်က ၃၇ မျိုး၊ မဂဓအဘိဓာန်က ၁၉မျိုး အသီးသီးပြကြလေသည်။

အား၊ အစွမ်း၊ အသက်ဖြစ် တည်စေတတ် သော အစွမ်းရှိသည်။

၃။ ဗိဿနိုး။ ။ ဗိဿနု = ကေသ္မဝ=ကျေသူဝ။ ။ မဂဓ- သက္ကတ အဘိဓာန်များတွင် ၅ မျိုး၊ ၃၉ မျိုး အသီးသီးပြကြလေသည်။

ဂဠုန်စီးစည်၊ လောကကို တည်တံ့အောင် ဆောင်ထားသည်။

၄။ သကန္တ= သကန္တ= ကောကိ= ကတဲ။ ။ ပရမေသ္မာနတ်နှင့် ၎င်း၏မိဖုရား စန္ဒီနတ်သမီး တို့၏သား ဖြစ်သည်။ မျက်နှာ ၆ ခုရှိ၍ ဥဒေါင်း ယာဉ် စီးသည်။

၅။ ပရမေသွာ= ပရမီသွာ= မဟေသရ= မဟာ
 ဒေဝ = ဘီမ = ရုန္ဒြ = ဘေရဝ = သျှိဗား
 စသည်ဖြင့် အမည်များစွာရှိသည်။ ။ ဤ
 အမည်တို့တွင် (သျှိဗား) အမည်မှာ အလွန်
 ထင်ရှားသော အမည် ဖြစ်သည်။ သုရဘိယ
 မည်သော နွားလားဥသဘယာဉ်ကို စီးသည် ဆို
 သည်။

လောကကို ဖျက်တတ်သည်။ ၎င်းပြင်
 တိုးပွားဖြစ်ထွန်းစေသည်။ ကောင်းကျိုး မကောင်း
 ကျိုး ပေးနိုင်သည်။

၆။ မီးနတ်= အဂ္ဂနီ။ ။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေ
 တတ်သည်။

၇။ စန္ဒီနတ်သမီး=ချန္ဒီ=စက်ကတိ=ချက်ကတိ=
 ကိုသူတ္တိ။ ။ ခြင်္သေ့စီးသည်။ ကာလီဟုလည်း
 ခေါ်သည်။ ကြမ်းကြုတ် ချုပ်ချယ်တတ်သည်။
 လောက၏ အမိသဖွယ် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်
 တတ်သည်လည်း ဆိုသည်။ ကျက်သရေကို
 လည်း ဆောင်တတ်သည်။

၈။ သူရဿတီနတ်သမီး=သရသွတိ=သွရသတိ=
 သျှိစွတိ= သျှသွတိ။ ။ ဗြဟ္မာမင်း၏ မိဖုရား

ဟင်္သာစီးသည်။ နှုတ်စကားကို အစိုးရသည်။
အတတ်ပညာကို ပေးတတ်သည်။

၉။ မဟာပိန္နဲ = ဂနေသျှ။ ။ ဤနတ်ကို မြန်မာ
ပြည်၌ အချို့လူတို့ ကိုးကွယ်ကြ၍ အတန်
လည်း ထင်ရှားလေသဖြင့် အနည်းငယ် ချဲ့၍
ပြပေအံ့။ ။ ဤနတ်ဖြစ်လာပုံ ကျွန်ုပ် ၅ မျိုးမျှ
တွေ့ဖူး၏။ ထို ၅ မျိုးကား အောက်ပါအတိုင်း
တည်း။

မဟာပိန္နဲနတ် ဖြစ်လာပုံ

(၁) သင်္ကြန်စာများ၌ ရေးကြပုံကား။ ပရမီသွာ
(သျှိဗား) နတ်မင်း၏သား အာသီမည်သော
ဗြဟ္မာနတ်နှင့် သိကြားတို့သည် ဗေဒင်ဆိုင်ရာ
အချက်တစ်ခု၌ အငြင်းအခုံဖြစ်ကြ၍ လူ့ပြည်က
ကဝါလမိုင်းပညာရှိထံ ခေါင်းဖြတ်တမ်း မေးမြန်း
ကြရာ သိကြားကမှန်၍ နိုင်လေသည်။ သို့
ကြောင့် သိကြားက ဗြဟ္မာနတ်၏ ဦးခေါင်းကို
ဖြတ်၍ ထိုဦးခေါင်းကို နတ်သမီး ၇ ယောက်
အလှည့်ကျ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပွေ့ပိုက်စောင့်ထိန်း
ရသည်။ ကျန်သော ဗြဟ္မာနတ်၏ ကိုယ်တွင်၊

ပိင်္ဂလမည်သော ဆင်၏ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၍ တပ်
ထားသည်။ ထို ဗြဟ္မာ့ကိုယ်နှင့် ဆင်ဦးခေါင်းရှိ
သောနတ်သည် မဟာပိန္နဲနတ် ဖြစ်လာသည်။

(၂) လောက ပညတ္တိကျမ်းတွင် ပရမီသွာ နတ်
မင်း၏မိဖုရား ဟာရိနီမည်သော ဥမ္မာဒေဝီမှ
ဤမဟာပိန္နဲကို ဖွားသည်ဆိုသည်။ ။ မွေးဖွား
စက စနေဂြိုဟ်လာ၍ ကြည့်ရှုရာ စနေဂြိုဟ်နတ်
၏တန်ခိုးကြောင့် ဦးခေါင်းသည် ကျွမ်းလောင်
ပြာဖြစ် ကွယ်ပျောက်သွားလေသည်နှင့် ပိင်္ဂလ
ဆင်ဦးခေါင်းကို ဖြတ်၍ တပ်ထားသည်။ ထို့
ကြောင့်လည်း ဂဇနန ဟူသော အမည်ကိုရသည်
ဟု သက္ကတဘာသာ ရာမယန စသည်ကျမ်းတို့၌
ဆိုသည်။

(၃) ရာဇကုမာ အက်စ် ပရက်စတန် (Rajaku ma
S. Preston) ရေးသော မဟာပိန္နဲနတ်အကြောင်း
စာတမ်းအရကား ယခုပြုလတ္တံ့သော ၃ မျိုး ဖြစ်
လေသည်။

အသူရာနတ်တို့နှင့် နတ်ဘီလူးစသည်တို့သည်
ပရမီသွာ (သျှီဗား) နတ်မင်းကြီးထံ၌ ပူဇော်ပသ
လေ့ ရှိကြသည်။ နတ်မင်းကြီးကလည်း ကောင်း
ချီးဆုများ ပေးလေ့ရှိသည်။ ။ အသူရာ နတ်

ဘီလူးတို့ကား ထိုကောင်းချီးဆုများကို အလွဲ
သုံးစားပြုပြီး နတ်တို့ကို တိုက်ခိုက်စစ်ပြု၍ နတ်
တို့၏ဘေးရန်မှ ကာကွယ်ရာ၌ အသုံးပြုကြလေ
သည်။

ထိုအခါ သိကြားမင်းနှင့် အခြားနတ်တို့
သည် ဤသို့ နတ်ဘီလူးတို့ကို ရှုံးနိမ့်ရလေသည်
ကို မခံမရပ်နိုင်၍ ပရမိသွာနတ်မင်းကြီးထံ တိုင်
တန်းကာ ထိုနတ်ဘီလူးတို့အား အနှောင့်အယှက်
ပြုနိုင်သောသူတစ်ယောက် ဖန်ဆင်းပေးရန်
တောင်းပန်ကြလေသည်။ ပရမိသွာ နတ်မင်း
ကြီးက သဘောတူ၍ လှပတင့်တယ်သော နတ်
သားတစ်ယောက်ကို မိမိ၏သားအဖြစ်ဖြင့် ဖွား
စေလေသည်။ ထိုသားအား ဗိဃနေဆွာရ
(Vighnesware) အမည်ပေး၍ နတ်ဘီလူးတို့ကို
အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း၊ နတ်တို့ကို ကူညီခြင်း
တို့ကို ပြုလုပ်စေသည်။ ဤဗိဃနေဆွာရနတ်ပင်
မဟာပိန္နဲနတ် ဖြစ်လေသည်။

- (၄) တစ်နည်းကား။ ။နတ်တို့နှင့် ပညာရှိ သူမြတ်
တို့သည် မိမိတို့ တစ်စုံတစ်ရာ စီမံပြုလုပ်လျှင်
အနှောင့်အယှက်မရှိ မနှေးမကြာ အမြန် ဖြစ်

မြောက်သွားတတ်လေသည်။ သို့နှင့် မတော်
 တဆ မကောင်း မလိုအပ်သော တစ်စုံတစ်ရာကို
 ပြုလုပ်မည်ကြံမိလျှင် ချက်ချင်း ဖြစ်မသွားဘဲ
 နှောင့်နှေးစေရန် အလိုရှိကြသည့်အတိုင်း ပရမီ
 သွာ နတ်မင်းကြီးထံသို့ကပ်၍ ထိုသို့နှောင့်ယှက်
 နှောင့်နှေးစေမည့် စီမံချက်တစ်ခု စီမံပေးရန်
 တောင်းပန်ကြ၏။

ထိုအခါ ကေလာသတောင်တွင် နေဆဲဖြစ်
 သော ပရမီသွာနတ်မင်းကြီးသည် မည်သို့ စီမံ
 ပေးရပါမည်နည်းဟု တွေးတောကြံစည်နေစဉ်
 ထိုနတ်မင်း၏ တောက်ပြောင်သော မျက်နှာမှ
 အလွန်လှပတင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ
 တောက်ပစွာသော လူလင်ပျိုတစ်ယောက် ပေါ်
 ပေါက်ဖြစ်ထွန်းလာလေသည်။

ထို လူလင်ပျိုမှာ အလွန်လှပတင့်တယ်လေ
 သဖြင့် ကောင်းကင်၌ရှိသမျှ နတ်မိန်းမအားလုံး
 တို့ မရပ်မတည်နိုင် ဝိုင်း၍ ချစ်ခင်နှစ်သက်ကြရ
 လေ၏။

ပရမီသွာနတ်မင်း၏ မိဖုရားတစ်ယောက်
 သာ ထိုလူလင်၏ အဆင်းကြောင့်ပင် မနှစ်သက်

မကြည်ဖြူဘဲ ကျိန်ဆဲလိုက်လေရာ ချက်ချင်းပင် ထိုလူလင်ပျို၏ဦးခေါင်းသည် ဆင်ဦးခေါင်းဖြစ်လာ၍ ကိုယ်မှာလည်း အကျည်းတန်အရုပ်ဆိုးသောကိုယ် ဖြစ်လာရလေသည်။

ပရမိသွာနတ်မင်းကြီးသည် ထိုအဖြစ်ကို မြင်ရသော် ထိုလူလင်ပျိုအား (မဟာပိန္နဲအား) မိမိ၏ဘီလူးစစ်သည်တို့ကိုပေးအပ်၍ အောင်မြင်ခြင်း မအောင်မြင်ခြင်း ၂ မျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော တန်ခိုးသတ္တိကိုလည်း ပေးလေသည်။ လူတို့သည် မည်သည့်အခမ်းအနား၌မဆို ဤနတ်ကို ပထမဆုံး ပူဇော်ပသရန်လည်း အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

(၅) တစ်နည်းကား။ ။ ပရမိသွာ နတ်မင်းကြီး၏ မိဖုရား၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ကြသော ဇယနှင့် ဝိဇယတို့က ထိုမိဖုရားအား ကိုယ်ပိုင် ခစားသူ အစေခံတစ်ယောက်ကို ဖန်ဆင်းထားသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းကြ၏။ နတ်မင်းကြီးက ပေးထားသော ခစားသူ အစေခံတို့မှာ နတ်မင်းကြီးအား ခစားနေသဖြင့် မအားမလပ်။ မိဖုရား လိုသော အခါ မလွယ်မရနိုင်။ မကြာမကြာ အခက်အခဲ

တွေ့ရသည်နှင့် ထိုအကြံပေးချက်ကို မိဖုရား သဘောကျသည့်အားလျော်စွာ သားလည်းဟုတ်သော၊ ခစားသူ- အစေခံလည်းဟုတ်သော လူ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ဖန်ဆင်းလေသည်။ ဖန်ဆင်းပြီးနောက် မိဖုရား၏ အခန်းတွင်းသို့ မည်သူမျှမဝင်ရောက်ရန် တံခါးအစောင့်ထားလေ၏။

တစ်နေ့၌ ပရမီသွာ နတ်မင်းသည် မိမိ၏ မိဖုရားအား တိုင်ပင်ရန်ရှိ၍ အခန်းသို့ဝင်လာရာ အဆိုပါတံခါးစောင့်သည် မည်သူမှန်း မသိ၍ မဝင်ရန် တားမြစ်လေသည်။ နတ်မင်းသည် လည်း ချော့မော့ခြိမ်းခြောက်သော်လည်း မရမှ အတင်းဝင်မည်ပြုသောအခါ တံခါးစောင့်က ကြိမ်ဖြင့် ၃-၄ချက် ပေါက်ပြဲအောင် ရိုက်နှက် တွန်းထုတ်လိုက်လေသည်။

နတ်မင်းကြီး အလွန်အမျက်ထွက်၍ ဘူတဂါန (Bhutaganas) ဟု ဆိုအပ်သော ဘီလူး စစ်သည်တို့အား ထိုတံခါးစောင့်ကို နှိမ်နှင်း ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးလေသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ မတတ်နိုင်ကြချေ။ ဤသို့

အရေးနိမ့်ပုံကို ဗိဿနိုးနတ်မင်းကြီး ကြားသော်
နှလုံးမသာဖြစ်၍ မိမိ၏ဂုဏ်ကို လည်းကောင်း၊
မိမိအဆွေ ပရမီသွာနတ်မင်းကြီး၏ ဂုဏ်ကို
လည်းကောင်း ဆယ်ရန်ဟု မိမိ၏ နတ်စစ်သည်
တို့နှင့် ထိုတံခါးစောင့်ကို တိုက်ခိုက်လေ၏။
နိုင်ကား မနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် ဆက်လက်၍
တိုက်ခိုက်နေကြ၏။

မယ်တော်ကြားသော် မိမိ၏သားသည်
တစ်ယောက်နှင့်အများကို ခံ၍တိုက်နေရလေ
သည်ဟု နတ်သမီးငယ်နှစ်ယောက် ကူညီရန်
လွှတ်လိုက်လေ၏။ ထိုနှစ်ယောက်သည် မိမိတို့
၏တန်ခိုးဖြင့် ရန်သူတို့၏လက်နက်တို့ကို တံခါး
စောင့်ထံသို့ မရောက်စေဘဲ မိမိတို့ထံသို့သာ
ရောက်စေ၏။

ထိုအခါ ဗိဿနိုးနတ်သည် ဉာဏ်ကူ၍
စစ်မြေပြင်ပေါ်သို့ ထူးခြားသော အရောင်လွှတ်
လေလျှင် ထိုနတ်သမီးငယ် ၂ ယောက် မနေနိုင်
၍ မိဖုရားထံ ပြန်ကြရလေ၏။ ထိုအခါမှ ပရ
မီသွာနတ်မင်းသည် အခွင့်သာ လွယ်ကူပြီဖြစ်၍
တိတ်တဆိတ်သွားရောက်ကာ တံခါးစောင့်၏
ခေါင်းကို ဖြတ်လိုက်လေသည်။

ဤအကြောင်းကို ပညာရှိ နာရဒက ပြောကြား၍ မယ်တော်ကြားသိရသော် ပြင်းစွာ အမျက်ထွက်လျက် နတ်သမီးစစ်သည်တစ်ထောင် ဖန်ဆင်း၍ မိမိ၏သားကို ဖျက်ဆီးသောသူ အားလုံးတို့အား ဒုက္ခအမျိုးမျိုးပေးရန် အမိန့်ပေးလေ၏။ နတ်တို့သည် မခံမရပ်နိုင်၍ မိဖုရားအား တောင်းပန်ရသောအခါ မိမိသားကို အသက်ပြန်ရှင်အောင်ပြုလုပ်ပေးမှ အေးငြိမ်းမည်ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုအခါမှ ပရမီသွာ နတ်မင်းသည် မိမိ မိဖုရား၏သားဖြစ်ကြောင်း သိရလေ၏။ ပြီးမှ မိမိ၏နတ်အားလုံးတို့အား မြောက်အရပ်ဘက်သို့ သွားကြ၍ ပထမဆုံးတွေ့သော သတ္တဝါ၏ ဦးခေါင်းကို ယူခဲ့ကြရန် အမိန့်ပေးလေ၏။ ဆင်ဦးခေါင်းယူလာမှ ပရမီသွာနတ်မင်းက ထိုလူလင်၏ကိုယ်တွင် တပ်ဆင်ကာ အသက်ရှင်စေ၏။

မယ်တော်သည် အလွန်ဝမ်းသာကာ သားနှင့် အဖအား ဇာတ်ပေါင်းပေးလေ၏။ အဖ ပရမီသွာနတ်မင်းက ထိုသားအား ဂနေသူဟူသော အမည်ကို ပေးလေ၏။ ဤသည်လျှင် မဟာပိန္နဲနတ် ဖြစ်လာသတည်း။

မဟာပိန္နဲ၏ အမည်များ

အဘိဓာန်ကျမ်းတွင် . . .

- ၁။ ကုမာရော
- ၂။ ခန္ဓော
- ၃။ သတ္တိဓရော

အမရကောသအဘိဓာန်တွင်

- ၁။ ဝိနာသကော (=ထူးမြတ်သော အကြီးအကဲ ရှိသူ)
- ၂။ ဗိဿနောသ္မာရ = ဗိဿနရာဇာ (= ရန်သူတို့၏ မင်း)
- ၃။ ဒွေးမာတုရ = (အမိ ၂ ယောက်ရှိသူ)
- ၄။ ဂဏမိပ = (အပေါင်း၏အရှင်)
- ၅။ ဧကဒန္တ = (အစွယ်တစ်ချောင်းရှိသူ)
- ၆။ ဟေရန္တ = (မဟေသ္မာရ၏အနီး၌တည်သူ)
- ၇။ လမ္ဘောဒရ = (ရှည်သောဝမ်းရှိသူ)
- ၈။ ဂဇနန (=ဆင်မျက်နှာနှင့်တူသောမျက်နှာရှိသူ)
ဤသို့အားဖြင့် ပေါင်း ၁၁ မျိုး တွေ့ရသည်။

မြန်မာပြည်တွင်ထင်ရှားသော ‘မဟာပိန္နဲ’အမည်ကား အမရကောသတွင် ပထမအမည် ဝိနာယကမှ ဝိနာ

ယက-ဗိနာယ-ဗိနာယ-ဗိနဲ-ဗိန္နဲ (“မဟာ” ထည့်၍)
မဟာဗိန္နဲ ဖြစ်လာလေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဤမဟာဗိန္နဲနတ်မှာ ပရမီသွာ
(သျှိဗား)နတ်မင်းနှင့် ၄င်း၏ နတ်မိဖုရား-
ဟိရိနီ

ဥမ္မာဒေဝီပါရ်ဝတီ

ဟိမဝတီ

ဒတ်ကရှာယာနီ

မဟေစ္စာရီ

စန္ဒီ= (ချန္ဒီ= စက်ကတိ= ချက်ကတိ= ကိုသူတိ)

ဟူ၍ အမည်အမျိုးမျိုးရသော နတ်မိဖုရားမှ ဖွား
မြင်သော သား ဖြစ်သည်ဆိုသည်။ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၏
တောင်မျက်နှာ၌ လည်းကောင်း၊ မြောက်မျက်နှာ ‘စိန
ဘူမိ’၌ လည်းကောင်း နေကြောင်း လောကပညတ္တိ
ကျမ်းတွင် ဆိုသည်။ ဝေါဟာရလိနတ္ထဒီပနီကျမ်းက-
လောက ပညတ္တိကျမ်းတွင် ဥဒေါင်းယာဉ်စီးသည်ဆို
ကြောင်း ပြသည်။ သို့ရာတွင် ဟိန္ဒူကျမ်းရင်းတွင်ကား
ဥဒေါင်းစီးသည်မှာ မဟာဗိန္နဲမဟုတ်၊ မဟာဗိန္နဲ၏ညီ
(နတ်ကြီး ကိုးပါး၊ စာရင်းနံပါတ် ၄ တွင် ပြထားသော)
၆ မျက်နှာရှိသော သကန္တ နတ် ဖြစ်သည်။ မဟာဗိန္နဲ

ကား ကြွက်ယာဉ်ကိုစီးသည်။ ဟိန္ဒူများ ကိုးကွယ်သော အရုပ်ကားများတွင် ကြွက်ရုပ်နှင့် တွေ့ရသည်။ မြန်မာ ကိုးဆူဆရာတို့ ထုလုပ်သော အရုပ်တွင်လည်း ကြွက် ယာဉ်စီးလျက်ရှိလေသည်။

ဟိန္ဒူတို့သည် တစ်စုံတစ်ရာ စ၍ကြံစည်ပြုလုပ် ရာ၌ အနှောင့်အယှက်လွတ်ရန် ထမြောက်အောင်မြင်ရန် ဤနတ်ကို ပသ, ဆုတောင်းကြသည်။

ဤအထက်ပါ နတ်ကြီး ၉ ပါးမှ ၅ ပါး၊ ၅ ပါး ရေတွက်ရာတွင် ပါဝင်သမျှကိုသာ ကောက်၍ပြသည်။ ဟိန္ဒူနတ်တို့ကား ကြီးကြီးငယ်ငယ် ဆိုသော် သန်းချီ၍ ရေတွက်ရသည်ဆိုသည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀၀၀-၄၀၀၀ လောက်က အိန္ဒိယသို့ အနောက်မြောက်မှ ဝင်လာသော အာရဿန် လူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်သောနတ်များကို ထိုခေတ်ပေဒင် ကျမ်းများတွင် ရေးမှတ်ထားသည်။

ပထမ၌ ကောင်းကင်နတ်၊ မြေနတ်၊ နေနတ်၊ မီးနတ်ဟူ၍ ကောင်းကင်၊ ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင် စသည်တို့ကို နတ်အနေဖြင့် တင်စားခေါ်ဝေါ်၍ ကိုး ကွယ်ဟန်ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် “သရဏဂုံ” ၃ ပါး ရှိသကဲ့သို့

ထိုရှေးကျသော ခေတ်အခါက ဟိန္ဒူ “သရဏဂုံ”
 ၃ ပါးမှာ (၁)သိကြားနတ်၊ (၂) နေနတ်၊ (၃) မီးနတ်
 ဤ ၃ ပါး ဖြစ်သည်။ နောက် ပြာဟ္မဏဘာသာ
 ပေါ်ပေါက်လာရာ (၁)လောကကို ဖန်ဆင်းတတ်သော
 ဗြဟ္မာ၊ (၂) လောကကို တည်တံ့အောင် ဆောင်ထား
 သော ဗိဿနိုး၊ (၃) လောကကိုဖျက်တတ်သော ပရမေ
 သွာခေါ် သျှိဗားဟူ၍ ဟိန္ဒူ “သရဏဂုံ” ၃ ပါး ဖြစ်လာ
 လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အတွင်း ၃၇ မင်းတွင် ဟိန္ဒူနှင့်
 ဗုဒ္ဓဘာသာ ထပ်တူသော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး
 ၄ ပါး ပါသည်။

နတ်ကြီး ၅ ပါးမှာကား ဟိန္ဒူသက်သက် ဖြစ်
 သည်။ သိကြားသော်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းတွင်လည်း
 ပါသည်။

၁၀- ပြသမင်္ဂီ၊ ၁၁- စန္ဒာ၊ ၁၂- အာဠာဝီတို့
 မှာ ဟိန္ဒူသံပါသည်။

၁၃- မာရ်နတ်၊ ၁၄- သောတာပန်၊ ၁၅- အနာ
 ဂမ်တို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာအရိပ် ပါသည်။ (မာရ်နတ်မှာ
 ဟိန္ဒူနတ်လည်း ဖြစ်သည်။)

၁၆ ကစ၍ ၃၇ အထိ ကျန်သော နတ် ၂၂
 တို့ကား မြန်မာပြည်ဖြစ် ပုဂံခေတ် နတ်များနှင့်တူသည်။

အမည်တို့မှာလည်း မြန်မာအမည်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆိုရသော် ဤအတွင်း ၃၇ မင်းတွင် တစ်ကျပ်လျှင် မြန်မာခြောက်မူးလောက် ပါသည်။ ဟိန္ဒူက တစ်မတ်လောက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာက တစ်မူးလောက် ပါသည်ဟု အကြမ်းအားဖြင့် ခန့်မှန်းရာ၏။

အတွင်း ၃၇ မင်းခေါ်သည်ကား အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ရွှေစည်းခုံစေတီ၏ တံတိုင်းအတွင်း၌ ရုပ်ပုံနှင့်တကွထားသောကြောင့် အတွင်း ၃၇ မင်းခေါ်သည်။ ထားသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ နတ်တို့သည် ဘုရား၏ အခြံအရံမျှသာဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုရားက ပိုမိုမြင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားပြရန် လည်းကောင်း။ ။ ထိုအခါက နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း အားကြီးနေရာ နတ်များကိုပူဇော်ရန် လာရင်း ဘုရားကိုလည်း တွေ့ကြုံပူဇော်- တဖြည်းဖြည်း ဘုရားကို ကြည်ညိုမှုဖြစ်လာအောင်သော် လည်းကောင်း၊ အစောင့်အရှောက်အနေဖြင့် လည်းကောင်း ထားသည်ဟု ထင်ရန်ရှိသည်။

အပြင် ၃၇ မင်း

ရွှေစည်းခုံဘုရား၏ တံတိုင်းအပြင်၌ ထားသော
ကြောင့် အပြင် ၃၇ မင်းခေါ်သည်။ အစောင့်အရှောက်
သဘောနှင့် ထားဟန်တူသည်။ ယခုအခါ မြန်မာပြည်
တွင် တည်ရှိထင်ရှားနေသည်ကား ဤအပြင် ၃၇ မင်း
ပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကား-

- ၁။ သိကြား။ ။ အောက်ခုံဆင်ရုပ်၊ ဦးခေါင်းသုံး
လုံးခံ၊ ၎င်းအပေါ်က ပဒုမ္မာကြာပွင့်တွင် မတ်
ရပ်ထလျက်၊ လက်ယာလက်က ခရုသင်း၊
လက်ဝဲလက်က သားမြီး ယပ်ကိုင်၊ သိကြား
အဝတ်တန်ဆာအစုံနှင့် ရှိသည်။
- ၂။ မဟာဂီရိနတ် (တကောင်းမြို့၊ ပန်းပဲ
မောင်တင့်တယ်) အားအင်အစွမ်း ကြီးမား၍
တကောင်းဘုရင်က စိုးရိမ်သဖြင့် ဖမ်းဆီးရာ
ထွက်ပြေးရသည်။ ထိုအခါ ဘုရင်က မောင်တင့်
တယ်နုမကို မိဖုရားမြှောက်၍ မောင်တင့်တယ်ကို
လှည့်ဖျားခေါ်ယူ ဖိုထိုး၍ သတ်သည်။ သာသနာ
(၈၈၈-၉၃၁)

(ဆင်ဖြူခုံတွင် ဘီလူးဆင့်သည်။ ၎င်းအပေါ်တွင် မတ်ရပ်ထလျက်၊ မင်းသားတို့ အဆောင်အယောင် ဗောင်းနားတောင်းစလွယ်နှင့် ဝဲလက်က ယပ်၊ ယာလက်က ဓားကိုင်သည်။ ဤ ပုံကား ပုဂံ ရွှေစည်းခုံဘုရားတွင်ရှိသော ရုပ်ပုံဖြစ်သည်။)

၃။ နှမတော် (မောင်တင့်တယ် နှမ) မောင်တင့်တယ်ကို ဖိုထိုးသတ်ရာ မီးပုံတွင်းဆင်း၍ သေသည်။ (ဆင်နက်မအရုပ်ခုံတွင် ဘီလူးရုပ်ဆင့်သည်။ ၎င်းအပေါ်တွင် မတ်ရပ်ထလျက် ယာလက်ရှိ လက်မနှင့် လက်ညှိုးက ကြစုသီးကိုင်၍ ရင်ကိုပိုက်နေဟန်၊ ဝဲလက်က ကိုယ်ကို မြှောင်၍ ချထားဟန်)

၄။ ရွှေနပေ မင်းတုန်းမြို့သူ၊ နဂါးနှင့် ညား၊ လင်ပစ်သွား၍ စိတ္တဇနှင့် သေသည်။ (ဝါ) နဂါးမျိုးဖြစ်၍ မောင်တင့်တယ်နှင့် ပြေးလွှားနေရစဉ်တွင် ညားသည်။ ဥနှစ်လုံး မွေးဖွားပြီး သေသည်။ (ဝါ) တောလုလင်တစ်ယောက်နှင့် ညား၊ လင်ပစ်သွား၍ စိတ္တဇနှင့် သေသည်။ (ကြာခုံပေါ်တွင် မတ်ရပ်ထလျက်၊ ဦးခေါင်းတွင်

နဂါးလည်ပေါ် စည်းပုံဆောင်း၊ ဆူး နားတောင်း
ပန်၊ ယာလက်က ရင်ကိုပိုက်၊ ဝဲလက်က ကိုယ်
မှာ မြှောင်၍ချထားသည်။)

၅။ သုံးပန်လှ (မောင်တင့်တယ် နှမအထွေး မနဲမိ
၏အမေ) မောင်တင့်တယ်တို့ အမှုဖြစ်သော
အခါ သုံးပန်လှသည် ရခိုင်ပြည်သို့ရောက်ရှိ၊
ရခိုင်မင်းက သမီးပြု မွေးထားသည်။ နောက်
ဥက္ကလာပမင်း သမိန်ထောသို့ဆက်၍ မိဖုရား
ဖြစ်သည်။ သမီး ရှင်နဲမိကို မွေးဖွားပြီးနောက်
ဆွေမျိုးများကို တွေ့လို၍ တကောင်းမြို့သို့ ဆန်
တက်လာရာ အင်းဝမြို့အနောက် တပယ်ထောက်
ရစ်ရွာသို့ ရောက်လျှင် ရုတ်တရက် ဖျား၍
သေသည်။ ၂ နှစ်သမီးမျှဖြစ်သော မနဲမိသည်
လည်း မယ်တော်ကိုလွမ်းဆွတ်၍ သေသည်။
တစ်နည်းကား- ဟံသာဝတီမြို့ ကန်စွမ်းနိမ့်ရွာ
သူ (မွန်ဘာသာ တလွန်းနွတ်= တံတားငယ်ရွာ
ဆိုလိုသည်) တစ်နေ့သုံးကြိမ် သုံးပန်လှသည်ဖြစ်
၍ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးသို့ ဆက်လာသည်တွင်
မင်းကြီး၏ မိဖုရား မောင်းမတို့က မနာလို၍
ကြည့်စေသူ မင်းစေတို့ကို တံစိုးလက်ဆောင်

ပေး၍ ကိုယ်လက် အလွန်ကြီးမားကြောင့် မြို့
တံခါး မဆန့်၍ မသွင်းယူနိုင်ကြောင်း တင်
လျှောက်စေသည်။ မင်းကြီးက ယုံကြည်၍
မြို့ပြင်တွင် နေစေသည်။ နောက်၌လည်း မင်း
ကြီးမသိမ်းယူလေသောကြောင့် စိတ်ညစ်၍ သေ
ရသည် ဆိုသည်။ (ဆင်ရုပ်ခံ ဘီလူးခုံတွင်
မတ်ရပ် ထ၊ ဆံကျစ်မြိတ်ရစ်ထုံး၊ ယာလက်က
ရင်ကို မ၊ ဝဲလက်က ကိုယ်မှာ မြှောင်ချထား
သည်။)

၆။ မနဲမိ (အထက်ပါ သုံးပန်လှ၏ သမီး) ကြာခံ
ပလ္လင်ပေါ်တွင် မတ်ရပ်၊ ထဘီခါးချပ်ဝတ်ကာ
လက်ကောက်ပုတီးစည်းပုံနှင့် လက်နှစ်ဘက်ကို
လွှဲချဟန်။ ကလေးရုပ် ထုရသည်။)

၇။ တောင်မကြီး= ရှင်ညို } ရွှေနပေ၏သားများ။
၈။ မြောက်မင်း= ရှင်ဖြူ } ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး
ထံတွင်ခစားနေရာတွင် ၎င်းတို့အစွမ်းသတ္တိကို
သိရှိ- မင်းကြီး စိုးရိမ်သောကြောင့် ၎င်းညီအစ်ကို
နှစ်ယောက်ကို လက်ဝှေ့ လက်ပန်း ထိုးကြစေ
သည်။ နှစ်ယောက်လုံး နှလုံးရင်ကွဲ၍ သေကြ
သည်။

(တောင်မကြီးရုပ်မှာ ကြာခံခုံ၊ လက်ဝဲ - လက်ယာ သုံးဘက်စီ၊ အထက် ဝဲ ယာ လက် နှစ်ဘက်က လက်အုပ်ချီ၍ ရင်မှာ ကပ်ထား သည်။ ကျန် ဝဲလက်နှစ်ဘက်က တုတ်နှင့်သိုင်း၊ ယာလက်နှစ်လက်က ဓားနှင့်လှံ ကိုင်သည်။ ခေါင်းတွင် မောက်တိုဆောင်း၍ စစ်ဝတ်တန် ဆာအစုံနှင့် ရှိသည်။ မြောက်မင်း ရှင်ဖြူမှာ လည်း လက်ခြောက်ဘက်နှင့်ပင် ဖြစ်သည်။)

၉။ ထီးဖြူဆောင်း။ ။ ပုဂံ နော်ရထာမင်း၏ ခမည်းတော် ကွမ်းဆော်မင်း (၃၂၆- ၃၄၈) ဖြစ်သည်။ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် အနိစ္စရောက်သည်။ (ပလ္လင်ခုံပြန်ပေါ်တွင် တင်ပျဉ်ခွေလျက် သင်္ကန်းဒူးကုဋ် တင်ဟန်နှင့် မိုးကြိုးသွားပုံ ဒေါက်ချာဆောင်းထားသည်။ ယာလက်က သရဘတ်ကိုင်၍ (=ယပ်ကိုင်၍) ဝဲလက်က ဒူးပေါ်တင်ထားသည်။)

၁၀။ ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်။ ။ (ကွမ်းဆော်မင်း ၏ မယ်တော်) (ကြာခံခုံပေါ်တွင် ကျုံ့ကျုံ့ ထိုင်၍ ယာလက်က ဝမ်းကိုပိုက်၍၊ ဝဲလက်က ပေါင်ပေါ်တင်ထားဟန် ဆံထုံး၊ ဆံမြိတ်၊ ဆံထိုးနှင့်ရှိသည်။)

၁၁။ ပရိမ္မရွှင်မင်းခေါင်။ ။(ကွမ်းဆော်မင်း၏သား
 ကြည်းစို (၃၄၈-၃၅၄)မင်း ဖြစ်သည်) တောတွင်
 သမင်ပစ်မည်ဟု လေးရွယ်နေစဉ် မုဆိုးတစ်ဦးက
 ထိုသမင်ကိုပင်ပစ်ရာ ကြည်းစိုမင်းကို လေးမှန်၍
 အနိစ္စရောက်သည်။ (အောက်ခံပလ္လင်ပေါ်တွင်
 တင်ပျဉ်ခွေ၍ ဗောင်းသရဖူဆောင်း၊ လက်ယာ
 လက်က ဒူးလေးထမ်းဟန်၊ ဝဲလက်က လက်ဝဲ
 ဒူးစွန်းကို ထောက်ထားဟန်။)

၁၂။ ရွှေဖျဉ်းကြီး } ပုဂံအနော်ရထာမင်း
 (၄၀၆-၄၃၉)လက်ထက်။

၁၃။ ရွှေဖျဉ်းငယ် } ကုလားဗျတ္တနှင့် ပန်းစား
 ဘီလူးမတို့၏ သားများဖြစ်သည်။ တောင်ပြုံး
 အရပ်တွင် အနော်ရထာမင်း ဘုရားတည်ရာတွင်
 ၎င်းတို့အတွက် အုတ်လပ်သည် (= အုတ် ၂ ချပ်
 လစ်လပ်သည်)ဆို၍ ဘုရင်က ကွပ်မျက်သည်။
 (ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ်မှာ အောက်ခံဇွန်းရိုး ပလ္လင်ပြန်
 ပေါ်တွင် လက်ယာ ဒူးထောင်၊ လက်ဝဲ ဒူးလှဲ၊
 ယာလက်က ဓားထမ်း၊ ဝဲလက်က ပေါင်ကို
 ထောက်၊ ဗောင်းနားတောင်း၊ လက်ကောက်တန်ဆာ
 နှင့် ရှိသည်။ ။ ရွှေဖျဉ်းငယ်အတွက် အထက်ပုံ

အတိုင်း၊ သို့ရာတွင် အနည်းငယ် ငယ်၍ ထုလုပ်
ရသည်။)

၁၄။ မန္တလေးဘိုးတော်။ ။ ပုဏ္ဏားသား ရွှေဖျဉ်း
ညီနောင်ကို ဘုရင့်အမိန့်အရ မွေးထားရသူ
ဖြစ်သည်။ ၎င်းညီနောင် ရာဇဝတ်သင့်ရာတွင်
ရော၍ ကွပ်မျက်ခံရသည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့က
အဘိုးခေါ်သည်ဖြစ်၍ ဘိုးတော်ဟု ခေါ်သည်။
မန္တလေးအရပ်တွင် အသတ်ခံရ၍ မန္တလေးဘိုး
တော်ဟု ခေါ်သည်။

(အောက်ခံပလ္လင်ခုံတွင် မတ်ရပ်ထလျက်
ဗောင်းဆင်ပြီးလျှင်၊ ဝဲလက် ဓားထမ်း၊ ယာ
လက်မနှင့် လက်ညှိုး လက်ဆစ်ပြဟန် ထုလုပ်ရ
သည်။ “ငါ့မှာ လက်တစ်ဆစ်မျှ အပြစ်မရှိ”ဟု
ဆိုလိုသည်။)

၁၅။ ရှင်ကွ။ ။ (မန္တလေးဘိုးတော်နှမ) မန္တလေး
ဘိုးတော်နှင့်ရော၍ အသတ်ခံရသည်။ ။
(ကြာခံခုံ ဆံထုံးလုလင်ကြည့် ဆံထိုး-ဆံကျင်
အစုံနှင့် လက်နှစ်ဖက်ကို တွဲလွဲချကာ ကွ၍
သွားဟန် ထုလုပ်ရသည်။)

၁၆။ ညောင်ချင်းအို။ ။ သထုံ မနုဟာမင်းအနွယ်၊
ပုဂံနော်ရထာမင်းလက်ထက် ကုဋ္ဌနုနာနှင့် ပုဂံ

တွင် အနိစ္စရောက်သည်။ (အောက်ခုံ လေး ထောင့် မတ်ရပ်ထလျက် လက်ခြေများမှာ လူနဲ့ အဟန်၊ ယာလက် တောင်ဝှေးကိုင်း၊ ဝဲလက် အထက် မြှောက်ထားဟန်၊ သျှောင်ထုံးနှင့် ထု လုပ်ရသည်။)

၁၇။ မင်းစည်သူ။ ။ (ပုဂံ အလောင်းစည်သူမင်း ကြီး (၄၇၃- ၅၂၉) ဖြစ်သည်။) သားတော် ကုလားကျမင်းခေါ် နရသူက အဝတ်ဖြင့် မျက်နှာကိုအုပ် ဖိသတ်၍ နတ်ရွာစံရသည်။

(အောက်ခုံပလ္လင်၊ ယာဒူးထောက်၊ ဝဲဒူးချ၊ ယာဒူးအပေါ်တွင် ယာလက်ရုံးတင်၍ လက် ညှိုးထိုးဟန်၊ ဝဲလက်က ဝဲဒူးကိုထောက်လျက်၊ ဗောင်းစလွယ်၊ နားတောင်း၊ ရှေ့ဘယက် နောက်ဘယက်နှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၁၈။ မင်းသား- ဒန်းမောင်ရှင်။ ။ (ပုဂံ အလောင်း စည်သူ၏ သားတော်ကြီး မင်းရှင်စော၏ သား ဖြစ်သည်) သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် ဒန်းကစားရာ တွင် ဒန်းပေါ်ကကျ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

(ပလ္လင်ခုံပြန် တင်ပျဉ်ခွေ၊ ယာလက်က စောင်းကိုပိုက်တီး၍ ဝဲလက်က ကြိုးကိုထောက် ဟန်၊ ဗောင်းစလွယ်နှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၁၉။ ကျော်စွာ။ ။ ပုဂံ သိန်းခွန်မင်း (၉၆-၁၀၆) ၏ သားဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုဂံ အလောင်း စည်သူ (၄၇၄-၅၂၉)၏ အမတ်တစ်ဦးဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အင်းဝမင်းခေါင်၏ သား မင်းရဲကျော်စွာ (၇၇၈ ခန့်)ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုသည်။ ပထမ အဆို၌ အစ်ကိုစည်သူက သတ်၍သေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ အဆို၌ ပုပ္ဖိုးသူ အရက်သည်မ ဘို့မယ်နှင့် အကြောင်းပါသည်။ ကြက်၊ အရက်၊ ပွဲများ နှင့်သာ ပျော်ပါးနေ၍ သေသည်ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ တတိယအဆိုအရ မွန်တို့နှင့်တိုက်ရ သော ဒလစစ်ပွဲတွင် ကျဆုံးသည်ဟူ၍လည်း ကောင်း ဆိုသည်။

(အင်းဝမင်းခေါင်၏ သား မင်းရဲကျော်စွာ ဟုတ်မည် မထင်။)

(မြင်းစီးလျက် လက်ယာကြိမ်ကိုင်း၊ လက်ဝဲ မြင်းဇက်ကိုင်း၊ သျှောင်ထုံးနှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၂၀။ အောင်စွာမကြီး။ ။ (ပုဂံ နရပတိစည်သူမင်း (၅၃၉- ၅၇၃)၏အမတ် ငအောင်စွာ ဖြစ်သည်။ နရပတိစည်သူက နောင်တော် မင်းယဉ်နရ

သိမ်ကို သွား၍ လုပ်ကြံချေ။ အောင်မြင်လျှင် မရိုးတော်တစ်ယောက်နှင့် ပေးစားမည်ဆိုသည်။ အောင်မြင်သောအခါ၌ကား စကားအတိုင်း မပေးစား၍ ထို ဆိုမိသည်နှင့် အကွပ်မျက်ခံ ရသည်။)

(မြင်းစီးလျက် လက်ဝဲ ဇက်ကိုင်း၊ လက်ယာ ဓားထမ်း၊ ခေါင်းထုပ်၊ ဗောင်းနှင့်ရှိသည်။)

၂၁။ ရွှေစစ်သင်။ ။ ပုဂံစောမွန်နစ်မင်း (၆၇၈-၇၃၀) ၏ သား၊ ခမည်းတော်က စစ်ချီစေရာတွင် ပေါ့လျော့စွာ ကြက်တိုက်ကစားနေသည်နှင့် ခမည်းတော်က ခြေထိပ်ခတ်ထားရာ အနိစ္စ ရောက်သည်။

(ဇွန်းရိုး ပလ္လင်ခံ၊ ယာဒူးထောင်၊ ဝဲ ဒူးလဲ၊ ယာလက် ဓားထမ်း၊ ဝဲလက်က ဒူးပေါ်အုပ်၊ ဗောင်းစလွယ်၊ ရှေ့ဘယက် နောက်ဘယက်နှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၂၂။ မယ်တော်ရွှေစကား။ ။ (ပုဂံစောမွန်နစ်၏ မိဖုရား၊ ရွှေစစ်သင်၏ မယ်တော်၊ သားတော် ရွှေစစ်သင် သေဆုံးရာ၌ လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲ၍ အနိစ္စရောက်သည်။ (ကြာခံခုံ၊ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၊ ဝဲလက်က ပေါင်ကိုထောက်၊ ယာလက်က ရင်ကိုပိုက်ဟန်)

၂၃။ ငါးစီးရှင်။ ။ ပင်းယသီဟသူမင်း၏ သား၊
မင်းဖြစ်၍ ကိုးနှစ်အရွယ်တွင် ဖျား၍ အနိစ္စ
ရောက်သည်။ (၇၀၄-၇၁၂)

(ဆင်ဖြူရှင် ကိုယ်တစ်ခုလျှင် ခေါင်းငါးလုံး၊
တစ်လုံးမှာ ပေါက်ဆင်မျိုး၊ တစ်လုံးမှာ ဟိုင်း
ဆင်မျိုး၊ တစ်လုံးမှာ ဟံဆင်မျိုး၊ တစ်လုံးမှာ
တံဆင်မျိုး၊ တစ်လုံးမှာ တည်ဆင်မျိုး ထုလုပ်
၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းပေါ်မှာ ကြာပွင့်၊ ကြာ
ပေါ်တွင် မှန်စီရွှေချ-က တင်သည်။ ၎င်းအပေါ်
ဗောင်းသရဖူဆင်၍ နတ်ရုပ်တင်သည်။ ကြာပွင့်
အနား ထီးဖြူလေးစင်းစိုက်သည်။ ဆင်ဖြူအနား
တွင် ရွှေမြူတာလေးလုံး တည်ထားသည်။)

၂၄။ မင်းတရားနတ်။ ။ အင်းဝမင်းခေါင်၏ နောင်
တော်ဖြစ်သော ဆင်ဖြူရှင် တရဖျားမင်း (၇၆၂-
၇၆၃)။ ဖျား၍ အနိစ္စရောက်သည်။

(ဇွန်းရိုးခံပလ္လင်၊ တင်ပျဉ်ခွေ မင်းတန်ဆာ
အစုံ၊ ယာလက် ယပ်ကိုင်၊ ဝဲလက် ဒူးအုပ်။)

၂၅။ မောင်ပိုးတူ။ ။ ပင်းယမြို့သား လက်ဖက်
ကုန်သည်ဖြစ်သည်။ အင်းဝ ပထမဘုရင် မင်း
ခေါင် (၇၆၃- ၇၈၃) လက်ထက် ဝန်တင်နှင့်
သုံးဆယ်၊ မိုးမိတ်၊ သီပေါ တို့သို့ အရောင်း

အဝယ်တက်၍ အပြန်တွင် လက်ဖက်ချလာ ရာ
အုန်းကြောလက်ကောင်းရွာအနီး တောင်
ခြေတွင် ကျားခဲ၍သေသည်။

(ကျားရုပ်ပေါ်တွင်စီး၍ ယာလက်က ကြိမ်
ကိုင်း၊ ဝဲလက်က ပေါင်ကိုထောက် သျှောင်
ထုံးနှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၂၆။ အနောက်မိဖုရား။ ။ အင်းဝပထမမင်းခေါင်
၏ အနောက်ဆောင်မိဖုရားဖြစ်သည်။ အင်းဝ
မြို့ အနောက်ဝါခင်းသို့ ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့နှင့်
အပျော်အပါးသွားရာတွင် မင်းကျော်စွာနတ်မြင်း
နှင့်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ အပြန် နန်းတော်
သို့ရောက်လျှင် မီးယပ်နာနှင့် ကံကုန်သည်။

(ကြာခုံ၊ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၊ ဆံထုံး၊ ဆံမြိတ်ကွင်း၊
ဆံထိုး၊ ဆံကျင်နှင့် သားငယ် ပိုက်ပွေ့နို့တိုက်
ဟန်)

၂၇။ အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်။ ။ အင်းဝပထမ
မင်းခေါင်၏သားတော် သီဟသူမင်း(၇၈၃-၇၈၇)
ဖြစ်သည်။ အုန်းဘောင်စော်ဘွားက လုပ်ကြံ၍
ဆင်ဦးတွင် ဆုံးသည်။

(ဆင်ဖြူရုပ်ပေါ်တွင် ပလ္လင်တင်၍ ပလ္လင်
ပေါ်တွင် တင်ပျဉ်ခွေ၊ လက်ယာ ကပ်ကိုင်း၊

လက်ဝဲ ဒူးတင်၊ ဗောင်းနားတောင်း သရဖူအစုံ၊
ဆင်ရှေ့ဦးစီးက ချွန်းကိုင်၍ ဝပ်တွားနေဟန်၊
နောက်ပဲ့စီးက ဓားထမ်းလျက်နေဟန်)

၂၈။ ရှင်ကုန်း။ ။ အောင်ပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင်နတ်
ဖြစ်သော အင်းဝ သီဟသူမင်း၏ ကိုယ်လုပ်
တော်။ အောင်ပင်လယ်က အပြန် အင်းဝ
ရောက်လျှင် သေဆုံးသည်။

(ကြာခုံ ဆံထုံး လှလင်ကြည့်၊ ဆံထိုး၊
ဆံကျင်အစုံနှင့် လက်နှစ်ဘက်ကို တွဲလွဲချကာ
ကုန်း၍သွားဟန်)

၂၉။ ရွှေနေော်ရထား။ ။ အင်းဝ ဒုတိယမင်းခေါင်၏
မြေး ဖြစ်သည်။ ဘထွေးတော် ရွှေနန်းကြော့ရှင်
(၈၆၃-၈၈၈)လက်ထက် ရွှေနေော်ရထား၏ ကျွန်
ငသောကြာ ပုန်စားလေသောကြောင့် ရွှေနေော်
ရထားကို ရေမှာဖျောက်ဖျက်လိုက်လေသည်။

(ဇွန်းရိုးခံ ပလ္လင်၊ ယာဒူးထောက်၊ ဝဲ ဒူးလှဲ၊
ယာလက်က ဗလီတံကိုင်၊ ဝဲလက်က ဗလီ
လုံးကိုင်)

၃၀။ မင်းရဲအောင်တင်။ ။ အင်းဝ အနောက်ဘက်
လွန်မင်း၏သား သာလွန်မင်း (၉၀၀-၁၀၁၀)
၏သမက်၊ ဘိန်းဘင်း အရက်ကြူး၍ သေ
သည်။

(အောက်ခုံကြာခံ၊ တင်ပျဉ်ခွေ၊ သျှောင်နှင့်
စောင်းပိုက်နေဟန်)

၃၁။ မောင်မင်းဖြူ (အင်းဝမင်းတစ်ပါး၏ သား
တော်) ဘိန်းဘင်းအရက်ကြူး၍ သေသည်။

(ကြာခုံ၊ တင်ပျဉ်ခွေ ဖောင်းထုပ်ပေါင်း၍
ငြင်းမှုတ်နေဟန်)

၃၂။ ရှင်တော်နတ်။ ။ (အင်းဝ ရှင်သာမဏေ
တစ်ပါး မြွေခဲ၍ သေသည်။)

(အောက်ခုံလေးထောင့် မတ်ရပ်၊ ဦးထုပ်
ဆောင်း၊ သင်္ကန်းလောဘက်တင်၊ ယာလက်
ယပ်ထမ်း၊ ဝဲလက် ပုတီးကိုင်)

၃၃။ တပင်ရွှေထီး။ ။ တောင်ငူဘုရင် (၈၉၂-
၉၁၂) သမိန်စောထွတ်၏ ညီအလတ်
လက်ဝဲဓားမှူးက ဓားဖြင့် လုပ်ကြံ၍ ခေါင်းပြတ်
အနိစ္စရောက်ရ သည်။

(လေးထောင့်ခုံပလ္လင်၊ တင်ပျဉ်ခွေ၊ ဖောင်း
သရဖူ၊ လက်ယာလက်က ဓား၊ လက်ဝဲလက်က
ဒူးအုပ်)

၃၄။ မြောက်ဘက်ရှင်မ။ ။ တောင်ငူတပင်ရွှေထီး
၏ အထိန်းတော်၊ မင်းရဲသိခံသူ၏ နောက်မယား
မြောက်ဘက် ကတူးရွာသူ ဖြစ်သည်။ မိဘရပ်
ရွာသို့သွား၍ အပြန်တွင် စစ်ကိုင်းမြို့ အနောက်

မှာ သားဖွားနေသောကြောင့် တဲကြီးဆောက်၍
နေရသည်။ နောက် မီးယပ်နာနှင့် ကံတော်
ကုန်ရသည်။

(ကြာခုံ၊ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၊ လက်ယာလက်က
ရင်ကို ပိုက်ပွေ့ဟန်၊ လက်ဝဲလက်က ဒူးစွန်းကို
ထောက်၊ ဆံထိုး၊ မြိတ်ကွင်းဆံထိုးနှင့် ထုလုပ်
ရသည်။)

၃၅။ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်။ ။ မြောက်ဘက်ရှင်မ
နှင့် မင်းရဲသိမ်သူတို့၏သား၊ တောင်ငူတွင် မင်း
ခေါင်အမည်နှင့် မင်းပြုသည်။ (၉၀၄-၉၄၆)

(ဇွန်းရိုးခံပလ္လင်၊ တင်ပျဉ်ခွေ၊ ဗောင်းနား
တောင်းအစုံ၊ လက်ယာ ယပ်ကိုင်း၊ လက်ဝဲ
ဒူးအုပ်။)

၃၆။ သံတော်ခံ။ ။ တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်၏
သံတော်ခံ ရဲဖျားဆိုသူဖြစ်သည်။ မြေတူးမြို့အနီး
တောအရပ်သို့ ပန်းဆွတ် ပန်းခူးသွားရာတွင်
ငှက်သင့်၍သေသည်။ တစ်နည်းကား မင်းခေါင်
ကြီးက ညအခါ နန်းတော်အတွင်း မြတ်လေး
ပန်းချုံမှာ ပန်းအဆွတ်စေသည်တွင် မြေခဲ၍
သေသည် ဆိုသည်။

(ကြာခုံတွင် ထိုင်လျက် လက်ယာက ယပ်၊
လက်ဝဲက ဒူးမှာတုပ်၍ ခေါင်းမှာ မြစ်ညွန့်
ဗောင်းနှင့် ထုလုပ်ရသည်။)

၃၇။ ယွန်းဘုရင်။ ။ (ဇင်းမယ်ဘုရင် ဗြသံဖြစ်သည်)
၉၂၁ ခုတွင် ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင်ဘုရင့်
နောင်သည် ဇင်းမယ်ကို လုပ်ကြံဖမ်းယူခဲ့၍
ချီးမြှောက်ထားရာ ဝမ်းသွေးရောဂါကပ်ရောက်
အနိစ္စရောက်သည်။

(ပလ္လင်ခံ၊ လက်ယာဒူးထောင်၊ လက်ဝဲ ဒူးလှဲ၊
ယာလက်က ကြံဆစ်သိုင်းတုတ်ကိုထမ်း၊ ဝဲ
လက်က လက်ဝဲပေါင်ကိုထောက်၊ ခေါင်းမှာ
မြင်ညွန့်ဗောင်း၊ နားထောင်းနှင့် ထုလုပ်ရသည်)
ယခု ပြခဲ့သော အပြင် ၃၇ မင်း စာရင်းသည်
ကား (က) ဘိုးတော်လက်ထက် ၁၁၆၇ ခုနှစ်တွင်
အိမ်ရှေ့ဘုရားအမိန့်တော်နှင့် ဆိုင်းဆရာ ငမြတ်သာ၊
ငရုတ် စသည်တို့ထံမှ မေးမြန်းမှတ်သားရသော တီး
မှုတ်နည်း၊ ဆင်ယင်နည်းများ၊ (ခ) ဘကြီးတော် လက်
ထက် ၁၁၈၂ ခုနှစ်တွင် နတ်ထိန်းကြီး ကဝိဒေဝကျော်၊
ရာဇဝင်ငနု၊ ရာဇဝင်တတ်တို့နှင့် တိုက်ဆိုင်မေးမြန်း၍
ရသော ၃၇ မင်းနတ်အမျိုးအမည် အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဆင်ယင်

တီးမှုတ်နည်းများ၊ နတ်သံများ၊ ဤ ၂ ရပ်သော စစ်တမ်း မှတ်တမ်းတို့ကို ပေါင်း၍ မြဝတီဝန်ကြီး မှတ်သား စုထားသည့် စာရင်း ဖြစ်သည်။

(မြဝတီဝန်ကြီးကား ၁၁၂၈ ခုဖွား၊ ၁၂၁၅ ခု၊ အသက် ၈၇ နှစ်တွင် အနိစ္စရောက်သည်။ ဆင်ဖြူရှင်မှ စ၍ မင်းတုန်းမင်းအထိ မင်း ၈ ဆက်မီသူ ဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းမြို့အနောက် မိကျောင်းတက်ရွာတွင် အဖ (မြစ်စီးကြီးသား) ဦးပေါက်ကျော်၊ အမိ (သာလွန်မင်း လက်ထက် အမတ်ကြီး ဗညားကျန်းတော၏ မြေး) ရှင်ငြိမ်းသားတို့မှ ဤ မြဝတီဝန်ကြီး (ဦးစ) ကို ဖွား မြင်သည်။)

ဤ ယခုပြခဲ့သော စာရင်း၏အလျင်က စာရင်း ဟောင်းများ ရှိသည်။ ဤစာရင်းဟောင်းတို့ကို အင်းဝ ငါးထပ် ဒါယကာမင်း (၁၀၁၀-၁၀၂၃)လက်ထက်တွင် သုတ်သင်ပြင်ဆင်၍ အပြင် ၃၇ မင်း စာရင်းသစ် တစ်ခုလည်း ရေးသည်ဟု မှတ်တမ်းရှိသည်။ ထို့ပြင် သော စာရင်းကို ယခု မတွေ့ရ။ သို့ရာတွင် ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ ရေးခဲ့သော ၃၇ မင်း နတ်သံကို တွေ့ရ သည်။ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာကား ၁၀၆၀ တွင် နန်း တက်သော မာရ်အောင် ဒါယကာ စနေမင်း၊ နောက်

အပြင် ၃၇ မင်း

တနင်္ဂနွေမင်း၊ နောက် ဟံသာဝတီပါမင်း၊ ဤ မင်း သုံးဆက်မီ၍ ၁၁၁၃ မှ အနိစ္စရောက်သော ဝန်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ သို့ကြောင့် ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ ၃၇ မင်း နတ်သံစာရင်းမှာ ထိုပြင်သည်ဆိုသော စာရင်းအရ ရေးထားလေသလောဟု တွေးရန်ရှိသည်။ အသေအချာ ကား မသိရချေ။

ထို ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ နတ်သံအရ အပြင် ၃၇ မင်းတို့မှာ ပြခဲ့ပြီးသော ဘိုးတော်၊ ဘကြီးတော်တို့ လက်ထက်က နောက်ဆုံးအတည်ပြုခဲ့သော ယခု တည် နေသော စာရင်းအရ ၃၇ မင်းတို့နှင့်မတူ။ အချို့နေရာ များ၌ ကွဲပြားလေသည်။

၃၇ မင်းအနက် ၁၈ ဦးသာ ထပ်တူကျသည်။ ၁၉ ဦးတို့မှာ မတူ၊ ခြားနားသည်။ ထပ်တူကျသော ၁၈ ဦးတို့ကား. . . အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ သိကြား	၁၁။ အောင်စွာမကြီး
၂။ မဟာဂီရိ	၁၂။ ငါးစီးရှင်
၃။ နှမတော်	၁၃။ မင်းတရားနတ်
၄။ ရွှေနပေ	ဆင်ဖြူရှင်
၅။ သုံးပန်လှ	၁၄။ မောင်ပိုးတူ
၆။ မနဲမိ	၁၅။ ရွှေနော်ရထာ

၅၄

- ၇။ ရွှေဖျဉ်းကြီး
- ၈။ ရွှေဖျဉ်းငယ်
- ၉။ မင်းစည်သူ
- ၁၀။ ကျော်စွာ

၃၇ မင်း

- ၁၆။ တပင်ရွှေထီး
- ၁၇။ မြောက်ဘက်ရှင်မ
- ၁၈။ တောင်ငူရှင်
မင်းခေါင်

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ စာရင်းအရ မတူသော အပြင် ၃၇မင်းတို့ကိုပြချက်

၁။ အနန္တပစ္စည်း } ပုဂံပြည်တရုတ်ပြေးမင်း
၂။ ရန္တပစ္စည်း } (၆၁၇-၆၄၈) လက်ထက်
အမတ်ကြီး ရာဇသင်္ကြန်၏သားများ ဖြစ်ကြ
သည်။ နာမည်ရင်းကား ပုဂံ အုတ်လှကြီး၊
ညောင်ဦး အုတ်လှငယ် တွင်သည်။ အဖသေ
သောအခါ အဖ၏အမည်ကို လှကြရာ ဘုရင်က
မပေးဘဲ အကြီးကို အနန္တပစ္စည်း၊ အငယ်
ကို ရန္တပစ္စည်းဟု ဘွဲ့ပေးသည်။ ၆၄၆ ခု
ငဆောင်ချမ်း၌ တိုက်သော တရုတ်မြန်မာစစ်ပွဲ
တွင် ၎င်းညီနောင်တို့ စစ်ဗိုလ်ပြု၍ တိုက်ရသည်။
ပြဒါးသေကို ငို၍ ၁၅ -၁၆ တောင် မြင့်အောင်
ခုန်၍ တိုက်ခိုက်ခုတ်သတ်ရာ ပမ်းအားကြီးမှ
ပြဒါးသေလွတ်ထွက်ကျ၍ မြားသင့် သေကျေ
ပျက်စီးကြရသည်။

၃။ မြင်းစိုင်းရွှေနန်းရှင်။ ။ (ပုဂံ တရုတ်ပြေးမင်း၏
မြေး ရှင်မြတ်လှနှင့် ပုဂံ နန်းကျကျော်စွာ၏သား

သရက်မင်းရှင်စောတို့မှ မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင်ပါ
၆ယောက် ဖွားသည်။ ပင်းယ ဥဇနာလက်ထက်
(၆၈၄-၇၀၄) တွင် မြင်စိုင်းရွှေနန်းကို စိုးရသည်။

၄။ သီဟပတေ့။ ။ (ပင်းယ ငါးစီးရှင် (၇၀၄-
၇၁၂) သီဟပတေ့ပါမြို့စားမင်း ရှစ်ဦးတို့ကို
ဘုရင်က နေ့တိုင်း ရွှေဖလားတွင် ဖက်ဝန်းအုပ်၍
လက်ဖက်တည်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါ၌ မေ့လျော့
၍ သီဟပတေ့၏ခွက်ကို ဖက်ဝန်းမအုပ်မီ ၃ရက်
ရှိသည်ကို သီဟပတေ့ စိတ်နာ၍ ခြားနားမည်
ရှိရာ ဘုရင်ကမေ့၍ မအုပ်မိကြောင်းနှင့် ကျေရာ
ကျေကြောင်း မိန့်၍ အုန်းဘောင်မြင်းနက်ကျော်
တစ်စီး လက်ဖွဲ့တော်မူသည်။

၅။ ရမည်းသင်းစားသီလဝ။ ။ (အင်းဝမင်းကြီး
စွာစော်ကဲ(၇၂၉-၇၆၂)၏နှမစောပုလဲ၏ခင်ပွန်း)
၎င်း၏နှမ ခမည်းမိကိုလည်း မင်းကြီးစွာစော်ကဲ
က မိဖုရားပြုသည်။

သီလဝကား ဣန္ဒြေကြီးစွာရှိ၍ တစ်သက်လုံး
မှ ၃ခါသာ ပြုံးရယ်ဖူးသောဟူ၏။ အစွမ်းသတ္တိ
အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။

၆။ စည်းတပြစ်ကြီး။ ။(အင်းဝမင်းကြီးစွာစော်ကဲ လက်ထက် ၇၃၀မှစ၍ပထမမင်းခေါင်လက်ထက် ၇၈၃ အထိ မင်း ၃ ဆက်၊ ၅၃ နှစ်တိုင် အမှု ထမ်းရသော ပညာရှိအမတ်ကြီး ဖိုးရာဇာဖြစ် သည်။)

၇။ မင်းလှငယ်။ ။ (အင်းဝတွင် ၇၈၇ ခု၌ ၃လ သာ မင်းပြုရသော မင်းလှငယ်ဖြစ်သည်။ ခမည်း တော် သီဟသူကို အုန်းဘောင်စော်ဘွားက လုပ် ကြံအနိစ္စရောက်ရာ မျူးမတ်တို့က ဤ ၉ နှစ် သားသာရှိသေးသော မင်းလှငယ်ကို နန်းတင် ကြသည်။ ခမည်းတော်၏ မိဖုရား ရှင်ဘို့မယ်က မကျေနပ်၍ မိမိနှင့် ချစ်ကြိုက်တူသော ကလေး ကြေးတောင်ညိုကို ချီလာစေပြီး ရှင်ဘို့မယ်က မင်းလှငယ်ကို အဆိပ်ဖြင့်သတ်၍ ကလေး ကြေးတောင်ညိုကို နန်းတင်လေသည်။)

၈။ မင်းကြီးရန်နောင်။ ။ (အင်းဝ ရှမ်းမင်းသိုဟန် ဘွား (၈၈၈-၉၀၄)သည် မြန်မာတို့ကို နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း ဘုရားပိဋကတ်တို့ကို ဖျက်ဆီးပြုလေ သဖြင့် မြန်မာတို့ မခံရပ်နိုင်ဖြစ်၍ သိုဟန်ဘွား ထံတွင် ခစားနေရသော မြန်မာအမတ် မင်းကြီး

ရန်နောင်က ခေါင်းဆောင်၍ ရှမ်းမင်းကို သတ်
ပစ်လိုက်သည်။ နောက် ထီးနန်းကို မယူ ပယ်ခဲ့
ပြီးမှ တောထွက် ရဟန်းပြုသည်။)

၉။ သတိုးမင်းစော။ ။ (ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင်
ဘုရင့်နောင်၏ ညီသမက် ၉၁၆ မှ ၉၄၅ အထိ
အင်းဝတွင် ဘုရင်ခံဖြစ်သည်။ ဘုရင့်နောင်၏
သားတော် ငါးဆူဒါယကာမင်း လက်ထက် ၎င်း
နှင့် အချင်းများတိုက်ခိုက်၊ သတိုးမင်းစောသည်
အရေးနိမ့်၍ ရှမ်းပြည်ဘက်သို့ ပြေးခဲ့ရာ ခန္တီးတွင်
အနိစ္စရောက်သည်။)

၁၀။ ငါးဆူဒါယကာမင်း။ ။ (ဘုရင့်နောင်၏ သား
တော် (၉၃၄-၉၆၁) ဟံသာဝတီတွင် မင်းပြုနေ
စဉ် တောင်ငူစား ညီတော်မင်းရဲသီဟသူက ရခိုင်
နှင့် ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက် ငါးဆူဒါယကာ တောင်ငူ
တွင် အသတ်ခံရလေသည်။)

၁၁။ မင်းရဲဒိဗ္ဗ။ ။ (အင်းဝ အနောက်ဘက်လွန်မင်း
(၉၆၇-၉၉၀) ၏ သားတော်တစ်ပါး၊ ကိုယ်လုပ်
တော်တစ်ပါးနှင့် ရည်ငံကြသည်ကို ခမည်းတော်
က သံအိုးခင်းနှင့် ကြော်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ရုံမျှ
မိန့်သည်ကို အကယ်သေရမည်ထင်၍ လူဆိုးတို့

နှင့်ပေါင်းဖက်ကာ ၉၉၀ တွင် ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံလေသည်။ အဖသတ်သားတည်း။

၁၂။ ရှင်တရုတ်။ ။ (အင်းဝ သာလွန်မင်း (၉၉၀-၁၀၁၀)၏သား၊ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲ၊ ၁၀၀၉ တွင် ခမည်းတော်ကို ပုန်ကန်ရာ သေနတ်ထိမှန်၍ သေဆုံးရသည်။)

၁၃။ မဟာသတိုးသီဟသူရ။ ။ (အင်းဝ- သာလွန်မင်းလက်ထက်ကစ၍ မာရ်အောင်ရတနာစေတီ ဒါယကာ စနေမင်း မင်းဖြစ်သည်အထိအတွင်းလေးဆယ်တော်သား၊ ကွမ်းရေတော်ကိုင်း၊ မြို့ဝန်၊ ဝန်ကြီးအထိ ဖြစ်သည်။ လက်ယာ ရွှေတောင်၊ နေမျိုးကျော်ထင်၊ နေမျိုးသင်္ခယာ၊ သတိုးသီဟသူ၊ မဟာသတိုးသီဟသူရဘွဲ့များကို အဆင့်ဆင့် ရသည်။ ၁၀၆၀ ခုတွင် အဖျောက်အဖျက်ခံရသည်။)

၁၄။ မင်းရဲသီဟသူကျော်ထင်။ ။ (အင်းဝ-တနင်္ဂနွေမင်း (၁၀၇၆-၁၀၉၅) လက်ထက် စစ်ဗိုလ်တစ်ဦး။ ။ ကျိုင်းတုံ၊ ပုဂံတို့တွင် အောင်သည်။ ၁၀၈၆ ခုတွင် ကသည်းစော်ဘွားကို နှိမ်ရန် သောင်သွတ်ကြောင်း ချီရာတွင် အရေးမလှ၍

ဘုရင်က အဝေးမြို့ မိုးညှင်းသို့ ပို့ထားသည်။
ထိုမိုးညှင်းတွင်ပင် အနိစ္စရောက်သည်။)

၁၅။ ဝေါကြီးမှူး။ ။ (အင်းဝဘုရင် - ဆင်ဖြူရှင်
သားတော်နှင့် ကစားဖက် ကျွန်ရင်း၊ သားတော်
မင်းဖြစ်လျှင် ဝေါကြီးမှူးအရာ ရသည်။ ပါရစီ
ကုလား မှူးမတ်များနှင့် မသင့်၊ မပျော်၍ ထွက်
လာသည်။ ။ အင်းဝပျက်သောအခါ မွန်တို့ကို
ရိုမခိုးလို၍ ရဟန်းပြုသည်။ ခြေအေး လေနာ
ရိုသည့်အပြင် နေ့ညမရွေး အစာ စားလွန်း၍
စားပို့နှင့်သေသည်။)

(အထူးကား. . . စောင်းအတတ်ကို အပြီးတတ်
သည်။ စောင်းသင်လို တတ်လိုသူတို့ ပူဇော်ပသ
ကိုးကွယ်ရသည်။)

၁၆။ သတိုးမင်းကြီး။ ။ ဟံသာဝတီပါမင်း (၁၀၉၅-
၁၁၁၃) လက်ထက် ရဟန်းဘဝက ရှင်ဝိစိတ္တာ
စာရ တွင်သည်။ စာပေကျမ်းဂန်တတ်သည်။
လူဖြစ်လျှင် မင်းဆရာဖြစ်သည်။ နောက် မာန
ကြီး- စော်ကား-နှိပ်စက်လေသဖြင့် အရာကျ-
ရှက်- သံဝေဂရ- စိတ်မသာမယာနှင့် သေရ
သည်။

၁၇။ သခင်စစ်။ ။ (အင်းဝမင်းလက်ထက်၊ မြင်းခင်းသဘင်တွင် ကျော်စောသော မြင်းစီးကောင်းအရာရှိတစ်ယောက်။)

၁၈။ ထိလပ်။ ။ (မပိုးအူယောက်ျားနှင့် တူသည်။ အမတ်မျိုး၊ အဆင်းလှ၊ အားကောင်း၊ ရှိမ်းပြီး၊ သိဒ္ဓိပြီးသည်။ တစ်ခါ၌ ဘုရင့်သမီးနှင့် ရည်ငံဆက်ဆံမိ၍ ဘုရင်က ဖမ်းပြီး လှေ ၂ စင်းနှင့် ပေါင်းဖွင့်၍ (ပေါင်တို့ကိုဖြုတ်၍) သတ်စေ အမိန့်ပေးသည်။ ရှေးဦးစွာ မသေနိုင်၊ စိတ်လျော့မှ သေသည်။)

၁၉။ မင်းရဲဇယသူ။ ။ အင်းဝမင်းများလက်ထက် ဟံသာဝတီမြို့ဝန် ခန့်ထားရာမှ ဘုရင်ကပြန်ခေါ်-ပြန်ရောက်- အိမ်ရာမဆောက်၊ နန်းအောက်တွင် ပုန်းလှိုးနေသည်။ ဘုရင်သည် ကျောင်းတင် မင်္ဂလာထွက်စံရာဝယ် မကြံအပ်သည်ကို ကြံစည်မိလေသဖြင့် အသတ်ခံရသည်။

ဤ မတူသော ၁၉ တွင် ပထမ ၄ ဦးကလွဲ၍ အားလုံး အင်းဝခေတ်အတွင်းက ဖြစ်ကုန်သည်။ ။ ဤကား ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ ၃၇ ချင်းအရ ဗဟုသုတ မှတ်ဖွယ်အတွက်သာ ဖော်ထုတ်၍ ပြုလိုက်ပါသည်။ ။ အတည်တကျ မှတ်သားရန်ကား ဦးစွာပြခဲ့

၆၂

၃၇ မင်း

သော ဘိုးတော်၊ ဘကြီးတော်တို့လက်ထက် ၁၁၆၇
ခု၊ ၁၁၈၂ ခု စစ်တမ်း မှတ်တမ်းများအရ မြဝတီမင်း
ကြီး စုဆောင်းသုတ်သင် ပြင်ဆင်အတည်ပြုခဲ့သော
စာရင်းအတိုင်းသာ၊ အပြင် ၃၇ မင်းကို မှတ်သားရာ
သည်။

အပြင် ၃၇ မင်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ပြချက်

ပြခဲ့သော နောက်ဆုံး အတည်ပြုသော စာရင်း အရ အပြင် ၃၇ မင်းမှာ အနော်ရထာတို့လက်ထက်က အပြည့်အစုံ မရှိသေး။ ပုဂံ နောက်၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ တောင်ငူခေတ်တို့ကျမှ ထပ်၍ထပ်၍ ဖြည့်ခြင်းဖြစ်သည် ကို တွေ့လိမ့်မည်။

အနော်ရထာတို့ လက်ထက် အရောက် ၁-သိ ကြား ကစ၍ အလွန်ဆုံး ၁၆- ညောင်ချင်းအိုတို့သာ ရှိနိုင်မည်။ (၁၆)

၁၇- မင်းစည်သူမှာ ၂၂- မယ်တော် ရွှေစကား အထိ။ ၆ ပါးတို့မှာ အနော်ရထာနောက် ပုဂံခေတ် နတ်များ ဖြစ်သည်။ (၆)

၂၃- ငါးစီးရှင်မှာ ပင်းယခေတ်က ဖြစ်သည်။(၁)

၂၄- မင်းတရားနတ်မှ ၃၂- ရှင်တော်နတ်အထိ ၉ ဦးမှာ အင်းဝခေတ်က ဖြစ်သည်။ (၉)

၃၃- တပင်ရွှေထီးမှာ ၃၇- ယွန်းဘုရင်အထိ ၅ ဦးမှာ တောင်ငူခေတ်က ဖြစ်သည်။ (၅)

သို့ကြောင့် အနော်ရထာအထိ ၁၆၊ အနော်ရထာ

နောက် ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ- တောင်ငူအထိ ၂၁၊ ပေါင်းအပြင် ၃၇ မင်း ရ၏။

ခေတ်အရကား။ ။ ပုဂံခေတ် အစဆီ မင်း ၇ ဆက်၊ သေဥ်လည်ကြောင်နန်းတက် သာသနာ ၈၈၈မှ၊ အင်းဝခေတ် အဆုံးနား အင်းဝဆက် ၂၃ ဆက်၊ သာလွန်မင်း အဆုံး၊ သာသနာ ၂၁၉၂အထိ၊ (=သရေ ခေတ္တရာ သက္ကရာဇ် ၂၆၆ မှ ယခု ပုဂံသက္ကရာဇ် ၁၀၁၀ အထိ = 344 - 1648. A.D) ဖြစ်သည်။ ။ သိကြားကို ထည့်၍ မရေတွက်ပါ။

ခေတ်

ပုဂံခေတ်နှင့်အလျင်	၂၂	} = ၃၇
ပင်းယ	၁	
အင်းဝ	၉	
တောင်ငူ	၅	

ကျား၊ မ

ကျား	၂၇
မ	၁၀

ရှင်၊ လူ

ရှင်	၃	} = ၃၇
လူ ၃၀ + သိကြား ၁ =	၃၄	

လူမျိုး

မြန်မာ	၂၈	} = ၃၇
မွန်နွယ်	၂	
ရှမ်း	၁	
ကုလားနွယ်	၃	
ယွန်း	၁	
ပုဏ္ဏား	၂	

အရပ်ဒေသ

ပုဂံ	၁၂	} = ၃၇
အင်းဝ	၈	
တကောင်း	၃	
မင်းတုန်း	၃	
တောင်ငူ	၃	
ဥက္ကလာပမွေး	၁	
သထုံနယ်	၁	
ပင်းယ	၁	
ပင်လယ်	၁	
ဇင်းမယ်	၁	
ပူဘက်	၁	
ကတူး	၁	
အိန္ဒိယ(သိကြား)	၁	

အမျိုးအစား

ဘုရင်၊ မင်း၊ သိကြား	၁၁	} = ၃၇
မင်းသား မင်းနွယ်	၆	
မိဖုရား	၆	
အမတ်	၈	
အမှုထမ်း		
ကုန်သည်	၆	
ဆင်းရဲသား		

သေဆုံးကြပုံ

ကျား၊ မြေ၊ မီး	} ၂၃	} = ၃၇
စိတ္တဇ၊ ကွပ်ခြင်း		
စသော အသေဆိုး		
အဖျား	၁၁	
ဘိန်း အရက်	၂	
နူး	၁	

အထက်စာရင်းတို့ကိုကြည့်သော် ကျား၊ မ၊ ရှင်၊ လူ၊ လူမျိုး၊ မင်း၊ ဆင်းရဲသား၊ ကြီး၊ ငယ်၊ အရပ်ဒေသ မရွေး နတ်ဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ အထူးကား

မြန်မာနိုင်ငံအပါရခိုင်ပြည်နယ်နှင့်မွန်ပြည်နယ်တို့ဘက်က လုံးလုံးမပါချေ။ မောင်တင့်တယ်နဲ့မ တကောင်းသူ သုံးပန်လှသည် မွန်ပြည်နယ်က ပဲခူးသား၊ ဥက္ကလာပမင်း သမိန်ထောနှင့်သင့်၍ မနဲမိကို ရသည်။ ၎င်းမနဲမိမှာ ဥက္ကလာပတွင် မွေးဖွားသည်။ သို့ရာတွင် သေဆုံးရသည်မှာကား အထက်မြန်မာပြည်မှာ ဖြစ်သည်။ မယ်တော်နှင့် အညာသို့တက်လာခဲ့ရာ အဝမြို့အနောက် တပယ်ထောက်ရစ်သို့ရောက်သော် မယ်တော် သုံးပန်လှ ဖျားနာသေဆုံးသည်။ ထိုအခါ အသက် ၂ နှစ်မျှသာ ရှိသေးသော မနဲမိသည် မယ်တော်ကို လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲ၍ သေရရှာသည်။ ညောင်ချင်းအိုမှာ မွန်တလိုင်း သထုံပြည် မနုဟာမင်းအနွယ်ဖြစ်သော်လည်း ပုဂံတွင် အနိစ္စရောက်သည်။ ၎င်းမယ်ဘုရင်မှာ မြန်မာပြည် မြန်မာပိုင်နက်တွင် အနိစ္စရောက်သည်။ သို့ကြောင့် သိကြားနတ်ကလွဲ၍ အပြင် ၃၇ မင်း နတ်အားလုံးတို့မှာ ရှေးက မြန်မာပြည်ခေါ်သော အထက်မြန်မာပြည် တစ်ကွက်အတွင်းတွင် သေဆုံးကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ရခိုင်ပြည်ဘက် မွန်ပြည်ဘက်က နတ်များမပါချေ။

အတွင်း ၃၇ မင်းတွင် အကြမ်းအားဖြင့် တစ်ကျပ်မှာ ခြောက်မူးခန့် မြန်မာနတ်၊ တစ်မတ်ခန့်က ဟိန္ဒူ။

နတ်၊ တစ်မူးခန့်က ဗုဒ္ဓဘာသာနတ် ပါဝင်ကြောင်းကို အတွင်း ၃၇ မင်း အခန်းတွင် ပြခဲ့သည်။ ယခု အပြင် ၃၇ မင်းတွင်ကား ဟိန္ဒူနတ်လည်းဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာနတ် လည်းဖြစ်သော သိကြားနတ်ကလွဲ၍ ကျန် ၃၆ ပါးလုံး မှာ မြန်မာပြည်ဖြစ် မြန်မာနတ်များသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူရချေမည်။

ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇ မင်းကို အတုလိုက်၍ အတွင်း ၃၇ မင်း၊ အပြင် ၃၇ မင်းဟု မြန်မာပြည်တွင် ပေါ်လာသည်။ ထိုတွင်မကသေး၊ ၃၇ အရေအတွက် သည် ထင်ရှားခေတ်စားလေသည်နှင့် အသံ ၃၇ ချင်း၊ အဆို ၃၇ ချင်း၊ သဘင်သည် ၃၇ ရပ်၊ ဓားရေး ၃၇ ချင်း၊ သိုင်းရေး ၃၇ ချင်း၊ ဒိုင်းရေး ၃၇ ချင်း၊ ကာရေး ၃၇ ချင်း၊ အဲမောင်းရင်း ၃၇ ချင်း၊ တက်ရေး ၃၇ ချင်း စသည်ဖြင့် နောက်လိုက်၍ ၃၇ အရေအတွက်များစွာတို့ ပေါ်ပေါက် လာလေတော့သည်။

နတ်ကိုးကွယ်ရင်း ဖြစ်လာပုံ

နတ်ဖြစ်သည်ဆို၍ မှတ်သား ယုံကြည် ကိုးကွယ် ကြသည်၏အကြောင်းကို စုံစမ်းရန်လိုသည်။ လူမျိုး၊ မင်း၊ ဆင်းရဲသား၊ ကြီး၊ ငယ် စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး နတ်ဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည်မှာ ထင်ရှား လေပြီ။ ။ နတ်ဖြစ်သည်ဟု စွဲသောအကြောင်းတို့ကား ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကိုးကားအားကိုးခြင်း၊ မေတ္တာရှိခြင်း၊ သနားခြင်း စသည်ဖြင့် ထိုသူတို့ သေဆုံးစဉ်က အုတ်အော် သောင်းတင်းဖြစ်ကာ လူအများသိရှိ ထိုသေသူနှင့်စပ်၍ စိတ်တွင် စွဲလောက်အောင် ထိခိုက်လောက်အောင် တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ရှိသည်ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဥပမာ- မောင်တင့်တယ်ကို အားကောင်းသည့် အတွက် ချီးမွမ်းခြင်း၊ အားကိုးခြင်း ပြုနေကြသည်။ ဤအတွင်း ဘုရင်က မတရားသတ်ဖြတ်လေသဖြင့် တစ်ပြည်လုံး အုတ်အော်သောင်းတင်းဖြစ်ကာ မေတ္တာ စိတ်၊ သနားစိတ်ပိုလာပြီး မခံချင်စိတ် အပြင်းအထန် ဖြစ်လေရသည်။ သို့ကြောင့်လည်း တတ၊ တနှင့် ချီးမွမ်းချစ်ခင်၊ သနား စွဲလမ်းကြခြင်း ဖြစ်ရာသည်။ ၎င်းပြင် လူ့ဘဝက အစွမ်းသတ္တိနှင့် အားကိုးလောက်သူ ဖြစ်၍ နတ်ဘဝ၌လည်း အစွမ်းသတ္တိနှင့် အားကိုး

လောက်သူဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အားကိုး ကိုးကွယ်ခြင်း
 လည်း ဖြစ်လေရာသည်။ ။ ထို့နောက် စကားပင်တွင်
 နတ်ဖြစ်နေ၍ ဖမ်းစားသည်ဟု ကျော်စောလာပြန်လေ
 သည်။ ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆင်းရဲသား လူရိုး၊
 လူကောင်းတစ်ယောက်ကို ဘုရင်က နိုင်ထက်စီးနင်း
 ပြု၍ မတရားသတ်ခြင်းကို ခံရလေသည်ဟု မကျေမနပ်
 ကြောင်း ပြသည့်အနေ၊ ကျောက်တိုင်စိုက်သည့်အနေဖြင့်
 အမှတ်တစ်ခုပြု၍ ကိုးကွယ်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်း
 တစ်နည်းထင်ရန် ရှိသည်။

မောင်တင့်တယ်မောင်နှမနှင့် မောင်တင့်တယ်၏
 မယားတို့သေ၍ နတ်ဖြစ်နေသည်အတွင်း မောင်တင့်
 တယ်၏ အခြားနှမတစ်ယောက် သုံးပန်လှသည်လည်း
 သေရပြန်သည်။ တစ်ဖန်ထပ်၍ သုံးပန်လှ၏ သမီးငယ်
 ၂ နှစ်အရွယ် မနဲမိသည် သေရပြန်သောအခါ ဦးလေး
 စသော ဆွေမျိုးတစ်သိုက်နှင့် ရော၍ လည်းကောင်း၊
 ဥက္ကလာပမင်း၏ သမီးတော် ဖြစ်လေ၍ လည်းကောင်း၊
 ငယ်ရွယ်သူ မိတဆိုးလေး ဖြစ်လေ၍ လည်းကောင်း၊
 အထက်၊ အောက် ကျော်ကြား၍ သနားကရုဏာ
 များစွာဖြစ်ကြပြီးကာ စုတ်တသပ်သပ်နှင့် ရှိကြလေရာ
 သည်။ သို့ကြောင့်လည်း မနဲမိကို နတ်အဖြစ်နှင့် သတိရ
 ကြသည် ဖြစ်လေရာသည်။

ကျားကိုက်ခံရသော မောင်ပိုးတူ၊ မြွေကိုက်ခံရသော သာမဏေ (ရှင်တော်နတ်)၊ ဒန်းစီးရာက ကျသော သာမဏေ (မင်းသား မောင်ရှင်နတ်) စသောသူတို့ သေကြစဉ်ကလည်း အုတ်အော်သောင်းတင်း ဖြစ်ကြသည့်အပြင်၊ အစိမ်းသေ၊ အဆန်းသေတို့ ဖြစ်ကြ၍လည်း နတ်ဖြစ်သည့်အနေဖြင့် သိမှတ်ကြလေရာသည်။ ထို့ပြင်လည်း မသေမီက တစ်စုံတစ်ရာ အစွမ်းသတ္တိ ပညာစသော လူတို့ နှစ်သက်ချီးမွမ်းဖွယ်များ ရှိလေရာ သေးသည်။

ထို ၃၇ မင်းနှင့်စပ်၍ စဉ်းစားဖွယ်ကား... ထိုသူတို့သေစဉ်က အကယ်ပင် နတ်ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ကို အသေအချာ မသိရချေ။ အကယ်၍ ဖြစ်ကြစေဦး၊ ၎င်းတို့သည် သင်္ခါရနယ်အတွင်းကဖြစ်၍ ယခုတိုင် ရှိမှ ရှိကြသေး၏လားဟုလည်း အသေအချာမသိနိုင်ချေ။

အပြင် ၃၇ မင်းတွင် ပါ မပါသော နတ်များ

၎င်း အပြင် ၃၇ မင်း စာရင်းအရ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ ခန့် မတိုင်မီအတွင်းက နတ်များသာပါသည်။ ထို့နောက် မပါတော့ချေ။ သက္ကရာဇ် ၉၁၂ မှ ၉၄၃ အတွင်း အုပ်စိုးသော ဟံသာဝတီဆင်ဖြူရှင်ခေါ် ဘုရင့်နောင်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျွဲ၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက် သတ်၍ အကြီးအကျယ်နတ်တင်ကာ နတ်ပွဲပြုကြသည်ကို အပြင်းအထန် နှိပ်နင်းစွာ နှိပ်ကွပ်လိုက်လေသည်။ ထိုသို့ နတ်ကိုးကွယ်မှုကို အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဆန့်ကျင်ရာ၌ နှိပ်ကွပ်လိုက်သည့်အတိုင်း နတ်ကိုးကွယ်မှု အားနည်းသွားဟန် တူသည်။ ထိုသည့်နောက်အခါ၌ စာရင်းသွင်းခံရသော နတ်မပေါ်တော့ချေ။ ။ ၃၇ မင်း ပြည့်နေ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ထို နှိပ်ကွပ်မှုကြောင့် အားနည်းသွား၍ သော် လည်းကောင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။

ထို ၃၇ မင်းမှာ အလျဉ်းသင့်ရာ၊ အဆင်သင့်ရာ၊ ထင်ရှားရာကိုသာ ထည့်ကြဟန်တူသည်။ ထို ၃၇ မင်း စာရင်း၌ မပါသော ထင်ရှားသောနတ်တို့ အများပင် ကျန်ရှိသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ အလျင်သော်လည်း

ကောင်း၊ နောက်၌သော် လည်းကောင်း ထင်ရှားသော နတ်များ ပေါ်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် စာရင်းတွင်မပါချေ။

ဥပမာ... ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် တစ်ဆက်တည်းဖြစ် သော မရွှေဥမှာ ကျားကိုက်ခံရ၊ သေရပြီးနောက် နတ် ဖြစ်သည်ဆို၍ တောင်ပြုံးတွင်ပင် နတ်ရုပ်၊ နတ်စင်နှင့် ရှိသည်။ သခင်မတောင်ခေါ် = တောင်တော်ခေါ် = မယ်ဥတောင်တွင်လည်း နတ်ရုပ်၊ နတ်စင်ရှိသည်။ သို့ ရာတွင် ထိုမယ်ဥနတ်မှာ ၃၇မင်းစာရင်းတွင် မပါချေ။

တောင်ပြုံး မယ်ဥနတ်နှင့်စပ်၍ ကျွန်ုပ် ကြားသိခဲ့ ရသည်ကား ရွှေဖျဉ်းညီနောင် နတ်ရုပ်တို့ကို ပွဲတော်ချိန် ၌ ရေဆိပ်သို့ ထမ်းစင်နှင့်ယူဆောင်ရာ၊ မယ်ဥနတ်စင် ဘေးနားရှိ လမ်းက ယူရလေသည်။ သို့ယူရာ မယ်ဥ နတ်စင်ကို ကုလားကာစသည်ဖြင့် လုံစွာကာပေးရ သည်။ အကြောင်းကား လူဖြစ်စဉ်က ရန်သူဖြစ်ကြ၍ မယ်ဥက စိတ်နာသောကြောင့် မကြည့်လို မမြင်လို၍ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ နတ်စင်ကို ကာ မထားက မင်းညီနောင်ကို ယူလာသောအခါ မယ်ဥနတ်ရုပ်သည် အလိုလို တစ်ဘက်သို့လှည့်၍ ကျောခိုင်းနေတတ်သည် ဆိုသည်။

ထိုမယ်ဥ နတ်စင်တွင်ပင် မယ်ဥ၏ အဖော်ဖြစ်သော မစောခင်နတ်၊ မယ်ဥ၏ စာရေးကြီးဖြစ်သော စာရေးကြီးနတ်တို့လည်း ရှိလေသည်။ ၎င်းတို့လည်း စာရင်းတွင် မပါချေ။

၎င်းပြင်လည်း မင်းညီနောင်တို့၏ နို့ထိန်းဖြစ်သော နို့ထိန်းမယ်တော်နတ်၊ ပုပ္ပိုးမယ်တော်ကြီးနတ်၊ ၎င်း၏ သမီး ခင်မသာနတ်၊ ဦးရှင်ကြီးအမေ မယ်ဖြူနတ်၊ ကူတော်ရှင်မ၊ မွန်ကိုမင်းကျော်၊ ကိုးမြို့စသည်ဖြင့် တောင်ပြုံးတွင် နာမည်ကြီးနတ်များ ရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့လည်း ၃၇ မင်း စာရင်းတွင် မပါချေ။

ပုဂံ ရွှေစည်းခုံ ရင်ပြင်တော် တစ်ထောင့်တွင် အဖထက် သားတစ်လကြီးနတ်၊ အခြားတစ်ထောင့်တွင် အပြင် ၃၇ မင်း နတ်ရုပ်များထားရာတွင်လည်း ရှမ်း ၉၉၊ စော်ဘွားနတ်အတွက် နတ်ရုပ် ၅ ရုပ်၊ ငါးရွာရှင်၊ ဆယ်ရွာရှင်၊ အမယ်ရေရှင်၊ ကမ်းကြီးရှင်၊ ဦးရှင်ကြီး၊ ကိုးမြို့၊ လိုင်းတက်သာဂရ စသည်ဖြင့် နတ်ရုပ်များ အထင်အရှား ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ၃၇ မင်း စာရင်းတွင် မပါချေ။

ဖျာလိပ်ကိုထောင်ကာ ထဘီ၊ အင်္ကျီ၊ ပုတီး၊ လက်ကောက်စသော မိန်းမအဝတ်တန်ဆာ အစုံဆင်၍

အပြင် ၃၇ မင်းတွင် ပါ မပါသော နတ်များ ၇၅

မိန်းမများ မကြာမကြာ နတ်မေးသော အတန်ထင်ရှား
သည့် မအောင်ဖြူနတ်လည်း စာရင်းတွင်မပါချေ။

ဤသည်တို့မှတစ်ပါး ရပ်ကွက်ဆိုင်ရာဆိုင်ရာတို့
၌ သိမှတ်ကိုးကွယ်ကြသော နတ်တို့ကား များပြားလှ
စွာ၏။ ရွှေကြို့ပင်နတ်၊ ရွှေညောင်ပင်နတ်၊ ကညင်
ပင်နတ်၊ လေချွန်နတ် စသည်စသည်ဖြင့် ရှေးခေတ်
နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ယခု နောက်ခေတ်ဆီ၌
ပေါ်သောနတ်တို့သည် လည်းကောင်း များစွာရှိကြကုန်
၏။

နတ်လက်သစ်

ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်ကား လွန်ခဲ့သော ၁၆ နှစ်ခန့် သပိတ်မှောက်စက သထုံမြို့သို့ ကျွန်ုပ်ရောက်သွားရာ ၎င်းမြို့ရှိ တန်ခိုးကြီးသော ဘိုးဘိုးကြီးစသော နတ်စင် နတ်ရုပ်တို့ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစဉ် ဘိုးဘိုးကြီးနတ်စင် မှ မနီးမဝေးရှိ သရက်ပင်တစ်ပင်အောက်၌ အုတ်ဂူငယ် နှင့် ကုလားရုပ်တစ်ရုပ် မြင်ရလေသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေး၊ မှတ်ဆိတ်မွေး၊ ပသိုင်းမွေးများနှင့် ကုလားရုပ်ပုံ ပီစွာ ရှိသည်။ ရာဇဝင်တွင် လည်းကောင်း၊ နတ်မှတ်တမ်းတွင် လည်းကောင်း ထိုကုလားနတ်ကို မတွေ့ဘူး၍ မေးမြန်း စုံစမ်းမည်ဟု အနီးအနားတွင်ကြည့်သော် နွားကျောင်း သား ကုလားငယ်တစ်ယောက်ကိုမြင်၍ မေးမြန်းလိုက် ရာ-

“ဟာ . . . ဒီဥစ္စာက ကိုတမ္ဘီနတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ကျွန်တော့်ဦးလေး တော်တယ်ဗျ”

‘ဟေ . . . ဟုတ်ကလား၊ ဒီနတ်ဟာ မင်းဦးလေး လား၊ အေး . . . ပြောစမ်းပါဦးကွယ်၊ ဘယ်တုန်းက ဘယ်လိုသေလို့ နတ်ဖြစ်လာတာလဲကွဲ့။’

“ဟို . . . အရှေ့ဘက် နားမှာ နေတဲ့ မာလီမူတူးရဲ့ညီ၊ ကျွန်တော့်ဦးလေးလည်းတော်တဲ့ ကိုတမ္ဘီဟာ ဘာမှ မကြာသေးဘူး၊ နွားခွေလို့သေတယ်။ အဲဒါနဲ့ သူသေ တော့ နတ်ဖြစ်ပြီး ဒီသရက်ပင်မှာ နေရတယ်လို့ ဝင်ပူး ပြောတာနဲ့ နတ်ရုပ်လုပ်ပေးရတယ်။ ဘာမှ မကြာသေး ဘူး။ ကျွန်တော့်ဦးလေးနတ်ဗျ။ သိရဲ့လား”ဟု ခပ် ကြွားကြွား ပြောလေသည်။

ကျွန်ုပ်မှာလည်း နတ်အဖြစ်လွယ်ကူပုံ၊ နောက်တိုး နတ်တွေ အများကြီးဖြစ်လာပုံတို့ကို တွေး၍ ပြုံးလိုက် မိလေသည်။

မသေမီနတ်ဖြစ်နေသူများ (တက်ခေတ်နတ်များ)

နတ်လက်သစ်များ ပေါ်သည်ကို ပြုံးနေရစဉ် လူမသေသေးဘဲ ငုတ်တုတ်ရှိလျက်နှင့် နတ်ဖြစ်နေပုံကို ကြားရတွေ့ရသောအခါ အပြုံးရပ်ပြီး ပါးစပ်အဟောင်း သားနှင့် အံ့အားသင့်နေရလေသည်။ စာဖတ်သူများ လည်း အံ့အားသင့်ကြလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တစ်ဘက်က သံလျင်မှ ကျောက်တန်း သို့သွားသော လမ်းမကြီးရှိ၏။ သံလျင်မှ ၅ မိုင်ကွာ ထိုလမ်းမကြီး၏အနောက်ဘက်တွင် ကပ်လျက် ယခု အခါ၌ “မနောမယ”ဟု ခေါ်တွင်နေသော စေတီနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိ၏။

“ဦးဒေဝံတေမိဇ”အမည်ခံသော ဘုန်းတော်ကြီး တစ်ပါးသည် ရှေးဘုရားငုတ်တို့ကို ထပ်မံပြုပြင်၍ “မနောမယ”စေတီဟု ခေါ်တွင်စေသည်။ စေတီခြေရင်း တွင် ကျောင်းတည်ဆောက်၍ “မနောမယ”ကျောင်း မှည့်ခေါ်ပြီးလျှင် မိမိ ကျောင်းထိုင်နေလေသည်။

ထို “ဦးဒေဝံတေမိဇ”သည် ကြီးကြပ်၍ ဘုရား ခြေတော်ရင်းတစ်ဝိုက်၌ နတ်အိမ်နတ်ကွန်းများ ၁၃၀

ခန့်မျှ ဆောက်တည်စေလေသည်။ နတ်ရုပ်များကား မရှိ။ နတ်အိမ်အတွင်း၌ နတ်၏အမည်ကို စာနှင့်ရေး ထား၍ အပြင်ဘက်အောက်နားက လှူဒါန်းသူ၏ အမည်ကို သက္ကရာဇ်နေ့စွဲနှင့် ရေးပြထားလေသည်။

ထိုနတ်အိမ် နတ်ကွန်းတို့ကို ၁၂၉၆ ခုတွင် ဆောက်တည်ပြီးစီးကြောင်း ထိုဘုန်းတော်ကြီး၏ စာ တမ်းတွင် ရှိလေသည်။

ထို “ဦးဒေဝံတေမိဇ” စီမံချက်အရ ဆောက်တည် ကိုးကွယ်စေသော နတ်စာရင်းသည် အလွန်မှတ်သား ဖွယ် ကောင်း၏။ အောက်တွင် ပြပါအံ့။ သို့ပြရာ၌ ဝင်သွားလျှင် လက်ဝဲဘက်က စ၍ပြပါမည်။ စာလုံး ပေါင်း မူရင်းအတိုင်း ပြထားပါသည်။ (ကွင်း)အတွင်းက ကျွန်ုပ်၏ ထင်မြင်ချက်ကို ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁။ ရွှေဘိုနတ်	၈။ ဒက္ခိဏ
၂။ ဝေဠုဝန်	၉။ အမြိတ်သာရ
၃။ ရှင်သီလဝံသ	၁၀။ နော်ရထာ
၄။ ကူကိုးလုံး	(နော်ရထာ)
၅။ ဆူးလေ	၁၁။ ဦးအောင်ဇေယျ
၆။ မှော်ဘီဆရာသိန်း	၁၂။ ဦးကျော်ဇ
၇။ ရောဟနီ	၁၃။ မောင်ဖြူ

- ၁၄။ မောင်ညို
- ၁၅။ ဒေဝကုမ္မာ
- ၁၆။ တနင်္ဂနွေ
- ၁၇။ နမ္မဒါ(နမ္မဒါနဂါး)
- ၁၈။ နတ်စိန်းမင်းသား
- ၁၉။ မြဒါလီ နတ်သမီး
ကလေး
- ၂၀။ စောမွန်မြ
(နတ်သမီး)
- ၂၁။ စောမွန်လှ
(နတ်သမီး)
- ၂၂။ ဆယ်တော်
နတ်မင်းကြီး
- ၂၃။ ဆရာတုတ်
- ၂၄။ ဦးပန္နဝ
- ၂၅။ သီဟဗာဟု
- ၂၆။ ဘေရီပုတ္တ
- ၂၇။ ဦးအာလာဒင်
- ၂၈။ ဦးတေန(ဥတေန)
- ၂၉။ အလ္လကပွ
- ၃၀။ ပူရံတပွ
- ၃၁။ ဦးဖိုးစိုး

- ၃၂။ သီရိဓမ္မာသောက
- ၃၃။ ဦးပေါ်ဦး
- ၃၄။ ကိုမိုဃ်းရိပ်(မိုး)
- ၃၅။ ဦးဝက်
- ၃၆။ ရွှေစွန်ညို
- ၃၇။ စိတ်မင်းတရား
(စိန့်မင်းတရား)
- ၃၈။ နန်းဦးမိုဏ်းထိ
(မိုး)
- ၃၉။ အာကာတစိုး
(အာကာသစိုး)
- ၄၀။ ဘုမ္မစိုး
- ၄၁။ ပဉ္စသီခ
- ၄၂။ သုဇိတာ
မယ်တော်ကြီး
- ၄၃။ သီရိမာယာ
မယ်တော်ကြီး
- ၄၄။ မစန္ဒာဒေဝီ
မယ်တော်ကြီး
- ၄၅။ မမိမယ်တော်ကြီး
- ၄၆။ မရွှေခင်
မယ်တော်ကြီး

မသေမီ နတ်ဖြစ်နေသူများ

၄၇။ ဆင်ဖြူရှင် မယ်တော်ကြီး	၆၂။ သီရိန္ဒ မိုဃ်းနတ်သား
၄၈။ မကေသနီ နတ်သမီးကြီး	၆၃။ ဝိဇယမင်း
၄၉။ မဝိသာခါ မယ်တော်ကြီး	၆၄။ ယမနိစေတီမင်း (မဏိစေသူ- အ လောင်းစည်သူ)
၅၀။ မစောဗု မယ်တော်ကြီး	၆၅။ သာလာယျ
၅၁။ မသာမာဝတီ နတ်သမီးကြီး	၆၆။ မူလခဲ
* ၅၂။ မဒွေးဖြူ	၆၇။ မရွှေချိုးဖြူ
* ၅၃။ မရွှေနပေ(ပေ)	၆၈။ ဗရဏီ နတ်သမီးကြီး
၅၄။ မအောင်ဖြူ	၆၉။ ဒေဝီလှရသေ့ကြီး (ဒေဝီလ)
၅၅။ မရွှေလောင်းအင်း	၇၀။ မာတလိ
၅၆။ မသစ္စာဒေဝီ	၇၁။ ဝိသကြုံ
၅၇။ မဟာဒေဝီ	၇၂။ မြတ်စော ညီနောင်
၅၈။ မလှရီ	* ၇၃။ ကွမ်းစော်မင်း (ကွမ်းဆော်မင်း)
၅၉။ မကြင်ယုံ	* ၇၄။ တပင်ရွှေထီး
၆၀။ မရူပကလျာ	၇၅။ နေသူရိန်
၆၁။ မဏ္ဍရန္တသီ (ဏ္ဍရန္တတီ)	၇၆။ ပတိခရား

- (ပဋိက္ခရား)
- ၇၇။ ဟုံးနတ်ကြီး
- ၇၈။ မပလဲရင်
- ၇၉။ မမြတ်လှ
- ၈၀။ မဝဏ္ဏမယ်
- ၈၁။ ရွှေဖြင်းကြီး
(ရွှေဖျဉ်းကြီး)
- ၈၂။ ရွှေဖြင်းကလေး
(ရွှေဖျဉ်းကလေး)
- ၈၃။ ကိုဗြတ်ဝိ
- ၈၄။ မသော်တာ
- *၈၅။ ကိုကျော်စွာ
- ၈၆။ မစန္ဒီ(နတ်သမီး)
- ၈၇။ နံကရိုင်း
မယ်တော်ကြီး
- ၈၈။ စောလဖော်
- ၈၉။ ဦးမင်းကျော်
- ၉၀။ မယ်ဥသခင်မကြီး
- ၉၁။ စောရနိုင်
(စောရန်နိုင်)
- ၉၂။ ရုက္ခစိုးကြီး
- ၉၃။ ကိုဗြတ္တ
- *၉၄။ မဟာဗိန္ဒူ
- ၉၅။ မမေဂလာ
(မေခလာ)
- ၉၆။ ဦးရှင်ကြီး
- ၉၇။ ကိုးမြို့ရှင်
- *၉၈။ ဦးတင့်တယ်
- ၉၉။ ကျေးစံတီ (ကြေး
စန္ဒီ)
- ၁၀၀။ မြင်းဖြူရှင်
- ၁၀၁။ လေးကျွန်းပိုင်
နတ်မင်းကြီး
- ၁၀၂။ နာဂဒေဝ
- ၁၀၃။ ဦးအိန္ဒာစရိယ
ဆရာတော်ကြီး
- *၁၀၄။ သိကြားမင်းကြီး
- ၁၀၅။ မယ်တော်ကြီး
- ၁၀၆။ မနောမယ
နတ်မင်းကြီး
- ၁၀၇။ ရွှေဆံတော်
- ၁၀၈။ ရှင်မထီး
- ၁၀၉။ ရှင်အဇ္ဈဂေါဏ
(အဇဂေါဏ)

မသေမီ နတ်ဖြစ်နေသူများ

၁၁၀။ ဓမ္မစေတီ မင်းဂေါင်(ခေါင်)	၁၂၀။ ဦးဒေဝံတေမိဇ နတ်မင်းကြီး
၁၁၁။ ဦးအောင်ရသေ့	*၁၂၁။ ဓဒ္ဒရဋ္ဌ (ဒတ္တရဋ္ဌ)
၁၁၂။ ရက္ခန်းစင်တောင် ဆရာတော်ကြီး	၁၂၂။ ဝိရုဠ်လှက (ဝိရုဠ က)
၁၁၃။ သောကြာဆရာ ကြီး(သောကြာ)	*၁၂၃။ ဝိရူပက္ခ
၁၁၄။ မယ်တော်မိနတ် သား	*၁၂၄။ ကုဝေရ
၁၁၅။ အရိမ္မဒေယျ ဘုရားအလောင်း နတ်သား (အရိ မေတ္တေယ)	၁၂၅။ သဟံပဋိဗြဟ္မာ မင်းကြီး
၁၁၆။ ဦးဝါသဝပုဂ္ဂိုလ်	၁၂၆။ ဝသုန္ဒရေ
၁၁၇။ ဆံရှည်ကိုတော် (ကိုယ်)	၁၂၇။ ဆရာဇကြီး
၁၁၈။ ဝဏ္ဏလင်္ကာရသေ့	၁၂၈။ ဂဗ္ဘကူတလီ
၁၁၉။ သံသိပ္ပရ ရသေ့	၁၂၉။ ကိုအောင်ဒိုင်
	၁၃၀။ ကိုအောင်ဒိုင်
	၁၃၁။ မကြင်တီ
	၁၃၂။ ရွှေကျောင်းအမ
	၁၃၃။ မေဃပု
	၁၃၄။ ကိုနီ
	၁၃၅။ ဂေါတြဘူ

(၁၂၉ အထိ နတ်စင်ရှိ၍ နောက်ဆုံး ၆ ဦးမှာ နတ်စင်မရှိသေးချေ။)

အထက်ပါစာရင်းသည် ၁၂၉၉ ခု တပေါင်းလ ပြည့်ကျော် ၉ ရက်(၂၄. ၃. ၃၈) နေ့တွင် ကျွန်ုပ်သွား

ကြည့်၍ တွေ့ရသော နတ်စာရင်း ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၃ နှစ်လောက်က နတ် ၁၂၀ ကျော်မျှသာရှိရာ ယခု ၁၅ ဦးမျှ တိုးလာသည်ကိုထောက်၍ နောက်ထပ် နတ်များတိုးရန် ရှိပုံပေါ်သည်။

အထက်စာရင်းတွင် (*)ခရေပွင့် ပြထားသော နတ် ၁၇ ဦးခန့်တို့မှာ အတွင်း ၃၇ မင်း၊ အပြင် ၃၇ မင်းတို့တွင် ပါပြီးဖြစ်သည်။

(၁၁၁) ရသေ့ဦးအောင် စသော ထွက်ရပ်ပေါက် ဆရာကြီးများ။ ။ (၆၆) မူလခဲ၊ (၆၇) ရွှေဂျိုးဖြူစသော ဥစ္စာစောင့်များ။ ။ (၃) ရှင်သီလဝံသစသော ရဟန်းတော်များ။ ။ (၂၇) ဦးအာလာဒင်၊ (၇၆) ပဋိက္ခရာ စသော ကုလားများ။ ။ (၃၄) ငမိုးရိပ် မိကျောင်း၊ (၈၇) နံကရိုင်းကျွဲမ စသော တိရစ္ဆာန်များ။ ။ (၂၃) ဆရာတုတ်၊ (၃၁) ဦးဖိုးစိုး၊ (၃၅) ဦးဝက်၊ (၁၂၈) ဆရာဇကြီး၊ (၁၃၀) ကိုအောင်ဒိုင်၊ (၄၅) မနဲမိ၊ (၄၆) မရွှေခင်၊ (၅၈) မလှရီ၊ (၅၉) မကြင်ယျံ စသော လေယာဉ်ပျံခေတ် ယောက်ျားမိန်းမ နာမည်များ ပါဝင်သည်ကို သိမှတ်ဖွယ်ကောင်းလှ၏။

အထူးဆုံးကား။ ။ (၆) မှော်ဘီဆရာသိန်းနှင့် (၁၂၀) ဦးဒေဝံတေမိဇတို့ ဖြစ်၏။ မှော်ဘီဆရာသိန်းမှာ ယခု အသက် ၈၀ရွယ်အတွင်း အသက်ရှင်လျက်

မသေမီ နတ်ဖြစ်နေသူများ

၈၅

မှော်ဘီတွင် ငုတ်တုတ်နေလျက် ရှိ၏။ ။ ဦးဒေဝံတေမိဇ
 မှာ အခြားမဟုတ်၊ ဤနတ်စင်တို့ကို ကြီးကြပ် တည်
 လုပ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်၍ ယခု အသက်ရှင်လျက်
 ထင်ထင်ရှားရှား ငုတ်တုတ်ရှိသည်။ ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦး
 အသက်ရှင်ကာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် နတ်စာရင်းတွင်
 သွင်းထားသည်မှာ ဤအခန်းအစတွင် ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
 အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ။ အခြားမသေမီ နတ်စာရင်း
 တွင် ပါဝင်နေသူများလည်း ရှိချင်ရှိလိုမိမည်။ ကျွန်ုပ်ကား
 မသိပါ။

ရှေးက နတ်စာရင်းထက်သာခြင်း

ရှေးက စာရင်းအရ နတ်တို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၃၇၊
 အတွင်း ၃၇၊ အပြင် ၃၇ သုံးဦးပေါင်းမှ ၁၁၁ သာ
 ရှိသည်။ ယခုတက်ခေတ် နတ်စာရင်းမှာ တစ်ခုတည်း
 နှင့် ၁၃၅ နှင်နှင်ရှိ၏။ နောက်တိုးရန်လည်း ရှိသေး၏။
 ဤတက်ခေတ် နတ်စာရင်းတွင် ကမ္ဘာစောင့် နတ်
 ကြီးများနှင့် ဘုရားမပွင့်မီက နတ်များမှစ၍ ယခုနောက်
 ဆုံးဖြစ်သော နတ်များသာမက မသေမီက နတ်ဖြစ်
 သည့်အနေနှင့် တင်ကြို၍ ထည့်ထားသော နတ်များပါ

ပါလေရကား ရှေးဟောင်း နတ်စာရင်းတို့ကို လွှမ်းမိုး
ကာ ကောင်းကောင်းနိုင်သွားလေသည်။

အမျိုးလည်းစုံပေသည်။ ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ သိ
ကြားမိဖုရားနတ်၊ နဂါး၊ တိရစ္ဆာန်၊ လူ၊ ရဟန်း၊ ဘုရင်၊
ဘုရင်မ၊ မိဖုရား၊ ဘုရားအလောင်း၊ ပထမိဆရာ၊
ထွက်ရပ်ဆရာ၊ ကုလား၊ တရုတ်၊ ရှမ်း၊ သောတာပန်၊
ဥစ္စာစောင့်မှစ၍ အမျိုးစုံလှပေသည်။ ။ အံ့ဩဖွယ်
ကောင်းလေစွ။

စိတ်၏ဆန်းကြယ်အားကြီးပုံ

နတ်ဖြစ်သွားကြသည်ဆိုသူတို့ အကယ်ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ် အသေအချာမပြောနိုင်သော်လည်း ယုံကြည်မှုစိတ်ထား၌ ၎င်းနတ်တို့ များစွာတည်နေကြောင်းကိုကား ကျွန်ုပ်ပြောနိုင်လေသည်။

လူတို့၏စိတ်သည် ထူးဆန်းလှ၏။ ထိုစိတ် ယုံကြည်မှုကြောင့် ကြီးသောအကျိုးကျေးဇူး၊ ကြီးသော အပြစ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုယုံကြည်မှု စွဲလမ်းမှု တို့ကြောင့် ထူးဆန်းသောတန်ခိုးတို့ကို ပြနိုင်ကုန်၏။ တဘက်သားကို ချောက်ချားစေနိုင်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်အရ သင်္ခါရနယ်အတွင်း ၌ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ ဤအကြောင်း ၄ ပါးက ပြုပြင်စီမံဖန်တီးနေလေသည်။ ဤ ၄ ပါးတွင် စိတ်သည် အထူးအားကြီး၍ အားလုံးအပေါ်မှာ လွှမ်းမိုးနိုင်လေသည်။ ။ စိတ်ကြောင့် ကံဖြစ်သည်။ ကံကြောင့် လောကကြီး ဖြစ်ပေါ်၍ ထူးထူးဆန်းဆန်းသော အကျိုးအပြစ်တို့ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ။ အချုပ်ကား စိတ်သည် လောကကိုဆောင်၏။ “စိတ္တေန နိယတေ လောကော”... ဟု အဆိုရှိသည်။

ဥပမာ။ ။ တစ်ရွာမှရောက်လာသောဧည့်သည် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို ရွာခံက ပြက်ရယ်ပြုလို၍ “ဟောဟို ရွာဖျားက ကညင်ပင်ကြီးမှာ သရဲရှိတယ် အင်မတန်ကြမ်းတယ်၊ အချိန်မတော်တစ်ယောက်တည်း မသွားနဲ့” . . . စသည်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် လှည့်ဖြား၍ ပြောထားသည် ဆိုပါတော့။ ထိုဧည့်သည်မှာ ယုံကြည် နေသည်ဖြစ်၍ တစ်ခါခါ၌ ထိုသစ်ပင်ဘက်သို့ နေဝင် ရိုးရီအခါ ရောက်ခဲ့သော် သရဲတွေ့ရတော့မည်ဟု စိတ်တထင့်ထင့်နှင့် ရှိလေရာသည်။ သို့ကြောင့်လည်း လေတိုက်သံ၊ လှုပ်သံစသော အသံတို့ကိုပင်လည်း ဘာတာတာအသံဟုထင်လေရာ၏အကိုင်စသည်လှုပ် ရှားသည်ကိုလည်း ဘာတာတာ ထင်မြင်လေရာ၏။ သရဲလိုလို ဘာလိုလို တစ်စုံတစ်ရာ ပုံသဏ္ဍာန်ထင်မြင် ရာလေ၏။ ။ ဤတွင် စင်စစ် သရဲမရှိသော်လည်း စိတ်တွင် စွဲလမ်းယုံကြည်နေသဖြင့် ထိုစွဲလမ်းချောက် ချားနေသော စိတ်ကပင်သရဲသဖွယ်ပေါ်လာစေတတ်၊ ကြောက်လန့်တုန်လှုပ်စေတတ်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။

ဤသို့ စိတ်၏ဖန်တီးနိုင်မှုကို ကျွန်ုပ်ရေးသော ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထု “၄” တွင် အတန် ကျယ်ကျယ်ရေးထား ပါသည်။ ။ အတိုချုပ် ၂ ချက်ကား မျက်စိနာ၊ စူး၍

အော်နေရသူတစ်ယောက်သည်နာမည်ကျော်ဘုန်းကြီး တစ်ပါး၏ ရေမန်းခတ်ရလျှင် ပျောက်မည်ဟု စွဲလမ်း နေသည့်အတိုင်း ရေရိုးရိုးကို ၎င်းဘုန်းကြီးဆီကရေမန်း ဟု ယုံကြည်ဖွယ် လှည့်ဖြားပေးရာ ခတ်သောအခါ အကယ်ပင် သက်သာချမ်းသာသွားလေသည်။

သေဒဏ်အမိန့်ကျပြီးသူတစ်ယောက်ကို လည် ကြောကိုဖြတ်၍ သတ်မည်ဟု ယုံကြည်စေပြီးနောက် တုတ်နှောင်- မျက်နှာအုပ်၍ လည်ကြောအပေါ်ယံကို အရေကျင်ရုံမျှသာ ဓားဖြင့်ရစ်လှီးလိုက်သည်။ ခံရသူ ကား သွေးကြောပြတ်ပြီဟု ယုံကြည်လိုက်သည်။ နောက် လျှို့ဝှက်၍ဆောင်ထားသော ပြွန်ငယ်တစ်ခုကို လည် ချောင်းတွင်ကပ်ကာ ရေတို့ကို သွင်သွင် သွင်သွင်ကျစေ သည်။ ခံရသူကား သွေးတွေကျပြီဟု ယုံကြည်လိုက် သည်။ ဤသို့ထားရာ မိနစ် ၂၀ မျှအတွင်း သေဆုံး သွားသော ဟူ၏။

ယခုခေတ်အခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သူတို့သည် မိမိတို့ ၏မျက်စိအာရုံတွင် စေတီသဏ္ဍာန်၊ ဘုရားရုပ်သဏ္ဍာန်၊ လ-နေပြာသာဒ်သဏ္ဍာန်စသည်ဖြင့် ရုပ်ပုံအရောင်အမျိုး မျိုး ထင်ထင်ရှားရှားပေါ်ပေါက်လာသည်ကို မြင်ရသည် ဆိုသည်။ အချို့မှာ စိတ်အာရုံမျှဖြင့် မရဏ ကမ္မဋ္ဌာန်း

ရုရာ လူသေကောင်ပုံများ၊ အရုပ်အဆင်းပျက်ကွက်ဆိုးဝါးသော အလောင်းကောင်တို့၏ခြေ၊ လက်၊ ဦးခေါင်းကိုယ်အင်္ဂါတို့ပြုတ်၍ ပြတ်၍ကျလာပြီး ဖရိုဖရဲဖြစ်ပုံများတို့ကိုမြင်ရသောအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သူမှာ ကြောက်လန့်ထိတ်လန့်ပြီး အော်ဟစ်၍ ထခုန်ပြေးတတ်ခြင်း၊ အချို့မှာ အလွန်ထိတ်လန့်ချောက်ချားပြီးသွေးပျက်ခြင်း၊ နှလုံးပျက်ခြင်းသို့ရောက်၍ ရူးသွားကြသည်ဟု ကြားသိရလေသည်။

လူတို့မှာ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပဒ်ရောက်တတ်သည်။ ဥပမာ... နတ်ကိုးနေကျလူတစ်ယောက်သည် တစ်ခါခါ၌ မကိုးဖြစ်ရှိသောအခါ ငါမကိုးသည့်အတွက် နတ်သည် ငါ့အားဖမ်းစားတော့မည်၊ ဖမ်းစားတော့မည်ဟု တွေး၍ ကြောက်လန့်ကာ စိတ်တထင့်ထင့် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုစွဲလမ်းမှုနှင့်ပင် တစ်စုံတစ်ရာ အဖျားရောဂါ အနာအဆာ မတော်တဆထိခိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်တတ်လေသည်။ အဖျားရောဂါ၊ အနာအဆာ၊ ထိခိုက်ခြင်းတို့ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာစေကာမူလည်း ဓမ္မတာအလျောက်ဟု မယူဘဲ ထိုနတ်ဖမ်းစားသောကြောင့်ဟု ယူဆတတ်လေသည်။ ဤကိစ္စမျိုးသည် အလွန် လွယ်လွယ်ကူကူဖြစ်တတ်၍ နတ်ယုံသူတို့အတွက် သက်သေပြုစရာရတတ်သည်။

ဥပမာ... လူတစ်ယောက်သည် နတ်ကိုမယုံ မကြည် မရိုမသေပြုမိအံ့။ ထိုသူ ဘာဖြစ်မည်နည်းဟု ဝိုင်း၍ စောင့်ကြည့်နေကြလေသည်။ ထိုသူမှာ သွေးနှင့် သားနှင့်ဖြစ်၍ မကြာမီအတွင်း ဖျားနာခြင်း၊ ထိခိုက်ခြင်း၊ ဥစ္စာပျောက်ခြင်း၊ စီးပွားရေးပျက်ခြင်း၊ မယားသားသမီး ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေ စသည်တို့နှင့် ကတောက်ကဆတ် စကားများခြင်း စသည်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ မနှစ်လိုဖွယ် ပေါ်ပေါက်လာပါက နတ်ဖမ်းစားခြင်းဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲ လိုက်ကြသည်။

အကျိုးဘက်မှာလည်း နည်းတူပင်။ နတ်တင်ပ, သပြီး မကြာမီအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးကျေးဇူး တို့ကို ထိုနတ်တင်ပ,သမှုကြောင့်ပင် ရသည်ဟု ယူဆ လိုက်ကြလေသည်။

နတ်ပူးခြင်း ဝင်ခြင်း

သွေးရိုးသားရိုး အဖျားကြီး၍ ကယောင်ကတမ်း ပြောခြင်း၊ နှလုံးသွေးချို့ယွင်းချောက်ချားခြင်းရှိသော သူနာအချို့တို့ကို စုန်း-နတ်-ပယောဂဆို၍ ရိုက်ပုတ် ကုသကြရာ၌ သေဆုံးကြရရှာသည်ကို မကြာမကြာ ကြားသိရလေသည်။ ထို ပယောဂဆရာတို့ ရာဇဝတ်မှု နှင့် ရုံးသို့ရောက်ကြသည်မှာလည်း မနည်းချေ။

ကျွန်ုပ်သည် နတ်က,ရာတို့သို့ ကိုယ်တိုင်သွား ရောက် ဝရိုက်စိုက်၍ ကြည့်ရှုမိသည်။ အများအားဖြင့် လူစိတ်ပျောက်ကြသည် မဟုတ်၊ လူရိုးရိုး ကခုန်နေကြ သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် “လူရိုင်း အူရိုင်း” တို့မှာကား လူစိတ်ပျောက်သွားအောင် နတ်ဝင်သည်ဆို သည်။

ဤနတ်ဝင်သည်ဆိုသောကိစ္စ၌ အကယ် နတ်ဝင် သည် မဝင်သည်ကို ကျွန်ုပ် အသေအချာမသိပါ။ ဟုတ် ချင်ဟုတ်မည်၊ မဟုတ်ချင် မဟုတ်ဖြစ်မည်။ သို့ရာတွင် နတ်က, သူ နတ်ဝင်လိုသူတို့၏စိတ်ကို တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်သွားစေနိုင်သော မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်သော အရာတို့ကို ကား ကျွန်ုပ် သိမှတ်သတိပြုမိသည်။

နတ်က ရာ၌ နတ်စင်တွင် နတ်ရုပ်မျိုးစုံထားခြင်း၊ အသိုင်းအဝိုင်း၊ အဆောင်အယောင်၊ အဝတ်အဆင် တန်ဆာ၊ အသုံးအဆောင် အမျိုးမျိုးထားခြင်းတို့မှာ အတန်အရေးကြီးလေသည်။ လူတို့သည် ထိုအရုပ် . . . စသည်တို့ကို မြင်ရခြင်းအားဖြင့် နတ်ဘက်သို့ စိတ် အာရုံစူးစိုက်၊ စိတ်ပါ၊ စိတ်ညွတ်လာတတ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ရုပ်သေးများ ကြည့်သောအခါ မိန်းမကြမ်းရုပ်ကြီးက မင်းသမီးရုပ်ကလေးကို နှိပ်စက် ခန်း၌ မိန်းမကြမ်းသစ်သားရုပ်ကြီးကို ဟစ်အော်ဆဲဆို ကြသည့်အပြင် ခဲနှင့်ပေါက်ခြင်း၊ တုတ်နှင့်ရိုက်ခြင်းတို့ ကိုပင် ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ကြုံရဖူးသည်။ ဤသို့အားဖြင့် လူတို့စိတ်သည် မည်မျှနုကြောင်း၊ အားသေး-အားငယ် ကြောင်းကို သတိပြုရာသည်။

လူရိုင်းတို့ပြည်၌ ဆေးဆရာ၊ ပယောဂဆရာတို့ သည် လူရိုး၊ ခေါင်းခွံ၊ ငှက်မွေး၊ ငှက်တောင်၊ ကျားရေ၊ သစ်ရေ၊ ဦးချိုအမျိုးမျိုး၊ အစွယ်အသွားအမျိုးမျိုးစသော ကြောက်မက်ဖွယ်ရာတို့ကို ဆင်ယင်ထားခြင်း၊ ကိုယ်မှာ လည်း ထူးခြားကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ဆေးရောင်အမျိုးမျိုး ဖြင့် အကွက်အကြောင်၊ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ခြယ်လှယ် ထားခြင်းတို့မှာ အလွန်တာသွားလေသည်။ ထိုဆရာ၏

ပုံပန်း သဏ္ဍာန်ကို မြင်ရရုံနှင့်ပင် အထင်ကြီးခြင်း၊
 ကြောက်လန့်ခြင်း၊ ရိုသေခြင်း၊ ယုံကြည်ခြင်း၊ ညွတ်ခြင်း
 စသည်တို့ကို ဖြစ်စေလေသည်။ သို့ကြောင့်လည်း အသင့်
 အတန် ရောဂါအနာတို့မှာ ပျောက်ပျက်သွားတတ်လေ
 သည်။

နတ်က,ရာ၌ နတ်ဆိုင်းကိုလည်း ထားသေးသည်။
 အတီးအမှုတ်သည် လူတို့၏စိတ်ကို လှုပ်ရှားသွေးမြောက်
 စေနိုင်သည်။ စိတ်ကို ချောက်ချားစေနိုင်သည်။ အရက်
 သည် လူတို့၏စိတ်ကို တွေဝေမေ့လျော့ မထိန်းသိမ်း
 နိုင်ခြင်းအဖြစ်သို့ ပို့နိုင်သကဲ့သို့ အတီးအမှုတ် ပယောဂ
 သည်လည်း အတန်အားကြီးလေသည်။ လက်ဝှေ့ထိုးရာ၊
 တိုင်တက်ရာ၊ ကစားရာတို့၌၊ အတီးအမှုတ်ဆိုင်းတို့၏
 တန်ခိုး မည်မျှကြီးကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်ကြရ
 ကုန်သည်။

တစ်ဖန်လည်း အတီးအမှုတ် တေးသွား အသံ
 အမျိုးမျိုးတို့တွင် နတ်ဆိုင်းသံသည် အခြားအသံတို့
 ထက် များစွာပိုမို၍ စိတ်ကိုလှုပ်ရှား ချောက်ချားစေ
 သည်။ အမှန်မှာ လက်ဝှေ့ဆိုင်း၊ လေးခင်းဆိုင်းတို့ထက်
 ပင် ထိုနတ်သံသည် စိတ်ကိုရွှင်စေနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်
 ထင်သည်။ စာဖတ်သူတို့သည် နတ်ဒိုးသံ၊ နတ်ဆိုင်းသံ

နတ်ပူးခြင်း ဝင်ခြင်း

ကို ဂရုပြု၍ နားထောင်ပါလျှင် နတ်နှင့်မစပ်သူတို့ပင် လှိုက်လှဲတုန်လှုပ် ရိုးရိုးရွရွဖြစ်လာတတ်သည်ကို တွေ့ရ ပါလိမ့်မည်။

သဘင်သည် အကသမားတို့သည် တီးသံ မှတ် သံကို ကြားရသော်၊ လက်လှုပ်၊ ခြေလှုပ် ရှိလာတတ် သည်ကို လည်းကောင်း၊ လက်ဝှေ့သမားတို့သည် လေး ခင်းဆိုင်းသံကို ကြားရသော် မနေနိုင်မထိုင်နိုင် ဖြစ်တတ် သည်ကို လည်းကောင်း တွေ့ကြပါလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်သည် တောင်ပြုံးသို့ရောက်ဖူး၏။ အမရ ပူရမြို့၊ ရတနာဂူနတ်ပွဲသို့လည်း ရောက်ဖူး၏။ ရတနာ ဂူပွဲတွင် ကကြ၊ ခုန်ကြသူတို့ကို ကျွန်ုပ် ဂရုတစိုက်ပြု၍ ကြည့်မိသည်။

ကျွန်ုပ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အရက်သေစာနှင့် ဆိုင်း တို့မှာ လူတို့စိတ်ကို လွတ်သွားအောင်ပြုတတ်ကြောင်း တွေ့ရလေသည်။ ထိုနတ်ပွဲ နတ်စင်ရှေ့တွင် များသော အားဖြင့် အရက်သေစာ ခပ်မူးမူးရှိသူတို့သည် ဆိုင်းကို တစ်မူးဖိုး၊ တစ်မတ်ဖိုးစသည် တီးပါဆို၍ ကခုန်ကြ လေသည်။ ရှေးဦးစွာ နတ်ဆိုင်းရိုးရိုးတီးသောအခါ ဆိုင်းအလိုက် ခုန်ပေါက်၍ ကြမ်းကြမ်းကကြသည်။ ဆိုင်းချခါနီး၌ ဆိုင်းသော့၍ တီးပေးလိုက်သောအခါ

အလွန်ကြမ်းတမ်းစွာ ခုန်ပေါက်၍ ကပြီး သတိမေ့လျော့ သွားတတ်လေသည်။ ထိုအခါ အနီးရှိမိတ်ဆွေ၊ အစောင့် စသူတို့က ထိုသို့စိတ်လွတ်၍ မချုပ်တည်းနိုင်သူတို့ကို ဖမ်း၍ ပွေ့ပိုက်လိုက်ရလေသည်။ လူစိတ်ပျောက် သလောက်ပင် ဖြစ်သွားရသည်။

ထိုက, သူတို့သည် ယိုးဒယားအသွား တီးပေး သောအခါ ဖြည်းဖြည်းအေးအေးပင် ကကြသည်။ နတ် ခိုးတီးပေးသောအခါ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခုန်ပေါက်၍ က ကြသည်။ ဆိုင်းချခါနီး ဆိုင်းသော့၍ အကြမ်းဆုံး တီးပေးလိုက်သောအခါ လူစိတ်ပျောက်သွားလေသည်။ သို့မဟုတ် ပျောက်ခါနီးလောက် ဖြစ်သွားလေသည်။ ဤကိုထောက်၍ ဆိုင်းသည် နတ်ကိစ္စ၌ အရေးပါသော အချက်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း နတ်ဝင်သည်တို့မှာ အများအား ဖြင့် မိန်းမများဖြစ်ကြသည်။ မိန်းမတို့စိတ်မှာ ယောက်ျား ထက် နှုနယ်ကြသည်။ ယုံကြည်လွယ်သည်။ ကြောက် တတ်သည်။ သူတစ်ပါး၏အလို အပြင်ပယောဂ၏အလို တို့သို့ လိုက်လျောလွယ်သည်။

စုပေါင်း၍ ကြည့်လိုက်သော် (၁) နတ်ရုပ်၊ နတ် တန်ဆာစသော ရူပါရုံ အသိုင်းအဝိုင်း အခမ်းအနား

နတ်ပူးခြင်း ဝင်ခြင်း

၉၇

များ။ (၂) စိတ်ကိုလှုပ်ကြွစေတတ်သော အတီးအမှုတ်
မျိုး။ (၃) နတ်ဝင်သည်၏ ညွတ်ပြီးသောစိတ်၊ ယုံ
ကြည်စိတ်၊ ဤအချက်တို့သည် ထိုနတ်ဝင်သည်၏စိတ်
ကို မုချပြုပြင် ဆွဲငင်သော အချက်တို့ စင်စစ်ဖြစ်လေ
သည်။ နတ်အကယ်ဝင်ရောက်သည် မဝင်ရောက်သည်
အပထား၍ ထို ၃ ချက်တို့ကပင်လျှင် နတ်ဝင်သည်တို့
၏စိတ်ကို ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲဆွဲငင်စေနိုင်သည်ကား
အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

ဘုရင်ကစ၍ ယုံကြည်ကိုးကွယ်အားပေးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘုရင်ကစ၍ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို အားပေးလာသဖြင့် ကြီးကျယ်ထင်ရှားသည်မှာ အံ့ဩစရာမဟုတ်ပေ။

ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပုဂံသေဥလည်ကြောင်မင်းသည် (သာသနာ ၈၈၈-၉၃၁) (4th Century A.D) မဟာဂီရိနတ်မောင်နှမကို ပုပ္ဖိုးတောင်တွင် နတ်ကွန်းနတ်နန်းပေး၍ ဘုရင့်အမိန့်နှင့် နတ်ပွဲအကြီးအကျယ် နှစ်စဉ်ပြုလုပ်စေသည်။

အနော်ရထာမင်းကလည်း (သက္ကရာဇ် ၄၀၆-၄၃၉) (11th Century A.D) ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ကို တောင်ပြုံးတွင်နည်းတူ နတ်ပွဲ အကြီးအကျယ်ပြုစေသည်။

ကျန်စစ်သားမင်း (၄၄၆-၄၃၄)ကိုလည်း မဟာဂီရိနတ်က ၄ ကြိမ်စောင့်မသည်ဆိုသည်။ (၁) အနော်ရထာက ကျန်စစ်သားကို နှောင်ကြီးတည်း၍ လှံနှင့်ထိုးရာ ကြိုးကိုသာထိစေသည်။ (၂) ငရမန်နှင့်တိုက်စဉ်

ဘုရင်ကစ၍ ယုံကြည်ကိုးကွယ်အားပေးခြင်း ၉၉

ပြေးရသောအခါ ရှေ့က ဖွတ်ရေလုံကိုဝတ်၍ မြင်းစီးပြီး လမ်းပြဖူးသည်။ (၃) ကျန်စစ်သား စောလူးကို ခိုးရာမှ ရေတွင်ကူး၍ပြေးရသောအခါ ကျွန်းငယ် ဖန်ဆင်းပေးသည်။ ငှက်ယောင်ဆောင်မြည်၍ ကျွန်းသို့ ရောက်စေသည်။ (၄) တံငါ သားအဖယောင်ဆောင်၍ လှေနှင့် ကမ်းသို့ပို့သည်။ ဤသို့ မဟာဂီရိနတ်က ကူညီဖူးသည်နှင့် ကျန်စစ်သားမင်းက ကိုးကွယ်သည်။

အလောင်းစည်သူသည် (၄၇၄-၅၂၉) ရှေးဘဝက ဆုတောင်းဖက် မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းဖြစ်ဖူးသော သက်မင်းကတို့ကို စစ်သူကြီးတို့ကသတ်မိ၍ ဖြေရန်အနေနှင့် ထိုသက်မင်း ကတို့၏ ဦးခေါင်းကို ပုဂံအရှေ့ ၆မိုင်ကွာ တူးရွင်းတောင်တွင်ထား၍ ပူဇော်သည်။ ပြည်သူတို့ကိုလည်း ပွဲသဘင်ဖြင့် နှစ်စဉ်ပူဇော်စေသည်။

ပုဂံ နရပတိစည်သူသည် (၅၃၆-၅၇၄) မိမိ၏ မြင်းခံ ငပြည့်ကို ကွပ်ပြီးနောက်၊ နတ်ကွန်းနတ်အိမ်ပေး၍ ပြည်သူတို့အား ပူဇော်စေသည်။ မြင်းဖြူရှင်နတ်ဟုလည်း တွင်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘုရင်တို့ကစ၍ ပူဇော်ခြင်း၊ မင်းမိန့်ဖြင့် ပြည်သူတို့ကို ပူဇော်စေခြင်းတို့ကို ပြုလေရ

ကား အနည်းနှင့်အများ ယုံကြည်ရင်း ရှိဟောင်းတွင် နတ်ကိုးကွယ်မှု ကြီးကျယ်ထင်ရှားလာလေ၏။

မြန်မာဘုရင်တို့သည် ကိုးကွယ်ရုံမက စစ်ထွက် ရာ၊ စစ်တိုက်ရာ၌ နတ်ကိုပူဇော်ပသ အမိန့်တော်ပြန်၍ နတ်တို့ကို ကူညီစေတတ်သည်။ ပုဂံ တရုတ်ပြေးမင်း လက်ထက် ၆၄၆ ခု၊ တရုတ်နှင့်တိုက်ရသော ငဆောင် ချမ်း စစ်ပွဲတွင် မြန်မာဘက်နှင့် တရုတ်ဘက် နတ်ချင်း ပင် တိုက်ခိုက်ကြကြောင်း အဆိုရှိသည်။

အလောင်းဘုရားကို မွန်တို့ဝိုင်းလာစဉ်က မြန်မာ ဘက်က မြင်းဖြူရှင်နတ်က ကူ၍တိုက်ပေးသည်လည်း ဆိုသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရာဇဝင်တွင် ကျော် စောထင်ရှားသော ဘုရင့်နောင်ခေါ် ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူ ရှင်မင်းသည် စစ်တိုက်ရာ၌ နတ်တို့မကူမညီ၊ ဝတ္တရား ပျက်သည်ဟု အာဏာရှင်ပုံ၊ တိုက်ခိုက်ရာ၌ ကူညီ ရမည်ဟု ၉၃၅ ခုတွင် အမိန့်တော်ပြန်ပုံတို့မှာ အောက် ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

နတ်တို့အား ပြန်သောအမိန့်တော်

“ဘုန်းတော် အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူသော ဆင်ဖြူများရှင်၊ လက်နက်စကြာသခင်၊ အသျှင်ဘဝ ရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား အမိန့်တော်ရှိသည်။ ရွှေပြည် တော်စောင့် တောင်သမန်နတ်။

ငါသည် ရှေးဘုရားအလောင်း မင်းကောင်းမင်း မြတ်တို့ကဲ့သို့ အပရိဟာနိယ တရား ၇ ပါးနှင့်အညီ စံတော်မူသည်။ ရွှေထီး ရွှေနန်းအနီး နေရာနတ်ကွန်း နတ်အိမ်နှင့်နှစ်စဉ်မပြတ်နတ်ဝတ်နတ်စားအသုံးအဆောင် အထုံ၊ ဆီမီး၊ ပန်းနံ့သာ၊ ရသဘောဇဉ် အစရှိသဖြင့် ချီးမြှင့်ပြုစု သတင်းကြားတော်မူသည်။ ရှေးရှေးသော ဧကရာဇ်မင်းမြတ်တို့ဝယ် ပြည်ရေးရွာမှု၊ ရန်ဆူးရန် ငြောင့်၊ ရှင်းလင်းသုတ်သင်ရေးမှစ၍ ပြည်စောင့်နတ်တို့ အစွမ်းအလျောက် ဆောင်ရွက်ကူညီ ထမ်းကုန်ကြသည် များကို မမျှော် မထောက်၊ ငါ့ကျေးဇူးတော်ကိုသာ ခံ စား၍ အမှုတော်ကို ကုန်တွင်အောင်မထမ်းသောကြောင့် သာသနာတော်မြတ်၏ အညစ်အကြေး၊ ယိုးဒယား ဗန်ကောက်စား ကောဝီလငယ်တို့ကို ဗိုလ်ခြေ ဆင်၊

မြင်း၊ အလုံးအရင်းများနှင့် ချီတက်သိမ်းယူစေသည်။ အရေးတော်မပြီး ရှည်ကြာရသည်။ တောင်သမန်နတ်- ငှါအမှုတော်ကို ကြိုးပမ်း၍ ကုန်တွင်အောင်ထမ်းစေ...။

ငှါအမိန့်တော်အတိုင်း အမှုကို ကုန်တွင်အောင် မထမ်းလျှင် နတ်ရုပ်နတ်ကွန်းနှင့်တကွ မီးပုံ၍တိုက်မည်။ တောင်သမန်နတ်၊ တောင်ပြုံးနတ်၊ တောင်မြင့်နတ်၊ ငတောင်ကျည်းနတ်၊ မဟာဂီရိနတ်၊ မင်းညီနောင်နတ်၊ ငှါအမှုတော်ကို ပြီးစီးအောင် ထမ်းရွက်စေ”

(၉၃၅ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆ ရက်၊ ရာမ ရာဇတွင်... ပြန်။)

အင်းဝ ၂၂ ဆက်၊ အနောက်ဘက်လွန်မင်း (၉၆၇ - ၉၉၀)၏ ရဲမက်အပေါင်းတို့မှာ နတ်မိစ္ဆာ၊ တစ္ဆေ၊ ဘီလူး စသည်တို့ ကိုယ်ထင်ပြသော် လည်း ကောင်း၊ ခြောက်လှန့်သော် လည်းကောင်း၊ “မဟာဓမ္မ ရာဇာမင်းတရားကြီး၏ ကျွန်” ဟူ၍ ကြုံးဝါးကြိမ်းပက ပျောက်လွင့်သွားရသည်ဆိုသည်။

ကုန်းဘောင် ၃ ဆက်၊ အင်းဝ ဆင်ဖြူရှင်လက် ထက် ၁၁၂၆ ခုတွင် ယိုးဒယားသို့ စစ်သည်တော်များ ချီသွားစဉ် လင်းဇင်းအလွန်၊ လကွန်းမြို့တွင် မိုးခိုနေရ သောအခါ ရေကြီးလာသည်နှင့် ဗိုလ်မှူး တပ်မှူးတို့

က ရေစောင့်နတ်ကိုခေါ်၍ ဓားပြပြီးလျှင် ဘုရင့်အမိန့်တော်ပြန်မှ ရေလျောကျသွားသည်ဆိုသည်။

ဘိုးတော်ဘုရား (၁၁၄၃-၁၁၈၁) သည်လည်း တစ်ခါက ရေကြီး၊ ရေတက်လာသည်ကို ဤသို့ပင် အမိန့်တော်ပြန်၍ ကြိမ်နှင့်ရိုက်စေတော်မူသည်။ ရေမကျဘဲ တိုးလာသဖြင့် အမတ်ကြီးဦးပေါ်ဦးက “ကြိမ်တော်၏ဒဏ်ကို မခံနိုင်သဖြင့် ရေဖူးယောင်၍ လာပါကြောင်း” နှင့် စိတ်ပြေတော်မူဖွယ် လျှောက်ရသောဟူ၏။

ဤသို့ ဘုရင်များ နတ်တို့ကို ကြိမ်းမောင်းခိုင်းစေခြင်းနှင့်စပ်၍ ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်ကား။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ နေရင်းအရပ် နိဗ္ဗာန်တွင် ဒေါ်ရှောင်ခေါ် နတ်ဝင်သည် နတ်ကတော်ကြီးတစ်ယောက် ရှိဖူးသည်။ တစ်ခါသော် ၎င်း၏အိမ်ကို မီးလောင်ကျွမ်းလေရာ နတ်တို့သည် မကာကွယ်၊ မကူညီကောင်းလောဟု အိမ်ရှေ့မှ နေ၍ ၃၇ မင်းနတ်တို့ကို တစ်ဦးစီ တစ်ဦးစီ နာမည်ကိုခေါ်ကာ ကျကျနနဆဲဆို ရန်တွေ့နေလေတော့သတည်း။

သာသနာသည် နတ်ကိုးကွယ်မှုကို လုံးဝမနှိမ်နိုင်

ဤ မြန်မာပြည်နှင့်တကွ တစ်ကမ္ဘာလုံးသည် မိရိုးဖလာ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းရှိရာ၊ သာသနာအမျိုးမျိုး နောက်ထပ်ပေါ်၍ လွှမ်းမိုးလေသော်လည်း လုံးဝပျောက် သည်မဟုတ်ဘဲ အနည်းအများ ကျန်ရှိသည်သာတည်း။ နတ်စသည် ကိုးကွယ်ခြင်းသည် ဌာနီကဲ့သို့ဖြစ်၍ သာ သနာမှာ ယာယီကဲ့သို့သာ ဖြစ်သည်။

ဥပမာ. . . ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ ဟိန္ဒူ ဘာသာ၊ မဟာမက်ဘာသာဟူသော သာသနာကြီး လေးရပ်သည် ကမ္ဘာတွင် အတွင်ကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုဘာသာတို့သည် အရပ်ရပ်သို့ရောက်၍ ထွန်းကား တွင်ကျယ်သော်လည်း ထိုရပ်ကွက်ဆိုင်ရာ မိရိုးဖလာ တည်းဟူသော နတ်ကိုးကွယ်ရေးကို လုံးဝမချေဖျောက် နိုင်ချေ။ သာသနာ အသစ်ကိုလည်း လက်ခံကြ၏။ မိရိုးဖလာအဟောင်းကိုလည်း လက်မလွှတ်ကြချေ။

မြန်မာပြည်တွင် ကြည့်ဦးစို့။ ။ ရှေးဦးစွာ နတ် ကိုးကွယ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ နောက် ဟိန္ဒူ အယူဝါဒ

သာသနာသည် နတ်ကိုးကွယ်မှုကို လုံးဝမနှိမ်နိုင် ၁၀၅

ရောက်လာသည်။ နောက်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာရောက်လာ
သည်။ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဟု
ဝန်ခံကြသည်။ အကြီးအကျယ် အမြတ်နိုးဆုံးသော
ကိုးကွယ်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နတ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဟိန္ဒူအယူဝါဒကို လည်းကောင်း လုံးဝမဖြို
နိုင်ချေ။

အိမ်တွင် အုန်းသီးဆွဲခြင်း၊ ဦးရှင်ကြီး တင်ခြင်း၊
ရွာဦးထိပ်၌ နတ်စင်တစ်မျိုးမျိုးရှိခြင်း၊ ရွှေညောင်ပင်၊
ကညင်ပင်၊ ကြို့ပင် စသော သစ်ပင်နတ်၊ တောနတ်၊
တောင်နတ်တို့ကို အနွဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ပင်တည်း။
မဟာဂီရိ ပုပ္ဖိုးနတ်ပွဲ၊ တောင်ပြုံးနတ်ပွဲ၊ ရတနာဂူနတ်
ပွဲတို့မှာလည်း ကြီးကျယ်ထင်ရှားလျက်ပင် ရှိနေ၏။

မြန်မာပြည်တွင် တန်ခိုးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်သာ
မက ကမ္ဘာတွင် အထင်ပေါ်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာအဆောက်
အအုံဖြစ်သော ရွှေတိဂုံစေတီခြေတော်ရင်း၌ နတ်ဝင်
သည် နတ်ဆိုင်တို့ ယခုတိုင် အသက်မွေးလျက်ရှိကြ
သည်။ ဆူးလေစေတီခြေရင်း၌လည်း ဆူးလေနတ်ကြီး
ရှိ၏။ အချုပ်ကား တန်ခိုးကြီးစေတီ ဘုရားတို့ အနီး
အနားတွင် ကပ်၍ ထိုမိရိုးဖလာ ကိုးကွယ်ခြင်းတို့သည်
လည်း ရှိကြသည်ပင်တည်း။

ဟိန္ဒူအယူဝါဒ၊ ဟိန္ဒူနတ်တို့သည်လည်းမပျောက်
 ချေ။ ဥပမာ . . . ယခုအခါဘုရားကိုးဆူဆွမ်းကပ်ရာ၌
 ဘုရားနှင့် ရဟန္တာရှစ်ပါးဘေးက တနင်္ဂနွေ၊ တနင်္လာ
 စသော ခုနစ်နေ့ဂြိုဟ်နတ်များ၊ သူရဿတီ၊ စန္ဒီ၊ ပရမီ
 သွာ၊ မဟာပိန္နဲ . . . စသော ဟိန္ဒူနတ်ကြီးများ ပါနေသည်
 ကို သတိပြုလေ။ ထိုမှတစ်ပါးလည်းနန်းတက်မင်္ဂလာ၊
 နန်းဖွင့်မင်္ဂလာ၊ ဘိသိက်မင်္ဂလာ၊ လက်ထပ်မင်္ဂလာ
 စသည့် အခမ်းအနားတို့၌ စီမံခင်းကျင်းပုံ၊ ရွတ်ဖတ်ပုံ
 စသည်တို့မှာ အများအားဖြင့် ဟိန္ဒူတို့၏ဝါဒ အသုံး
 အနှုန်းများပင်တည်း။

ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာစသော သာသနာတို့သည်
 ပေါ်သည့်အခါပေါ်၍ ပျောက်သည့်အခါ ပျောက်ကြ
 လိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ထိုမိရိုးဖလာနတ်ကိုးကွယ်ခြင်း
 ကား လူရှိသမျှ တစ်နည်းနည်းဖြင့် တည်ရှိမည်သာ
 တည်း။

နတ်များတည်ရှိသလော

လူဖြစ်ပေါ်သည်ကစ၍ နတ်ရှိသည်ဟုဆိုလာကြသည်။ ယခုတိုင် လူမျိုးတိုင်းမှာ ဆိုင်ရာနတ်ရှိကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာစသော သာသနာကျမ်းများ၊ လောကီကျမ်းများတွင် နတ်များရှိကြောင်း ဆိုကြသည်။ သို့ကြောင့် နတ်၊ ဘီလူး၊ တစ္ဆေ၊ သူရဲ၊ ပြိတ္တာစသည်တို့ ရှိကြသည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။

သို့ရာတွင် နတ်စသည်တို့မှာ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေ မျိုးဖြစ်၍ သာမညလူတို့ မမြင်စွမ်းနိုင်၊ ထိုနတ်စသည်တို့က ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ထင်ပြုမှ မြင်စွမ်းနိုင်သည်ဆိုသည်။ တစ်နည်းကား၊ ဘုရားရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့သာ မြင်စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ သို့ကြောင့်လည်း ယခုခေတ်အခါ လက်တွေ့မျက်မြင် သက်သေပြရန် ခဲယဉ်းလေတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ လူသာမန်တို့မှာ စာတွေ့အပြင် အိပ်မက်တွင် လည်းကောင်း၊ တရားအားထုတ်သူ၊ မှော်သွင်းသူ၊ ဂါထာမန္တာန် စွမ်းသူတို့၏ စိတ်အာရုံတွင် လည်းကောင်း၊ ထုလုပ်ရေးခြယ်ထားသော အရုပ်တို့တွင် လည်းကောင်း၊ ရုပ်သေး၌ပါသော အရုပ်တို့တွင် လည်းကောင်း၊ ဇာတ်စသည်တို့တွင် နတ်သဏ္ဍာန်ဆင်ဝတ်ထားသော

လူ, နတ်ရုပ်တို့တွင် လည်းကောင်း ဤမျှလောက်သာ မြင်စွမ်းကြကုန်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းများတွင် နတ်စသည့်အကြောင်း အပြည့်မျှ ပါလေသည်။ ဘုရားရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး တို့နှင့် ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ နတ်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ ငရဲသားစသည်တို့ တွေ့ရှိဟောပြောပုံများစွာ ပါဝင်လေ သည်။ ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ နတ်တို့က လျှောက်ထား၍ ဟောပြောရသော တရားတော်တို့လည်း များစွာရှိကုန် သည်။ အခြားတို့ကို ထားဘိဦး။ သက်ရှိတို့ နေရာ သတ္တလောက၏ ၃၁ ဘုံကိုပြရာ၌ . . .

ဗြဟ္မာဘုံအမျိုး	၂၀
နတ်ဘုံအမျိုး	၆
လူ့ဘုံ	၁
ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဟူသော အပါယ်ဘုံမျိုး	၄
ပေါင်း	၃၁

ဟူ၍ ပြလေသည်။ ဤတွင် လူနှင့်တိရစ္ဆာန် ၂ မျိုးကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ အလွယ်တကူ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ရတွေ့ရကုန်သည်။ ကျန် ၂၉ မျိုးကို အလွယ်နှင့် မတွေ့မမြင်နိုင်စွမ်းကုန်။

ရာဇဝင်စစ်တမ်းများအရ နတ်စသည်များ

ရာဇဝင်ကျမ်းများတွင်။ ။ ပုဂံ ကွမ်းဆော်မင်း (၃၂၆- ၃၄၈) မင်းမဖြစ်မီက ဆောင်ချမ်းပင် နတ်က ကိုယ်ထင်ပြု၍ နောင် မင်းဖြစ်မည့်အကြောင်းကို ပြောဟောနှင့်သည်ဆိုသည်။

ပုဂံ နရပတိစည်သူ (၅၃၆- ၅၇၃)သည် ပုံသကူမထေရ်ကို မခန့်မရန့်ဆိုမိ၍ မင်းကြီး ထွက်တော်မူသောအခါ တံခါးဝတွင် တံခါးစောင့်ဘီလူးက မလွဲမဖယ် ကားယားရပ်၍ တားဆီးနေသည်ဆိုသည်။

ပုဂံ ၅၂ ဆက် တရုတ်ပြေးမင်းလက်ထက် (၆၁၇-၆၄၈) တရုတ်တို့နှင့်တိုက်၍ ငဆောင်ချမ်း စစ်ပျက်သည့်နေ့၊ ပုဂံမြို့ သရပါတံခါးကိုစောင့်သော ငတပါး သင်နတ်သည် မင်းကြီး၏ ဆရာတော်ခြေကို လှုပ်၍ “ယနေ့ ငဆောင်ချမ်းမြို့ ပျက်ချေပြီ”ဟု လျှောက်ကြောင်းကို ပုဂံရာဇဝင်တွင် ဆိုသည်။ ထိုနတ်သည် အင်းဝမင်းခေါင်ကြီးလက်ထက် တက်သေးသူမြတ်ထံ မှာ ဆည်းကပ်ခစားသေးကြောင်း ရာဇဝင်ကြီးတွင် ဆိုသည်။

အင်းဝဆင်ဖြူရှင် တရဖျား (၇၆၂- ၇၆၃)သည် အောင်ပင်လယ်တောတွင် ဇော်ဂျီနှင့်တွေ့ရှိ၊ ဇော်ဂျီက မန်းမှုတ်ပေးသဖြင့် နတ်သမီးပေါ်လာကြောင်း၊ ထိုနတ်သမီးသည် မင်းကြီးနှင့်တွေ့ကြုံပြီးနောက် ကွယ်သွားကြောင်း၊ မင်းကြီးသည်လည်း စိတ္တဇနာစွဲ၍ စိတ်ဖောက်ပြန်ပြီး အနိစ္စရောက်ကြောင်း ဆိုသည်။

ဟံသာဝတီ မွန်ဘုရင် သုရှင်တကာရွတ်ပိသည် ၈၉၆ တွင် တောနက်အတွင်းရှိ ရေအိုင်တစ်ခု၌ အဝတ်မရှိသော နတ်သမီးနှင့် တွေ့ရှိ၊ တွေ့ကြုံပြီးနောက် နတ်သမီးကွယ်သွားကြောင်း မင်းကြီးသည်လည်း ထိတ်လန့်၊ စိတ္တဇနာစွဲကပ် အနိစ္စရောက်ကြောင်း ဆိုသည်။

အင်းဝပထမ မင်းခေါင်၏သား မင်းရဲကျော်စွာသည် ၇၈၈ ခု ဒလတိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးသောအခါ အင်းဝတွင် ကုက္ကိုပင်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်ထင်ပြု၍ ထိုသို့ မင်းရဲကျော်စွာ ကျဆုံးကြောင်း ပြောပြသည် ဆိုသည်။

ဆေးဝါးမန္တရားဖြင့် ပြုလုပ်သော သိကြား

ဟံသာဝတီ ငါးဆူဒါယကာမင်း (= နန္ဒဘုရင် ၉၄၃- ၉၆၁)လက်ထက်၊ တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက်ရှိလေ၍ ဘုရင်က ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မင်းမတရား၍လော၊ မှူးမတ် ပြည်သူတို့ မတရား၍လော၊ ရဟန်းသံဃာတို့ မတရား၍လောဟု သိလိုသောကြောင့် ဘားမဲ့၊ ဘားမြိုက်၊ ဘားတမွတ်၊ ဘားတမော့ မွန်ဆရာတော်တို့ အား နန်းတော်သို့ပင့်၍ မေးလျှောက်လေသည်။

ဘားမဲ့ဆရာတော်က သာသနာတော်ကို သိကြားစောင့်သည် မဟုတ်လော၊ သိကြားကိုမေးမှ သိနိုင်မည် မိန့်တော်မူလျှင် သိကြားကိုမေးရန် အလွန်ခက်ပါသည်၊ ပြန်၍လျှောက်မှ၊ မစိုးရိမ်လင့်၊ သိကြားနှင့်တွေ့ရန်ကို ငါ့တာဝန်ထားပါ။ မြို့ထိပ်တွင် တန်ဆောင်း မဏ္ဍပ် ပလ္လင်ဆောက်လုပ်၊ သိကြားဆင်းလာပါစေမည်။ လာရောက်သောအခါ နတ်သိကြားတို့မှာ စကားများစွာ မဆိုလို၊ သို့ကြောင့် အလိုရှိရာ သုံးခွန်းသောစကားကို သာ မေးရမည်ဟု ဆရာတော်က မိန့်ဆိုလေ၏။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စီမံ၍ သိကြားဆင်းရောက်
လာလေလျှင် မင်းကြီးမေး၍ သိကြားကဖြေသည်မှာ

၁။ “တာဝတိံသာနှင့် လူ့ပြည်၊ ယူဇနာရှစ်သောင်း
လေးထောင်ကွာသည်။ မည်သည့်အချိန်က ကြွ
ခဲ့ပါသနည်း”

“နတ်သိကြားတို့ အာနုဘော်ကြောင့် ခဏ
ဖြင့်ရောက်နိုင်ပါသည်”

၂။ “သိကြားမင်း ချမ်းသာပါ၏လော”

“လူမင်းတို့၏မေတ္တာကြောင့် ကျန်းခံသာယာ
ပါ၏”

၃။ “သုစိတ္တ၊ သုမာလာစသော မိဖုရားတို့ ကျန်းခံ
သာယာပါ၏လော”

“လူမင်းတို့၏မေတ္တာကြောင့် ကျန်းခံသာယာ
ပါ၏”

ဤသုံးခွန်း သုံးကြိမ်ပြည့်သဖြင့် သိကြား ကွယ်
သွားလေ၏။

ဤသို့ နှုတ်ဆက်ရေး၊ သာရေး၊ နာရေး မေး
သည်နှင့် ၃ကြိမ်စေ၍ သိကြားကွယ်သွားသောကြောင့်
အရေးပါသော စကားတို့ကို မမေးလိုက်ရသည်ကို နန္ဒ
ဘုရင်သည် မကျေမချမ်း၊ စိတ်လက်မကြည်ဘဲ ဤ
ဆရာတော်တို့သည် ဆေးဝါးမန္တရား ပယောဂဖြင့် ပြု

ဆေးဝါးမန္တရားဖြင့် ပြုလုပ်သော သိကြား

၁၁၃

လုပ်ဖန်ဆင်းခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု မိန့်ဆို၍ များစွာ
အမျက်ထွက်ခါ စိုးရိမ်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်နှင့် ထိုဆရာ
တော်တို့ကို တခြားတစ်ရပ်သို့ နှင်ပို့လိုက်လေသတည်း။

သိကြားလိမ်

တောင်ငူဘုရင်သီရိဇေယ (မဟာသီရိဇေယျသူရမင်းကြီးညို ၈၄၇-၈၉၂) လက်ထက်၊ ကဲဘဆိုသူသည် ဆင်းရဲလှသောကြောင့် ကြံမိကြံရာ ကြံလေသည်ကား ...

ပိုးရွှေတောင် အတောင်များကို အင်္ကျီတစ်ဝတ်စာ ပြည့်အောင် စုဆောင်းချုပ်လုပ်၍ ထိုအင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်ပြီးကာ ခေါင်းတွင် သိကြားကဲ့သို့ သရဖူမကိုဋ်တပ်ဆင်လျက် ညနေမိုးချုပ် ရီတရောတွင် တောင်ငူမင်း၏ ဆရာတော် မြတ်စောညီနောင်ဘုရား၌ ဝတ်ပြုနေရာသို့ သွား ပြီးလျှင် ဘုန်းကြီးမြင်ရုံ တစ်ခဏသာရပ်၍ ထွက်ကွယ် သွားလေ၏။

ဤကဲ့သို့ ဂုရက်မျှရှိသော် ဆရာတော်က “ဒကာအသူနည်း” ဟုမေး၏။ ကဲဘကလည်း “တောင်ငူတွင် ကဲဘဆိုသူသည် အလွန်ဆင်းရဲနေသည်ကို ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဒကာတော် တောင်ငူမင်းက မကြည့်၊ မရှု၊ မမ မစပါသောကြောင့် ဘုန်းကြီးကိုဆိုမည် လာခဲ့ပါသည်” ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာတော်သည် သိကြားမင်းအစစ်ဟု ယုံကြည်သည်နှင့် တောင်ငူမင်းအား ကိုယ်တိုင်ပြောကြားလေ၏။

ဘုရင်လည်း မသင်္ကာသည်နှင့် ကဲဘကို ရှာဖွေ
ခေါ်ခဲ့စေ၍ “ဟဲ့- ကဲဘ၊ နင်သည် ဆရာတော်ဘုရား
ဝတ်ပြုနေရာမှာ အဘယ့်ကြောင့် သိကြားယောင်ဆောင်
၍ လှည့်စားသနည်း” ဟု မေးလေ၏။

ကဲဘလည်း မကွယ်ဝံ့ မကွယ်သာပြီဖြစ်၍
“ကျွန်တော်မျိုး ဆင်းရဲလှသောကြောင့် ကိုးကွယ်ရာမရှိ
ဖြစ်၍ ကြိမ်ကြိရာ ပြုမိပါကြောင်း” လျှောက်ရလေ
သတည်း။

ဥဒိန်ကျော်ခေါင်နတ်

ကုန်းဘောင်ဆက် ၂ဆက်မြောက်၊ နောင်တော်ကြီး လက်ထက် ၁၁၂၃ ခုတွင် ဇင်းမယ်ကိုသိမ်းရန် စစ်ချီစေရာ လမ်းတွင် တပ်မတော်မှ ဥဒိန်ကျော်ခေါင်ဘွဲ့ခံ ငဘတ်ချောင်းဗိုလ်သည် အရပ်အနေမသင့်၊ တပ်ပျက်သေဆုံး နတ်ဖြစ်လေသည်နှင့် ဘုရင့်ထံသို့လာခဲ့၍ ဘုရင် စက်တော်ခေါ်နေရာ၌ ခြေတော်ကို လှုပ်နှိုးပြီး မိမိသေဆုံးခဲ့ရကြောင်း အပါးတော်တွင် စောင့်နေထမ်းရွက်ပါမည့်အကြောင်း တင်လျှောက်လေသည်။ ဘုရင်ကလည်း လေသာဆောင်တွင် စောင့်နေ ထမ်းရွက်စေဟု အမိန့်တော်ရှိသည်နှင့် နေရသည်။

တစ်ခါ၌ မုတ္တမမြို့တွင်ထားသော ကင်းတပ်ကို ယိုးဒယား ကင်းဝန် ကင်းပတ်တို့က လာရောက်နှောင့်ယှက်ကြောင်း ကြားသိရ၍ မြင်းသည်ကျော်တို့ကို တောင်ငူကြောင်းစေလွှတ်ထောက်လှမ်း စုံစမ်းတော်မူစေရာ ရောက်လာခဲ့သောကြောင့် အဆိုပါ ဥဒိန်ကျော်ခေါင်နတ်ကို ထောက်လှမ်းစုံစမ်းရန် စေလွှတ်တော်မူသည်။

၎င်းနတ်သည် (ရွှေဘိုသို့) နေ့ချင်းပြန်ရောက်၍ မုတ္တမမြို့မှာ အရေးအကြောင်း မရှိကြောင်း။ အလျင်စေလွတ်လိုက်သော မြင်းသည်ကျော်တို့သည် အပြန်လမ်း၊ တောင်ငူမြို့ ခပေါင်းမြစ်ချောင်းထိပ် မန်ကျည်းပင်အောက်မှာ ထမင်းချက်၍ နေကြသည်ကို မြင်ခဲ့ကြောင်း၊ သိသာသေချာအောင် မန်ကျည်းခက်များကို ချိုးဖဲ့၍ ချခဲ့ကြောင်း၊ မန်ကျည်းပင်ကို လှုပ်၍ ခြောက်လှန့်ခဲ့ကြောင်း၊ မုတ္တမမြို့ဝန်ထံမှ ငြိမ်ဝပ်သာယာရှိကြောင်း တင်လျှောက်စာလည်း ထိုမြင်းသည်ကျော်တို့တွင် ပါကြောင်းတို့ကို နတ်က လျှောက်ထားနှင့်လေသည်။

မြင်းသည်တော်တို့ ပြန်ရောက်၊ မေးမြန်းရာ နတ်ပြောတိုင်း မချွတ်မယွင်း အလုံးစုံမှန်ကန်ကြောင်း တွေ့ရလေသည်။

နတ်က မိမိအမှုထမ်းရသည့်အတွက် ဘွဲ့အသနားတော်မြတ်ခံလိုကြောင်း တင်လျှောက်သောအခါ ဘုရင်က “ဇေယကွကျော်ခေါင်” ဟူသောဘွဲ့ကို ရွှေပြားတွင် ရေးသား၍ ကလပ်ပေါ်တွင် တင်ကာ ပေးသနားတော်မူသည်။ ကိုယ်တိုင်ပြု၍ ဘွဲ့ကိုယူရမည် မိန့်တော်မူရာ မိမိမှာ အလွန်ပင် အရုပ်အဆင်း ဆိုးဝါးသဖြင့် ရုပ်ကို

မပြုလိုကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ထင်ရှားအောင်ကား ယူ၍ ပြုပါမည်ဆို၍ များမတ်တို့အလယ်တွင် ထိုဘွဲ့ပုံကို (ချည်ကြိုးဖြင့်) ဆွဲယူသွားသည်ကို များမတ်အများ မြင်လိုက်ကြရသောဟူ၏။ ထိုတံဆိပ်ကိုလည်း လေသာဆောင်ထုတ်လျှောက်ကြားတွင် ထားရှိသောဟူ၏။

ဤအကြောင်းကား တဇ္ဇတ္ထဒီပနီကျမ်းတွင် ဆိုသည်။ ။ ပုလိပ်စား ဇေးချင်းမှာလည်း “ကန်တွင်းစည်းခုံ၊ မဟာဘုံ”ကို ချီအပိုဒ် ၆၄ တွင် “ဘကြီးမင်း၏ သိတင်းတမူ၊ လှိုက်ပွက်ဆူမျှ၊ လူကိုထားလွတ်၊ ဥပပတ်ဖြင့်၊ နာနတ်ရုပ်ဖန်၊ နတ်စစ်မှန်ကို၊ တစ်ဖန်သွတ်လှယ်၊ စေခိုင်းပယ်၍၊ ရန်စွယ်ချိုးနှုတ်၊ သိန်းစွန်းသုတ်သို့” ဟူ၍ ဤဘုရင်နှင့် ဤနတ်ကိုရည်၍ စပ်ဆိုလေသည်။

သရဲတစ္ဆေများနှင့်စပ်၍ပြချက်

ပုဂံ ၂၅ ဆက်၊ မြင်းကျွေးမင်း (၇၈-၈၈) သည် လူမိန်းမနှင့် ဘီလူး၊ တစ္ဆေတို့ သံဝါသဖြစ်ရာမှ မွေးဖွားကြောင်းဆိုသည်။

ပုဂံ ၄၅ ဆက်၊ အလောင်းစည်သူ (၄၇၄-၅၂၉)။ အင်းဝ ၂၃ ဆက်၊ သာလွန်မင်း (၉၉၀-၁၀၁၀)။ အင်းဝ ၂၅ဆက်၊ ပြည်ဘုရင် (၁၀၂၃-၁၀၃၄)။ အင်းဝ ၂၇ဆက်၊ ဝမ်းဘဲအင်းစံမင်း (၁၀၃၄- ၁၀၆၀)။ . . . ဤမင်းတို့လက်ထက်များတွင် နန်းတွင်း၌ သောင်းကျန်းကြစဉ် လက်နက်ထိ၍ သေဆုံးကြသော အစိမ်းသေ တစ္ဆေသရဲများ အလွန်အမင်း ထင်ရှားကြီးကျယ်စွာ ခြောက်လှန့်ကြသည်။ ပရိတ်၊ ဂါထာ၊ ဆေးဝါး၊ မန္တရား အစီအရင်ဖြင့် နှင်ဖြိုမှု ပျောက်ပျက်သွားကြလေသည်။

၆၇၄ ခုဆီတွင် ပင်းယသီဟသူသည် အင်းဝကို ၃ ကြိမ်တည်ရာ၊ ၃ ကြိမ်ပျက်သည်တွင် နောက်ဆုံးအကြိမ်၌ နေဝင်လျှင် ဘီလူး တစ္ဆေတို့ ပန်းနီပန်၍ အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်မှ ဝင်ရောက်ကာ ခဲ အုတ်တို့နှင့် ပစ်ခတ်ကြသည်။ လူအပေါင်းတို့ ကြောက်လန့်ဖျားနာသေကြကုန်သည်။

ငချမ်းကောင်း

အလောင်းဘုရားလက်ထက် ၁၁၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် တပယင်းနယ် ဥသျှစ်ကျေးရွာနေ ငချမ်းကောင်းကို တောစပ် တစ္ဆေရဲရာ၌ တစ္ဆေခြောက်လေသည်။ ငချမ်းကောင်းကား သတ္တိကောင်း၊ ဓားမ စွဲ၍ “တောလုံးမွေ” “တွေ့မရှောင်” ခေါ်သောခွေး ၂ ကောင်နှင့် ဖြစ်ရကား တစ္ဆေက မြင်းယောင်ဆောင်၍ လာသည်ကို ကြုံကြုံခံနေလျှင် တစ္ဆေပျောက်သွားသည်။ ။ နောက် လူယောင်ဆောင်၍ ညောင်ပင်ကိုင်းမှာ တွဲလွဲဆွဲ၍ ခြောက်သည်။ လူက ဆဲဆို၍ တုတ်နှင့်ပစ်သော် တစ္ဆေ ပြေးလေသည်။ ခွေး ၂ ကောင်မှာ ကျားသစ်များကိုပင် ခုခံ၍ သေအောင်ကိုက်နိုင်ကြသော ခွေးကျော်များဖြစ်၍ တစ္ဆေကို အစဉ်မပြတ် ဟောင်၍ လိုက်ကြလေသော် ကျွန်းပင်တစ်ပင်သို့ တက်ပြေးကြောင်းသိရ၍ လူက တက်ပြီး ကျွန်းကိုင်းတို့ကို တုတ်နှင့်သိမ်း၍ ရိုက်သည်။ ပြေးပြန်၍ ခွေးများကလည်း လိုက်လေသည်။ ဤသို့ သစ်ပင်တွေ့တိုင်း တစ်ပင်တက်ဆင်းနှင့်ပြေးရ၍ ဒဟတ်ပင်အခေါင်းထဲသို့ တစ္ဆေဝင်ပြန်သည်ကို ခွေး ၂ ကောင်

က သစ်ခေါင်း အဝကနေ၍ ဟောင်နေလေလျှင် ငချမ်း
 ကောင်းလည်း တုတ်နှင့် ထိုးလေသည်နှင့် တစ္ဆေပြေးရ
 ပြန်သည်။ နောက်ဆုံး လယ်ပုစွန်လုံးတွင်းခေါင်းတစ်ခု
 သို့ ဝင်လေသည်။ ခွေး ၂ ကောင်လည်း ၎င်းတွင်းကို
 ယက်၍ ဟောင်၏ ။ ။ ထိုအခါ ငချမ်းကောင်းသည်
 တွင်းကို ပိတ်၍ တူးသော် ပုတ်သင်တစ်ခုကို တွေ့ရှိ၊
 နှင်ပင်ဖြစ်သည်ဆို၍ ရိုက်သတ်၊ ထန်းရည်တဲတစ်ခုသို့
 ယူဆောင်သွားကာ မီးဖုတ်ပြီး ထန်းရည်ခါးနှင့် မြည်း
 သောဟူ၏ ။

တစ္ဆေကား မိမိ၏ရုပ်ကို တပ်မက်၍ ထန်းရေတဲ
 သို့ လိုက်ကာ ၎င်းထန်းသမား ငပိုက်၏မယား မိလ္လမ်း
 မွေး၏ ဝမ်းတွင် သန္ဓေယူ- လစေ့၊ ယောက်ျားကလေး
 ဖွားသည်။ အတန်ကြီး၍ စကားပြောတတ်သောအခါ
 ငချမ်းကောင်း ထန်းရည်သောက်လာသည်ကို မြင်လျှင်
 ထိုကလေးသည် ကိုးကွယ်ရာမရ၊ အလွန်ကြောက်လန့်
 ပြင်းထန်စွာငိုလေသည်။ ။ အမိကမေးသော် ငါ့ကို
 ထန်းရည်နှင့် မြည်းဖူးသူဖြစ်၍ ကြောက်လန့်သော
 ကြောင့် ငိုပါသည်ဟု ကလေးက ပြန်ပြောသောဟူ၏ ။

ထိုတစ္ဆေရဲရာအရပ်၌လည်း ငချမ်းကောင်းနှင့်
 တွေ့ပြီးနောက်မှ တစ္ဆေခြောက်ခြင်းမရှိတော့ပြီဆိုသည်။

ငချမ်းကောင်းကား ၁၁၅၈ခု အသက် ၈၀ ခန့်
တွင် အနိစ္စရောက်သည်။ ၎င်း၏မယားကား မမိဇေးညို
ဖြစ်သည်။

(အခြားတစ္ဆေ့ သရဲနှင့်စပ်၍ များစွာရှိကုန်သည်။
ပြည်မြို့ ပဉ္စရူပံတိုက်၊ ဦးခ ရေးသော တစ္ဆေ့ပုံညွှန်ပေါင်း
ကျမ်းတွင် ကြည့်ပါလေ။)

သရဲ၊ တစ္ဆေ့၊ ဥစ္စာစောင့်၊ ကြပ် စသည်တို့ကို
ကိုယ်တိုင်တွေ့ရသူတို့နှင့် ကျွန်ုပ်တွေ့ဖူး၏။ သို့ရာတွင်
အပြောကိုသာ ကြားရသည်။ ကိုယ်တိုင် တစ်ခါမျှ
မမြင်ဖူး မတွေ့ဖူးပါ။

တစ္ဆေ့ သရဲတို့နှင့် နှပန်းသတ်၊ လက်ဝှေ့သတ်ရ
ကြောင်း စာတင်ထားသည်ကို တွေ့ရပုံကား...

ငအောင်ထွန်းနှင့် ဘုန်းကြီးတစ္ဆေ

ကုန်းဘောင် ၃ ဆက် ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက် ၁၁၃၆ ခုတွင် ယခုမုံရွာနယ် ချောင်းဦးရွာမှာ ငအောင်ထွန်းမယား မိရေးတို့ ရှိသည်။ ငအောင်ထွန်းကား ထန်းရည်သမား၊ လက်ဝှေ့သမား လူကြမ်းဖြစ်သည်။

တစ်နေ့ ငအောင်ထွန်းသည် ချိုးတည်ရန် တောသို့သွားရာ မိုးကြီးသည်းစွာရွာသည်နှင့် တောကျောင်းခပ်ပျက်ပျက်တစ်ခုတွင် ဝင်၍ ညအိပ်ရလေသည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးမှာ ပျံလွန်နှင့်ပြီး၍ မိမိ၏ ငွေ ၃ ပိဿာ လှေကားရင်းတွင် မြှုပ်ထားသည်ကို စွဲလမ်းကာ တစ္ဆေကြီးဖြစ်နေသည်။

ညမှောင်သောအခါ ၎င်းဘုန်းကြီးတစ္ဆေသည် “သမန္တာစက္ကဝါဠေသု” ဟု အသံအ၊နှင့် ရွတ်ဆိုကာ ဖိနပ်တဖျပ်ဖျပ်နှင့် တက်လာသည်။ ထိုအခါ ငအောင်ထွန်းက ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအစစ်ထင်၍ ဦးချဝတ်ပြုကာ တစ်ညတည်းခိုရပါမည့်အကြောင်းနှင့် ခွင့်တောင်းလေသည်။ ဘုန်းကြီးကလည်း ကောင်းပြီ- သို့ရာတွင် ငါနှင့် လက်ဝှေ့သတ်ရမည် ဆိုသည်။ ထိုအခါဆီက ဘုန်းကြီးရဟန်းတို့ လက်ဝှေ့ လက်ပန်းသတ်ကြသော

အလေ့အကျင့်ရှိ၍ ငအောင်ထွန်းလည်း အထူးအထွေ မထင်၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း လက်ဝှေ့သမားဖြစ်၍ ဝမ်း မြောက်စွာ သဘောတူလေသည်။

သတ်ကြသောအခါ တစ္ဆေက ထိုးလိုက်လျှင် ခွပ်ခနဲ အုပ်ခနဲ၊ လူကထိုးလိုက်လျှင် ဖုတ်ခနဲ ဖွဲအိတ် ခေါင်းအုံးများကို ထိုးရသကဲ့သို့ ရှိသောဟူ၏။ မကြာ မီ လူက လက်ဝှေ့သမားတို့ ထုံးစံအတိုင်း ယောင်၍ ဆံပင်ကိုဆွဲလိုက်ရာ တစ္ဆေဦးထုပ်ကို ညံ့ခနဲဆွဲမိ၍ လက်ထဲသို့ ပါလာလေ၏။ ဦးထုပ်ကား ရှောက်သီး တစ်ခြမ်းပမာဏ ဖွတ်ရေသဏ္ဍာန်ရှိသော ဟူ၏။

တစ္ဆေမှာ ဦးထုပ်မရှိလျှင် ကိုယ်ကို မဖျောက်နိုင်၊ အားပါးလျော့၍ အရုံးပေးကာ ဦးထုပ်ကို ပြန်တောင်း ၏။ ခေါင်းမာသော ငအောင်ထွန်းက မပေးနေမှ၊ အဆုံး၌ တစ္ဆေက မိမိမြှုပ်ထားသော ငွေ ၃ ပိဿာပေး ၍ယူရလေ၏။ ဦးထုပ်ရလျှင် တစ္ဆေလည်း ကွယ်ပျောက် သွားလေ၏။

ငအောင်ထွန်းလည်း ငွေ ၃ ပိဿာရ၍ အလှူ၊ အတန်းပေးကာ ဝမ်းမြောက်ချမ်းသာ ရှိလေသတည်း။

ဤအကြောင်းကို ဆင်ဖြူရှင်သားတော် စဉ့်ကူး မင်းလက်ထက် (၁၁၃၈- ၁၁၄၃) ၌၊ ကွမ်းရည်တော်

ငအောင်ကြီးက လျှောက်လျှင် စဉ်းကူးမင်းက တစ္ဆေ ဦးထုပ်ကား ရှိမ်းဆာယာ ကိုယ်ပျောက်စွမ်းနိုင်သည်။ ၎င်း၏ အစွမ်းသတ္တိကို မသိ၍သာ ငအောင်ထွန်း ငွေ မက်၍ ဦးထုပ်ကို ပြန်ပေးလေသည်။ ငါ့ကို ဆက်လာ လျှင် မြို့ရွာ မပေးရလောဟု အမိန့်ရှိသောဟူ၏။

(ဤအကြောင်းကို မုံရွေးဇေတဝန် ဆရာတော် “ရှင်အရိယာဝံသအာဒိစ္စရံသီ” မိန့်တော်မူသည်ကို တပည့်ဖြစ်သူ မင်းကြီးမဟာ ဇေယသင်္ခယာဘွဲ့ခံ လှေ သင်းအတွင်းဝန် ဦးချိန်သည် ကိုယ်တိုင်ကြားရှိမှတ်သား ရလိုက်ကြောင်းကို မိမိရေးသားအပ်သော တဇူတ္ထဒီပနီ တွင်ဖော်ပြထားလေသည်။ ဤမင်းကြီးဦးချိန်မှာ အလွန် ထင်ရှားသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်၏။ ဗဒုံ ခေါ် အလုံမြို့စီရင်စု မုံရွာဇာတိ၊ ဘိုးတော်လက်ထက် ၁၁၅၈ ခုဖွား မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် ၁၂၁၇ ခု၊ အသက် ၆၀ ခန့်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ ရေးသော ကျမ်းများအနက် မဂဓအဘိဓာန် အဖွင့်ဖြစ်သော အဘိဓာန်ထွာဝိသောဓနီကျမ်း၊ ဝေါဟာရလိနတ္ထ ဒီပနီကျမ်း တို့မှာ ကျော်စောလှ၏။)

ကျွန်ုပ်တို့အရပ်တွင် ကျွန်ုပ်၏အစ်ကိုတော် တစ် ယောက် ဦးလူသစ်ဆိုသူသည် ညနေရီတရောတွင်

သင်္ချိုင်းအနီး၌ သရဲနှင့် နပမ်းလုံးရကြောင်း တစ်ယောက်
 တစ်ပြန်ဖြစ်ကြောင်း၊ နောက်မှ လူက မောင်းချစားနှင့်
 ထိုးရာ ဖွဲအိတ်ကိုထိုးရသလို ရှိကြောင်း. . . အိမ်ပြန်
 ရောက်လာသောအခါ ပြောပြလေသည်။ ပြောရုံမဟုတ်၊
 ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၍ အတန်ပင် ဖျားသွားလေသည်။
 ဤတွင် ပြောပုံကိုလည်း ကျွန်ုပ်ကြားရသည်။ ဖျားသည်
 ကိုလည်း ဒိဋ္ဌမျက်မြင်ဖြစ်သည်။ လိမ်လည်လှည့်ဖြား
 ပြောသည်ဟု ထင်ရန် ခဲယဉ်းချေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အတန်ကျော်စောသော လယ်တီ
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိ၏သုသာန်ကျောင်းဝင်း
 အနီးအနား၌ မိမိသီလ၊ ပညာစသော ဂုဏ်တို့ကြောင့်
 ဖုတ်၊ ပြိတ်၊ တစ္ဆေတို့ အစားအစာ ရှာဖွေစားသောက်
 နေကြသည်ကို မြင်တော်မူရသည်။ သို့ မြင်တော်မူရသ
 ဖြင့် ဒါနပြုတော်မူခြင်းငှာ ဗြုန်းစားခေါ်သော အစာများ
 ကျို၍ မကြာမကြာ ပုံပေးကျွေးမွေးတော်မူသည်ဟု
 တပည့်ရင်း တစ်ဦးက ပြောပြဖူးသည်။

ထို တပည့်ကြီးကိုယ်တိုင် တစ်ခါက အခြားသူ
 တစ်ဦးအား နာကျင်အောင်ပြုမည့်အလုပ်တွင် တစ်စုံ
 တစ်ယောက်က မ၊ယူ၍ ကျောင်းအမိုးပေါ်သို့ရောက်နေ
 ကြောင်း။ ထိုအခါက လှေကားထောင်၍ ချပေးရသူ
 များ ယခုတိုင် အထင်အရှားရှိကြောင်း ထိုတပည့်ကြီး

ကိုယ်တိုင် ပြောပြဖူးလေသည်။ (ဤကိစ္စတွင် ထို တပည့်ကြီးကိုယ်တိုင် ညတိုင်း မီးပူဇော်သော ရုက္ခစိုး နတ်၏ ပြုမူချက်ဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုသည်။)

လွန်ခဲ့သော ၇နှစ် ၈နှစ်က ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ (အမျိုးသားပညာဝန်) ဦးစိုးဝင်းနှင့် မုံရွာမြို့သို့ အမျိုး သားကျောင်းစစ်ရန် အတူသွားကြရာ ထိုမုံရွာမြို့တွင် အထူးသဖြင့် သရဲတို့ကို ခေါ်ပြနိုင်သည်ဆိုသော ဆရာ ကြီးပါ တွေ့ကြရပါသည်။ ထိုအခါ အခြားလူကြီးများ နှင့် ကျွန်ုပ်တို့က သရဲခေါ်ပြရန် တောင်းပန်သည့်အတိုင်း တစ်ည၌ သန်းခေါင်အချိန်အနီးထိ မြို့တွင်း၍ ထိုဆရာ ကြီးသည် သရဲလိုက်၍ ရှာလေသည်။ အဆင်မသင့်၍ ဘယ်မှာမျှ မတွေ့ရ၊ ကျွန်ုပ်တို့ စိတ်ပျက်ရလေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုဆရာကြီးသည် တစ်ခါက သရဲကို ခေါ်၍ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် အမဲသားကျွေးရာ၌ လာ ရောက်စားသည်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ရသူက ပြန်ပြော၍ ကား လောက၏ ဆန်းကြယ်ပုံကို မှတ်သားခဲ့ရဖူး၏။

ထို့ပြင်မှလည်း နတ်၊ တစ္ဆေ၊ သရဲစသည်တို့ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် မြင်ရ တွေ့ရ ကြုံရသည်ဆိုသော သူတို့ကိုလည်း တွေ့ဖူးကြားဖူးပါ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ် တို့ကား အဆင်မသင့်၍လား မသိ၊ တစ်ခါမျှ မတွေ့ ဖူးချေ။

နိဂုံး

ဤစာအုပ်အစဆီ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းအမှုသည် လူဖြစ်တည်သည်ကစ၍ ပေါ်ပေါက်ရှိခဲ့ပြီးလျှင် လူတည်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး အနည်းနှင့်အများ တည်ရှိနေမည်သာတည်း။ မည်သည့်အခါမျှ လုံးဝပျောက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဤနတ်ကိုးကွယ်မှုသည် များသောအားဖြင့် အယူမှားသော မိစ္ဆာအမှုမျိုးဖြစ်၍ လောကကျိုး၊ သံသရာကျိုးကို ပျက်စီးစေတတ်၏။ အချို့နေရာ၌ လူ့အသက်တိရစ္ဆာန်အသက်တို့ဖြင့် ပူဇော်တတ်သည်ဖြစ်ရကား များစွာ ကြီးလေးသော မကောင်းမှုတို့ကို ပွားများစေတတ်၏။

စင်စစ်သော်ကား ဤအလေ့အကျင့်များသည် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အနှံ့အပြားရှိလေသည်။

အဆိုးဆုံးတွေ့ရသည်ကား အမေရိကတိုက်၊ မက္ကဇီကိုပြည် အက်ဇ်တက် (Aztecs) လူမျိုးတို့သည် လူကို ယာဇ်နတ်ပူဇော်တတ်ကြသည်။ ယခုအခါ ထို

မက္ကဇီကိုမြို့ ပြတိုက်တွင် ကျောက်ယာဇ်ပလ္လင်တစ်ခု သိမ်းထားသည်။ အဝိုင်းပုံ၊ အချင်း ၇ ပေမျှကျယ်သည်။ ထိုပလ္လင်ပေါ်တွင် လူပေါင်းတစ်သန်းကျော် ယဇ်ပူဇော် ခဲ့ဖူးလေသည်။

၄င်းလူမျိုးတို့၏ဘုရင် ဘိသိက်ပွဲ၊ နတ်ကွန်း တန်ဆောင်းစသော အဆောက်အအုံ ပေးလှူပွဲစသည် တို့၌ လူထောင်ပေါင်းများစွာကို သတ်၍ နတ်ပူဇော် ကြလေသည်။ ။ သက္ကရာဇ် ၈၆၀ (1498) လောက်က ထိုလူမျိုးတို့သည် စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ နတ်မင်းကြီးကို ပသ ပွဲကျင်းပရာ၌ ပူဇော်ပုံကား။ ။ များစွာသော ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားသော လူတို့ကို ၂နှစ် ၃ နှစ်က စ၍ ကျွေး မွေး သိမ်းဆည်းထားသည်။ နတ်တင်ပွဲနေ့ကျ ကာလ ထိုလူတို့ စီတန်းနေသည်မှာ ၂မိုင်မျှ ရှည်သောဟူ၏။ ထိုလူတန်းကြီးသည် ဆိုခဲ့သော ကျောက်ပလ္လင်သို့ တဖြည်းဖြည်းလျှောက်လာခဲ့ကြရ၏။ ရောက်လာသော အခါ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ထိုပလ္လင်ပေါ်တွင် ခုတ်ပိုင်း၍ နှလုံးကို ထုတ်ယူပူဇော်လေသည်။ ထိုယာဇ် ပွဲ၊ လူသတ်ပွဲမှာ ၄ ရက်တိုင်တိုင်သတ်မှ ပြီးသောဟူ၏။

အခြားနတ်ကွန်းတစ်ခုအနီး၌ ယဇ်နတ်ပူဇော်ပြီး ဦးခေါင်းခွံပေါင်း ၁၃၆,၀၀၀ တွေ့ရလေသေးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာလည်း နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း၊ ယာဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ အားကြီး ဆိုးဝါးလာတတ်လေရာ မြန်မာဘုရင် မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့သည် မင်းအာဏာဖြင့် နှိမ်နှင်းရလေသည်။ ရာဇဝင်တွင် ထိုသို့နှိမ်နှင်းရာ၌ ထင်ရှားသော မင်းတို့ကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

အနော်ရထာမင်း (၄၀၆-၄၃၉) သည် မိမိ နန်းတက်စ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာပျက် အရည်းကြီး ကိုးကွယ်မှုကို လည်းကောင်း၊ မိရိုးဖလာ နတ်ကိုးကွယ်မှုကို လည်းကောင်း နှိမ်နှင်းဖျက်ဆီး၍ စင်ကြယ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကို ရောက်ရှိကိုးကွယ်စေသည်။

ထိုအခါက လူတို့သည် မိမိတို့၏အိမ်ရှေ့တွင် နတ်အိမ်ငယ်များ ဆောက်လုပ်၍ နတ်ရုပ်များ သွင်းထားကာ နေ့စဉ်မပြတ် အစားအစာ တင်သပူဇော်လေသည်။ ထိုအခါက မောင်တင့်တယ်မောင်နှမနတ်များ ထင်ရှားခေတ်စားသောအခါတည်း။ ထိုအခါ အနော်ရထာမင်းသည် မင်းမိန့်ဖြင့် ထိုနတ်အိမ်တို့ကို ဖျက်စေ၍ နတ်ရုပ်တို့ကို စုရုံး သံကြိုးဖြင့်ချည်တွဲကာ ယခု ပုဂံ ရွှေစည်းခုံဘုရားတစ်နေရာ၌ စုထားလေသည်။ ။ ယခုတိုင် ရင်ပြင်တော်၏ တစ်ထောင့်တွင် ၃၇မင်းနတ်

များ ရှိလေသည်။ ။ လူတို့သည်မင်းမိန့်ကိုမတော်လှန်ဘဲ လိုက်နာကြပြီးနောက်၊ မိမိတို့အိမ်တွင်း၌ အုန်းသီးများဆွဲကာ နတ်တို့၏ကိုယ်စားအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပသပူဇော်ခြင်းအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း ကိုးကွယ်ထားကြလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ရှေးကျသော တောင်သူကြီးမင်းလက်ထက်လောက်က (၂၉၃-၃၂၆)ထုလုပ်ကိုးကွယ်သော ဘုရားမဟုတ် နတ်မဟုတ် အရုပ်များ၊ အခြားနတ်ရုပ်များတို့ကိုလည်း အနော်ရထာမင်းက စုရုံးသိမ်းလှောင်၍ထားလေသည်။ ထိုလှောင်ထားရာကား ယခုတိုင် ပုဂံတွင်ရှိသော နတ်လှောင်ကျောင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤနတ်လှောင်ကျောင်းကို တောင်သူကြီးမင်းတည်သည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ဤကျောင်းမှာ ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းပုံဖြစ်၍ ဗိဿနိုးနတ်မင်းအား ဆောက်လုပ်ပူဇော်ဟန် ရှိလေသည်။ အပြင်ဘက်က ထိုနတ်ကြီး၏ဖြစ်တော်စဉ် ၁၀ ရုပ်ကို ကျောက်ရုပ်များ ထုလုပ်ထားရာ ၉ ခုမြောက်အရုပ်မှာ ရှင်ဂေါတမဘုရားရုပ်ပုံဖြစ်လေသည်။

ဟိန္ဒူအယူအားဖြင့် ဗိဿနိုးနတ်မင်းသည် လောကဝယ် ၁၀ မျိုးသောအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားပြဆိုသည်။ ထို

၁၀ မျိုး၊ ၁၀ပါး အစဉ်တို့ကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ မစ္ဆယ = မ (ငါး)

၂။ ကုရမ = ကုမ္မ(လိပ်)

၃။ ဗရဟ = ဝရာဟ (ဝက်)

၄။ နရသီဟ = (အထက်ပိုင်းခြင်သို့၊
အောက်ပိုင်းလူ)

၅။ ဗာမန = (လူပု)

၆။ ပရစုရာမ = (ပုဏ္ဏား)

၇။ သီရိရာမ = (ရာမမင်း)

၈။ သီရိခရစ္စန = (ကရစ္စနမင်း- ဂေါဝိန္ဒ)

၉။ ဗုဒ္ဓ = (ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဂေါတမ)

၁၀။ ကလ်ကိ = (အနာဂတ်၌ လာဆဲလာလတ္တံ့
သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူ
ယောက်ျားသဏ္ဍာန် သန်လျက်စွဲ၊
မြင်းစီး၊ သို့မဟုတ် မြင်းကသော
ရထားစီး)

အနော်ရထာမင်း နောက်၊ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို အကြီးအကျယ်၊ အထင်အရှား ထိထိရောက်ရောက် နှိပ်ကွပ်ဖြိုဖျက်သောမင်းကား ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင် ခေါ် ဘုရင့်နောင်မင်းဖြစ်လေသည်။

ဤဘုရင့်နောင်မင်းလက်ထက်(၉၁၂-၉၄၃)၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နတ်ကိုးကွယ်မှု အလွန် အားကြီး၊ ကြမ်းတမ်း ဆိုးဝါးလေသည်။ ပုဂံ၊ ရွာသာ၊ စလေ၊ ပုခန်းငယ်၊ ငသရောက်စသောအရပ်တစ်ဝိုက်၌ ပုပ္ပိုး နတ်အား (မင်းမဟာဂီရိနတ်အား) နှစ်စဉ် ပွဲလမ်းကြီး စွာပြု၍ ကွဲဖြူ၊ နွားဖြူ၊ ဆိတ်ဖြူ၊ ဝက်၊ ကြက်များစွာ သတ်၍ သေအရက်နှင့်တကွ တင်ပပူဇော်ကြသည်။ လူတို့လည်း သောက်စား၊ မူးယစ်၊ အလွန်ကြမ်းတမ်း ကြသည်။ ဤသို့ အသက်သတ်နှင့် သေအရက်စသည် တင်မြှောက်၍ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို ဘုရင့်နောင်သည် မင်းမိန့်ဖြင့် နိုင်နင်းစွာ တားမြစ်ဖျက်ဆီးလိုက်လေသည်။

ထိုသည့်နောက် အင်းဝ အနောက်ဘက်လွန်မင်း တရား (၉၆၇-၉၉၈) လက်ထက်၌ တစ်ကြိမ်ဖျက်ဆီး သည်ကို တွေ့ရပြန်သည်။ သက္ကရာဇ် ၉၇၄ ခု ဝါခေါင် လလောက်တွင် နေပြည်တော်၌ လွန်လွန်ကဲကဲ ရေ ကြီး၍ မြို့တွင်းသို့ ရေဝင်၊ မြို့သူမြို့သားတို့ များစွာ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်ကြရကုန်သည်။ ထိုအခါ ဘုရင်ကိုယ် တိုင် ဗေဒင်တတ်သသူ နတ်မှန်သသူတို့ကို မေးသော် နက်ဖြန်ရေကျမည်၊ သန်ဘက်ရေကျမည်ဟု လျှောက် ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဟောတိုင်း ရေမကျ ရေတိုး ၍သာလာလေသည်။

ထိုအခါ ဘုရင်က အမိန့်တော်နှင့် ရေကို လက်
 သုံးတော်စားပြစေရသည်။ ပြသည့်ည၌တွင်ပင် ရေလျော
 လေသည်။ စားပြသူကို ဆုလာဘ်ပေးတော်မူသည်။
 ၎င်းနောက် နတ်မှန်သည်ဆိုသောစကားသည် မဟုတ်၊
 လူတို့ကို လှည့်စားခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု မင်းအမိန့်ဖြင့်
 မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ နတ်ရုပ် နတ်တကောင်းတို့ကို စု
 ဆောင်းယူငင်၍ လေးထပ်ကျောင်းကြီးအောက်တွင်
 ထားရလေသည်။ ထိုအခါ လူတို့သည် ငါတို့မင်းသည်
 အလွန်ဘုန်းကြီးပေစွ၊ နတ်တို့ကိုပင် နှိမ်နင်းနိုင်သည်။
 ငါတို့တစ်သက်တွင် သည်တစ်ခါသာ တွေ့ဖူးသည်ဟု
 ရှင်ရှင် လူလူတို့ ချီးမွမ်းထောပနာပြုကြသောဟူ၏။

အင်းဝဆက် နောက်ဆုံးမင်း ဟံသာဝတီပါမင်း
 (၁၀၉၅-၁၁၁၃)သည်လည်း နတ်အိမ်တို့ကို သိမ်းနုတ်
 ကြောင်း အဆိုရှိသည်။

ပညာရှိ၊ သူမွန်တို့သည်လည်း နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း
 ၌ အယူမှားတတ်ကြောင်း၊ အကျိုးကျေးဇူးမဲ့ ဖြစ်တတ်
 ကြောင်းကို ဖော်ပြဆုံးမတော်မူခဲ့ကြသည်။

ကျော်စောထင်ရှားသော အရှင်မဟာသီလဝံသ
 သည် ၇၅၃ ခုနှစ်၌ စပ်ဆိုတော်မူသော သံဝေဂခန်းပျို့
 တွင် အပိုဒ် ၃၅ နှင့် ၃၆ တို့၌ အောက်ပါအတိုင်း
 ဆုံးမတော်မူသည်။

၃၅။ ။ “ကာလရှည်လျား၊ လူ့ငနွားတို့၊ ကြီး
 မားယုတ်မာ၊ နတ်မိစ္ဆာကို၊ ဘိုးလာဘွားဘက်၊
 မြေးသားဆက်၍၊ မပျက်ခုတိုင်၊ နတ်ခရိုင်နှင့်၊
 ပန်းခိုင်ရေအိုး၊ ဆယ်စုံဖြိုး၍၊ မြတ်နိုးနှစ်သက်၊
 အနက် အနီ၊ တလီခေါင်းပေါင်း၊ တင်အုပ်
 ဆောင်းနှင့်၊ အပေါင်းစုဝေး၊ အမွှေးအကြိုင်၊
 မုန့်စိုင့် မုန့်ခဲ၊ ကြက် ဝက်လဲ၍၊ ပုံနဲ့ခရာ၊
 တီးမှုတ်ကာနှင့်၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ ပေးစမြဲဟု၊
 စိတ်ထဲထင်မှတ်၊ ငါတို့နတ်ကို၊ မပြတ်ကိုးကွယ်၊
 အန္တရာယ်လည်း၊ ကိုယ်ဝယ်လွတ်ကင်း၊ မရှိလျှင်း
 ၏။ ဆောင်နှင်း မင်္ဂလာ၊ လှူဒါပုည၊ ပြုကာ
 လလည်း၊ မိဖရေ့မှောက်၊ ငါတို့နတ်ကို၊ ပေးအပ်
 အပ်လျှင်၊ ပွဲလမ်းပြင်၍၊ အရှင်မှတ်မှတ်၊ ကိုယ်
 ဝယ်ကြပ်လျက်၊ မပြတ်ထင်ရှား၊ မမေ့မှားဟု၊
 ဆုများ ရွယ်ရွယ်၊ ရှက်စဖွယ်နှင့်၊ ဘယ်ဝယ်တစ်
 ခါ၊ ကိုယ်တိုင်လာ၍၊ ဥစ္စာထင်ရှား၊ ဘယ်သူ့
 အားကို၊ နတ်များပို့လာ၊ ရဖူးပါအံ့၊ မိစ္ဆာစွဲမှတ်၊
 ဘယ်အရပ်မှာ၊ နတ်တို့နေရာ၊ အိမ်ခန်းဝါနှင့်၊
 သာယာခမ်းနား၊ နတ်မယားနှင့်၊ နတ်သား နတ်
 လင်၊ ကြည့်မမြင်တည့်။ ပြိုင်စိတ်စွဲ၊ အံသွားခဲ

၍၊ ညဉ့်ဆဲနိပ်စက်၊ နတ်တို့လက်နှင့်၊ ထုတ်
 လျက်ဆွဲငင်၊ ပြုကြအင်ကို၊ မမြင်ဘူးပါ။ သည်
 အရာကို၊ မိစ္ဆာမောဟ၊ အယူခွ၍၊ နတ်များသခင်၊
 နတ်ဘုရင်ဟု၊ နတ်တွင်အကြီး၊ ငါ့သမီးကို၊ ဖမ်း
 ဆီးတတ်ငြား၊ ငါ့မယားကို၊ ဖမ်းစားတတ်ချေ၊
 ချမ်းသာစေဟု၊ ကချေပွဲလမ်း၊ အခမ်းအနား၊
 နတ်ထိန်းများနှင့်၊ သောက်စား ဟစ်အော်၊
 တကြော်ကြော်နှင့်၊ မောင်တော်ရှင်ချစ်၊ နတ်သံ
 ပစ်၍၊ မူးယစ်မိုင်းဝေ၊ အထွေထွေလျှင်၊ လူ့မြေ
 ရပ်ရွာ၊ နတ်မိစ္ဆာကို၊ ကယ်သာထင်မှတ်၊ သဘော
 ကပ်၍၊ နတ်လူဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါကို၊ ကံသာအရင်း၊
 ပြုဖန်ဆင်းဟု၊ ယူလျှင်းအပ်စွာ၊ ယခုမှာကား၊
 ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ နတ်ခဲပဲသည်၊ ပေးမြဲတို့မှာ၊
 ထင်မှတ်ရာသည်၊ မိစ္ဆာယူမိ ယူမှားတည်း။

၃၆။ ။ “မိစ္ဆာယူမှား၊ အလားလားနှင့်၊ လေးပါး
 ပါယ်ဝ၊ လူ့ဗာလတို့၊ ကြံဆကောင်းစွာ၊ မာယာ
 လှည့်ဖြား၊ လူ့ငနွားတို့၊ မယားထွေထွေ၊ သံခြေ
 ညှင်းညှင်း၊ နားချို သွင်း၍၊ မောင်မင်းနှင့်ငါ၊
 ချစ်ကြပါငြား၊ တို့အကြားတွင်၊ နှစ်ပါးမလို၊
 မကြည်ညိုအောင်၊ တို့ကိုဖျက်ဆီး၊ ရှင်နတ်ကြီး

အား၊ ခင်းနှီးကော်ဇော၊ အုန်းငှက်ပျောနှင့်၊ မနော
လင်ပန်း၊ အခန်းခန်းနှင့်၊ ပွဲလမ်း ကျင်းပ၊ ပူဇော်
သ လျှင်၊ နှမလည်းချစ်၊ မောင်လည်းချစ်၍၊ ငုပ်
နစ်ကျွမ်းလောင်၊ ပေါင်းရအောင်လျှင်၊ လက်
ဆောင်စကား၊ ပြောပေငြားသော်၊ ချစ်အားကြီး
စွာ၊ ကိလေသာကို၊ မြိန်စွာမက်မော၊ တဏှာ
ဇောလည်း၊ ဖြောဖြောအင်ခြိုက်၊ လူငမိုက်က၊
အကြိုက်နှင့်ကြုံ၊ ကိုယ်လုံးထုံ၍၊ အယုံတရား၊
ရှိပေငြား၍၊ မယားယုတ်မာ၊ နတ်မိစ္ဆာကို၊ မေတ္တာ
ချစ်ခင်၊ ရှိသည့်အင်နှင့်၊ သူ့လင်အိမ်သွေး၊ အထွေး
ထွေးဖြင့်၊ ပါယ်လေးဝဘောင်၊ လိုက်၍မြှောင်
သည်၊ လက်ဆောင်အများ၊ နတ်ကန္ဓားကို၊ သစ်
ဝါးအသင့်၊ စင်နိမ့်မြင့်နှင့်၊ လိုသင့်လိုရာ၊ ငွေ
သပြာကို၊ များစွာထုပ်ပိုး၊ ဆယ်စုံဖြိုးမှ၊ တိုး၍
ချစ်ပါ၊ ဆုပန်ကာနှင့်၊ ရတနာသုံးဦး၊ မြတ်ကျေး
ဇူးကို၊ မကူး စိတ်မှာ၊ ရှင်းရှင်းခွာ၍၊ မောဟာ
ဂတိ၊ ကိုယ်လုံးငြိလျက်၊ မရှိတရား၊ အမှားမှား
နှင့်၊ မီးပွား မီးပူ၊ ရန်သူနှိပ်စက်၊ ခံစားလျက်နှင့်၊
ဖိုလ်မဂ်ရှစ်တန်၊ မဆန်စုန်ဆင်း၊ ခန္ဓာကင်းသည်။
ပြည်မင်းပါယ်ဝ ရပ်သာတည်း။”

အခြားကျော်စောထင်ရှားသော ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ
ကလည်း ၈၅၆ ခုတွင် မိမိရေးစပ်တော်မူသော ဘူရိဒတ်
ဇာတ်ပေါင်းပျို့ “လူတို့လုံ့လ” အစချီသော အပိုဒ်၌
အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးမတော်မူပြန်သည်။

“တချို့သသူ၊ အမိုက်လူကား၊ အယူမှားချွတ်၊
မီးကိုနတ်ဟု၊ အမှတ်တရ၊ ရှိညွတ်ခ၏။ တောစတောင်
ခြေ၊ နေသည်တစ်စု၊ မိလက္ခကား၊ အဗ္ဗုအာပေါ၊
ပယော်တောယ၊ ကံဒကနှင့်၊ ဝါလဝါရိ၊ အစရှိသား၊
အဘိဓာန၊ နာမအများ၊ ဝေါဟာပြားသည်၊ ရေအား
ဒေဝ၊ မှတ်ကုန်ကြ၏။ ထိုမှတစ်ပါး၊ နတ်ဝင်များမူ၊
ထင်ရှားသသူ၊ သေသောဟူက၊ အယူမလွဲ၊ နတ်ဖြစ်မြဲ
ဟု၊ ဝမ်းထဲပြတ်ပြတ်၊ မှတ်သိရကား၊ ဘူးကရားနှင့်၊
မှန်းထားမြည်ရည်၊ နတ်အိမ်တည်၍၊ အကြည်အညို၊
နတ်ကိုချည်းသာ၊ လုံးပမ်းရှာ၏၊ ရတနာသုံးပါး၊
အမြတ်အားမူ၊ များများမယုံ၊ အာရုံနှောင့်နှေး၊ နှစ်ခွတွေး
လျက်၊ နာရေးဖျားတာ၊ ရောက်သောခါလည်း၊ ကြမ္မာ
ဘုံဟောင်း၊ အိမ်မကောင်းကို၊ မြဲကြောင်းပင့်ကူ၊
ထောက်တို့ဟူသား၊ အလှူသီတင်း၊ ဆည်းပူးခြင်းကို၊
စင်းစင်းမပြု၊ နတ်မှုစုန်းရွယ်၊ အကယ်ကယ်သို့၊ ရယ်ဖွယ်
အိုးကြီး၊ မရှက်သီးဘဲ၊ ကန္နားပွဲနှင့်၊ ဝတ်လဲဖြူနီ၊

ပန်းသီးပန်းနှစ်၊ ဆင်ကာရစ်လျက်၊ လက်ရှစ်လက်ဝန်း၊
တဖြင်သန်းတည့်၊ သွမ်းမှန်းမသိ၊ မျက်စိသံလည်၊ နတ်
ရူးသည်ဟု၊ မတည်မတုံ၊ လွင့်ပျံ့နှလုံး၊ သူမိုက်ထုံး
လည်း၊ စွဲသုံးလေ့လာ၊ မကျင့်ရာသည်။ မိစ္ဆာယောင်ယိ
ယောင်ယမ်းတည်း။”

စိန္တကျော်သူဘွဲ့ရ ဦးဩကလည်း မိမိ၏ ကဝိ
လက္ခဏာသတ်ပုံ သံပေါက်အပိုဒ် ၂၀၉ ဌ် . . .

“မိစ္ဆာအားလုံး လွှမ်းပိတ်ဖုံး တောင်ပြုံးညီနောင်
နန်း” ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤသို့ ဘုရားအစရှိသော သူမွန်သူမြတ်တို့ ဆုံးမ
အပ်သည့်အတိုင်း နတ်ကိုးကွယ်မှု၌ အပြစ်များစွာရှိလေ
သည်။ မစွန့်နိုင်၍ ကိုးကွယ်သော်လည်း သတိတရား
ကြီးစွာထား၍ အပြင်းအထန် အလွန်အကျွံမဖြစ်စေဘဲ
လောကသံသရာ အပြစ်ကင်းလွတ်အောင် ကြိုးစားကြ
ရမည်။

နတ် တစ္ဆေ သရဲ စသည်တို့ ဝင်သည် ပူးသည်
ဆိုရာ၌ ထိုနတ်စသည်တို့သည် မည်မျှပါဝင်မည်ကိုကား
မသိရချေ။ အပြင်ပယောဂတို့ကြောင့် စိတ်ပြောင်းလဲ
ချောက်ချားခြင်းကား မုချဖြစ်လေသည်။ ဟန်ဆောင်
ဝင်သော နတ်ဝင်ခြင်းတို့လည်း ရှိကြလေရာ၏။ ။

အချုပ်ဆိုသော် ယုံကြည်စွဲလမ်းမှုသည် အရေးအကြီး ဆုံး ဖြစ်နေလေသည်။

လူတို့မှာလည်း အနည်းနှင့်အများ တစ်စုံတစ်ရာ ကို ယုံကြည်လွယ်တတ်သည့်အားလျော်စွာ နတ်၊ စုန်း ကစ၍ စိတ်ကုဆရာ၊ တောင်ဝှေးဆရာ၊ ပျောက်စေ ဆရာ... စသည်ဖြင့် ထူးထူးဆန်းဆန်း ကြော်ငြာထင်ရှား စေ၍ မသိနားမလည်ရှာသူတို့အား လှည့်ပတ်ကာ လာဘ်သပ်ပကာ ယူကြခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မနှစ်မြို့ကုန်။

တချို့တို့သည် ဆေးဖိုးဝါးခ ဒင်္ဂါးပိုက်ဆံ မယူဟု ကြော်ငြာ၏။ သို့ရာတွင် ဖယောင်းတိုင်စသော ပစ္စည်း ကိုကား လက်ခံ၏။ ပစ္စည်းဝတ္ထုသည် ဒင်္ဂါးပိုက်ဆံ ဖြစ်နိုင်ရန် ခက်ခဲသည်မဟုတ်။

လာဘ်သပ်ပကာရရန် ဆွယ်တတ်သည်ကို ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် ခံခဲ့ရသည်။ တစ်ခါက ဝါခေါင်လ ရတနာ့ဂူ နတ်ပွဲတွင် ကျွန်ုပ်သည် စုံစမ်းလို၍ နတ်ဆိုင်တစ်ခုတွင် နတ်ကတော်တစ်ယောက်ထံ နတ်မေးလေသည်။

နတ်ကတော်သည် နတ်စင်ပေါ်က ဖိုးမင်းကျော် နတ်ရုပ်ကို တိုင်တည်စိုက်ကြည့်၍ ကြွေတို့ကို ကလပ် ပေါ်သို့ ပစ်ချသည်။ ထိုကြွေတို့ ပွင့်မပွင့်ကိုစွဲ၍ ဟော ဟန်ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ခါနတ်ကကိုယ်တိုင်ပြောပေး

သည်ဆို၍လည်း ဟောသည်။ ။ ဟောချက်တို့ကို အကုန် ပြန်၍ မရေးတော့ပါ။ လာဘ်ဆွယ်ပုံကိုသာ ရေးပြပါ မည်။

နတ်ကတော်။ ။ “အရှင်သခင် ဘိုးမင်းကျော်ကို တင်ပ,ရန် ကိုးထားပါသလား။

“မကိုးပါ”

“မိရိုးဖလာကော”

“ကျွန်တော် ဒီလိုပဲ အမှတ်တမဲ့နေမိတာပဲ”

“ရှင်က အမှတ်တမဲ့နေပေမယ့် နတ်များက ကြည့်ရှုလျက်နေတယ်၊ အခုပဲ ဘိုးမင်းကျော်က ပြော တယ်၊ ရှင်က ဘာမှမပ,သ မကိုးနေပေမဲ့ သူကတော့ ကြည့်ရှုစောင့်မလျက်ပါပဲ တဲ့”

“ဪ- ဟုတ်လား၊ ကျွန်တော်ဖြင့် မသိရပါ။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်လို့လဲ ပြော ကြားပေးပါ”

“အဲဒါ ရှင်ကသာ ပ,သမယ်၊ ကိုးမယ်ဆိုရင် အထူးစောင့်မမှာဘဲ...ကျွန်မတို့က ပ,သပေးပွဲမယ်”

“အင်း...အာ...ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော် စဉ်းစားပါ ရစေဦး” ဆိုပြီး ကျွန်တော်၏ အဖော်အား “အတော် နေစောင်းသွားပြီ၊ သွားကြစို့၊ ဘာညာ” ဆို၍ ထခဲ့ရ၏။

လာဘ်သပ်ပကာကို ယူသည်ထက်၊ လူကိုချိုင့်
 သည်က သာ၍ ဆိုး၏။ အချို့တို့သည် ရောဂါသည်
 မိန်းမတို့ကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လှည့်ပတ်၍ ဖျက်ဆီး
 လိုက်ကြလေသည်။ ။ ရောဂါသည်ဆရာနှင့် လက်ချင်း
 ထပ်၍ ကုရမည်။ ရင်ချင်းအပ်၍ ကုရမည်ဟုဆို၍
 ကုသော ဆရာညစ်တို့ကိုလည်း ကြားဖူးတွေ့ဖူး၏။ ။

ဤသို့လျှင် ယုံကြည်စွဲလမ်းမှု တစ်ခုခုကိုစွဲ၍
 လောကသံသရာ မတရားသောအဖြစ်၊ အကျိုးယုတ်
 သော အဖြစ်တို့နည်းပါး၊ ပပျောက်စေလိုသော စေတနာ
 ဖြင့် ဤနတ်စသည်တို့အကြောင်းတို့ကို ခပ်ကျယ်ကျယ်
 ရေးလိုက်ပါသတည်း။ ။

ပြီးပြီ။

“၃၇မင်း” ရေးရာ၌ ကိုးကားသောကျမ်းများ

- ၁။ မြဝတီဝန်ကြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းထားသော
၃၇ မင်း နတ်စာရင်းစာတမ်း၊ (ရန်ကုန်မြို့၊
ကင်းဝန်မင်းကြီး ပိဋကတ်တိုက်ပေမူ နံပါတ်
၂၀၄)
- ၂။ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာဆို ၃၇ မင်းနတ်သံများ
(၄င်းပေမူ)အင်ရုံစာတမ်း၊ ဆဋ္ဌမတွဲ။ (လက်
ရေးမူ)
- ၃။ သီရိဥဇနာဘွဲ့ရ၊ အင်ရုံဝန်ကြီး ရေးသော
လောကဗျူဟာ အင်ရုံစာတမ်း၊ ဆဋ္ဌမတွဲ။
(လက်ရေးမူ)
- ၄။ ၁၂၁၈ ခု၊ ၁၂၁၉ ခု (မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး
လက်ထက်) နတ်အုပ်- ကဝိဒေဝကျော်သူ၊
နတ်စာရေး ဒေဝရွှေတောင်ကျော်၊ နတ်ဆော်-
ဒေဝပျံချီတို့ထံမှ စစ်မေးချက်မှတ်တမ်းများ၊
(ကင်းဝန်မင်းကြီး ပိဋကတ်တိုက်၊ ပုရပိုက်မူ
နံပါတ် ၆၃၃)
- ၅။ နတ်ခေါ် နတ်ချ စာတမ်း (ပေမူ)
- ၆။ ရှင်မဟာသီလဝံသရေး - သံဝေရခန်းပျို့။
- ၇။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရရေး-ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့။

- ၈။ စိန္တကျော်သူ- ဦးဩ (ရွှေတောင်ရာဇသူ) ရေးသော ကဝိလက္ခဏာသတ်ပုံ။
- ၉။ မြောင်လှမြို့စား၊ နိုင်ငံခြား ဝန်ထောက်တော် မင်း မင်းကြီး သီရိမဟာဇေယသူဘွဲ့ရ ဦးချိမ် ရေးသော ကဝိလက္ခဏာဒီပနီ။
- ၁၀။ လှေသင်းအတွင်းဝန်မင်း၊ မင်းကြီး မဟာဇေယ သင်္ခယာဘွဲ့ရ ဦးချိန်ရေးသော ဝေါဟာရလိနတ္ထ ဒီပနီကျမ်း။
- ၁၁။ ၎င်းရေး- တဇ္ဇတ္ထဒီပနီကျမ်း။
- ၁၂။ နော်ရထာကျော်ထင်ဘွဲ့ရ၊ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်ရေးသော မဟာယာဉ်ဂိုဏ်း မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်သည့်အကြောင်း။ (၁၉၂၉ ခု၊ ဩဂုတ်လထွက်၊ မြန်မာပြည် သုတေသန အသင်းဂျာနယ် Journal of the Burma Research Society, August 1929, Vol. XIX. Part II)
- ၁၃။ သီရိစတုရင်္ဂဗလ- မြန်မာပညာရှိမင်း ဦးဘေ (မန္တလေး) ရေးသော ဗေဒင်များ၊ နတ်များကို ယုံသင့် မယုံသင့်အကြောင်း (တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်းနံပါတ် ၂၂)

ကိုးကားသောကျမ်းများ

၁၄။ မှော်ဘီဆရာ၏သိန်းရေးသော ၃၇ မင်းနတ်များ အကြောင်း။ (၁၉၂၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလထွက် သူရိယမဂ္ဂဇင်း)

၁၅။ ဟံသာဝတီပါမင်း အမှာတော်ပုံ။

၁၆။ မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီး။

၁၇။ ဆာ-တင်ပဲလ်ရေးသော ၃၇ မင်း နတ်များ အကြောင်း။ [The 37 Nats = by Sir R.C. Temple, Bart. C.I.E.]

၁၈။ ရာဇကုမာ- အင်္ဂါ-ပရက်စတန် ရေးသော မဟာပိန္နဲနတ်ကြီးအကြောင်း။ "Lord Ganesh" by Rajakumar S. Preston.

၁၉။ ရဲဗရင့်ပရိုက်စ်ရေးသော ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကိုးကွယ် သောဘာသာများ။ "The Religions of the World" by the Rev.E. D. Price. F. G. S.

၂၀။ ရစ်ပလီရေးသော “ယုံချင်ယုံ- မယုံချင်နေ” "Believe it or Not" by Ripley.

၂၁။ ဟိန္ဒူကျမ်းရင်း ကျမ်းဟောင်းများဖြစ်သော သျှတ္တရကျမ်း၊ ဥပနိသျှကျမ်း၊ ပူရမ်ကျမ်းများမှ ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို အမျိုးသား ပညာရေး အဖွဲ့ချုပ်နုဝန်ထောက် မစ္စတာအာယား(တီအေ) က ကူညီရှာဖွေပြောပြချက်များ။

Authentic Informations from the
Hindu Shastras, Upanishads and Puranas,
as kindly supplied by = Mr. K.N.C. Ayyar,
B. A, F: C. I. [Register of the Council of
National Education, Burma.]

၂၂။ “မစ္စတာမောင်မိုင်း” ခေါ် ဆရာလွန်း၏ ညွှန်ပြ
ပြောချက်များ။

ဦးဖိုးကျား

(၁၈၉၁-၁၉၄၂)

ဟင်္သာတရိုင်၊ နိဗ္ဗာန်ရွာ၊ လယ်သမားကြီးဦးဖေ၊ သေါ်ဒေါင်၊ တို့မှ ၁၈၉၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ နိဗ္ဗာန်ရွာ ဆရာတော် ဦးသာသန၏ လောကဓာတ်ကျောင်း၊ အသုတ်ရွာ ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ၏ လေးထပ်ကျောင်းတို့၌ အောက်တန်းများကိုစာပြန်သင်ပေးရင်းတပည့်ဆရာအဖြစ် နှင့် ကျောင်းနေခဲ့ရသည်။ အသက် ၂၇ နှစ်ရောက်မှ ၁၀ တန်းအောင်ပြီး ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်တွင် တက်ရောက် သင်ကြားသည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများ ကောင်စီဝင် ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းသားဘဝကပင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ၌ စာပေ စတင် ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ် ခန့်တွင် ဘီအေစာမေးပွဲအောင်သည်။ ထို့နောက် အမျိုးသား ပညာဝန် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဦးဖိုးကျားသည် ပုသိမ်ရာဇဝင်၊ ဦးထွန်းရှိန် အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ မြန်မာ့ ဂုဏ်ရည်၊ ပေါရာဏအဘိဓာန်၊ စလေ

ဦးပုည အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ရေသည်ပြဇာတ်၊ ငါးရောငါးဆယ်
ကောက်နုတ်ချက်များ၊ အလယ်တန်းမြန်မာရာဇဝင်အကျဉ်း၊
သီပေါမင်း ပါတော်မူ အရေးတော်ပုံ၊ ၃၇ မင်း၊ အလောင်း
တော်ကဿပ၊ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟာယနဂိုဏ်း၊
ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများစသည့်စာအုပ်များစွာကိုရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် မိမိနေထိုင်ရာ (ထိုစဉ်က)
ကာလဘတ်လမ်း နေအိမ်တွင် မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်ပုံနှိပ်စက်နှင့်
မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်စာအုပ်တိုက်တို့ကို တည်ထောင်သည်။
လွတ်လပ်ရေး ရပြီးခေတ်တွင် ဦးဖိုးကျားကို ဂုဏ်ပြုသော
အားဖြင့် ကာလဘတ်လမ်းကို မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်လမ်းဟု
ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။

ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေအရေး၊ နိုင်ငံ့အရေး
စသည်တို့၌ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအတွက်များစွာကျေးဇူးပြုခဲ့သော
ဦးဖိုးကျားသည် စစ်ဘေး တိမ်းရှောင်ရင်း ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊
ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့၌ ထန်းတပင်မြို့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။